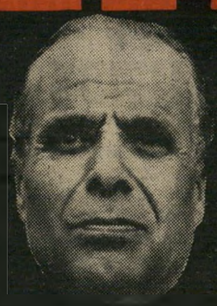
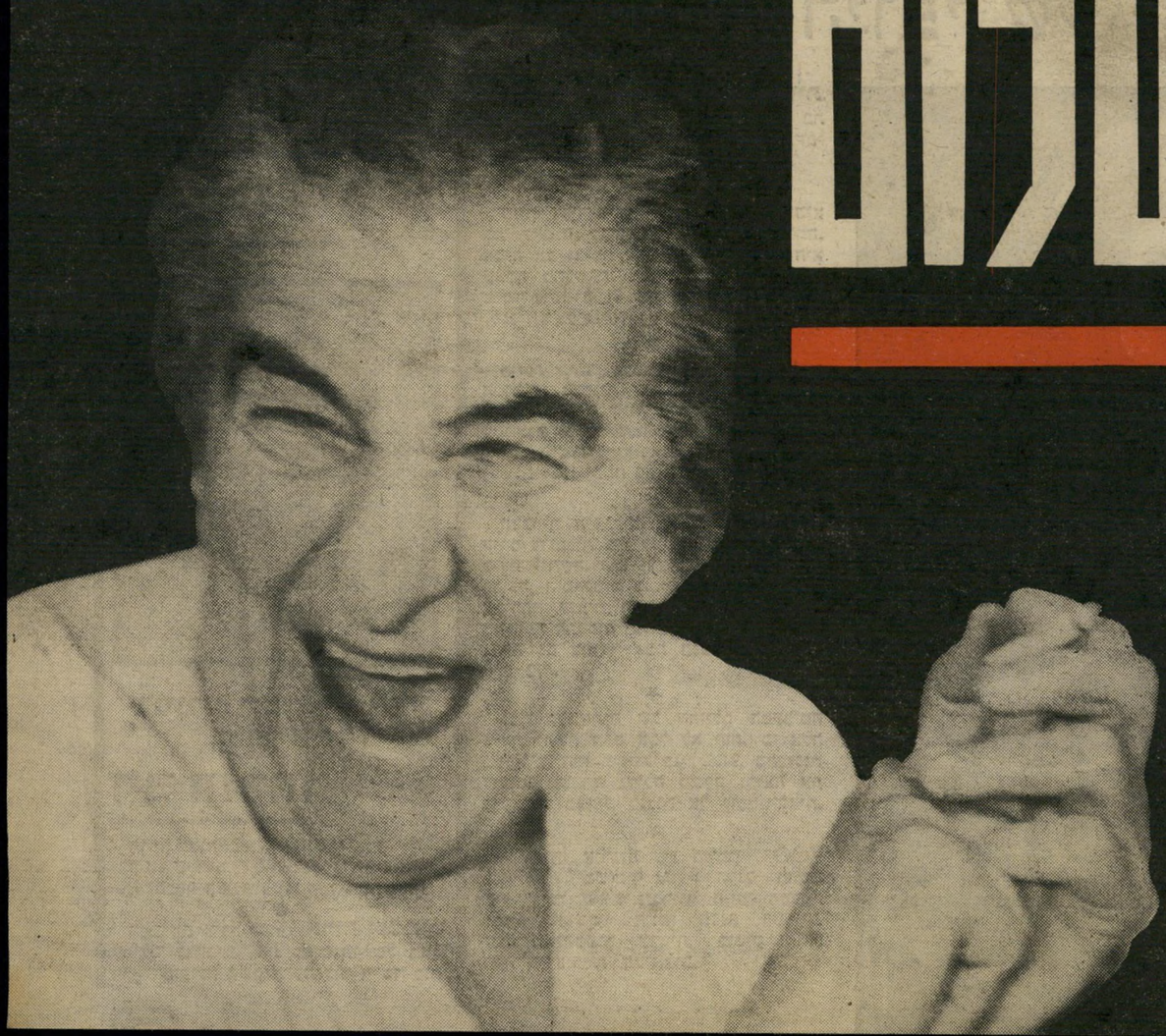
פרשת גולדמן חדשה

בורגיבה הזמין שליח ישראלי, גולדה אמרה: לא!

עושים צחוק מהשלום

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

ח"כ סורקיס: „להאמין שהערבים לא ישארו ערבים — זאת אשלייה"

ח"כ חוג יודע־דוור: „להאמין שסורקיס לא יישאר סורקיס - זאת אשלייה מסוכנת"

בנאום חריף כנגד המגמה לשילוב סורקיס במפלגת העבודה, יצא אמש ח"כ חוג יודע־דוור. „כל תקווה לשינויו של האיש הזה היא אשלייה, ויותר מזה — היא נאיביות מסוכנת, העלולה לפגוע במצבנו הבטחוני. סורקיס ישאר סורקיס," קבע חבר־הכנסת, „עם כל המשמעות המצערת הנובעת מעובדה זו. וסכנה גדולה נוטלת על עצמה המפלגה בקוראה לסורקיס להצ־טרף אליה. זאת ועוד — המפלגה נמצאת בעיצומו של דיון על עתיד כפר־סבא, ואין זה רצוי שאנשים כסורקיס, שאין להם כל קשר למקום, ישתתפו בדיון.

„רצוי איפוא," סיים חר יודע־דוור, „שהמערך יוסיף ויקיים את הרשימות הנפרדות בסקטור הסורקיסי, כפי שהיה הדבר עד כה."

אייבי נתן ילד

אייבי נתן הוא ילד. ממש ילד.
הוא תם כמו ילד. משוגע כמו ילד.
נאיבי כמו ילד. נלהב כמו ילד, מאמין כמו ילד. חולם כמו ילד. ילד כמו ילד.
הוא גם נועז, אבל ילד. נחמד, אבל ילד. ממזר, אבל ילד. עקשן, אבל ילד.
אידיאליסט, אבל ילד.
והוא חושב, כמו ילד, ששלום אפשר להביא — אם רוצים בו.
אבל אי־אפשר.
כי מי שחושב על שלום, הוא ילד.
ואנחנו עם זקן.

מדוע פסלו את „ספרטקוס"

הנהלת התיאטרון העירוני בחיפה פיר־סמה אמש הודעה, בה היא מסבירה מדוע לא הסכימה להעלאת מחזהו של עמוס קינן — ספרטקוס — (חברים מספרים על ישו לשעבר) במסגרתה.

להלן נוסח ההודעה:

„עובדה ידועה היא, שספרטקוס ז"ל, הושפע וניזון רבות מתורתו וממישנתו של בודהא המנוח. כמו־כן מלמדתנו ההיס־טוריה כי בין שני האישים התפתח קשר אמיץ ובל־ינותק של אהבה ומסירות אין קץ. ויותר מזה, הוריו האמיתיים של ספרטקוס — ספרטקוסה ואבו־ספרטו — אף אימצו להם את בודהא הצעיר לבן, וגידלוהו כאילו היה אח לספרטקוס.

„המחזה ספרטקוס מעליב ופוגע בצורה מחפירה בהוריו היחידים והנאמנים של ספרטקוס (באחת הסצינות אף מטגן ספר־טקוס חביתה מן הביצים של אביו), וב־הכרח שיש כאן גם משום פגיעה ברגשו־תיהם של מיליוני המאמינים בדת בודהא ברחבי העולם, ופגיעה קשה עוד יותר בשני המיעוטים הבודהיסטים בארץ.

„אי־לכך החלטנו שלא להציג את המחזה הנ"ל בתיאטרוננו."

ההנהלה מסיימת את הודעתה בקול קריאה וזעקה אל הציבור בארץ בכלל, ואל קהל המחזאים בפרט: „מתי יקום לנו המחזאי שיפגע ויעליב אותנו, היהו־דים, מחזאי שיצירתו קשורה בטבורה אל ארצנו אנו, אל בעיות העם והמולדת שלנו, ואז נוכל סוף־סוף להציגו בנפש חפיצה!"

החיילת פזית צפיר־עיזים נבחרה לרוזנת היופי של ישראל 1973

אמש ב־1 אחר־חצות, נבחרה **פזית** (פאניה) **צפיר־עיזים** (שרפשטיין) בת ה־19, רב־טוראית בצה"ל, לרוזנת היופי של ישראל לשנת 1973.

*

פזית צפיר־עיזים, ירוקת העיניים, היא בת נאמנה למשפחה, לעמה ולמולדתה. אביה אב ואימה עקרת־בית מצליחה. היא עצמה מתנשאת, בדרך כלל, לגובה 172 ס"מ, מישקלה 51 ק"ג ומידותיה 80־80־90 (לפני) ו־92־41־90 (אחרי).

*

רוזנת היופי מצטיינת לא רק ברגליים חטובות, בשיניים נקיות, ובשיער גולש בצבע התפוז בגוון שאמוטי, אלא גם בסגולות אינטלקטואליות (ראה תמונה) והיא מדברת וקוראת עברית שוטפת (בשנת 1964 זכתה בתואר „מלכת־הכיתה").

*

הצברית היפהפיה, ילידת פולין, עברה קורס דוגמנות כדי להיות נשית ומטופחת, כיאה לאישה. היא חובבת חתולים, שירה, סריגה רומאנטית ו...ילדים. אחרי שעות עבודתה עוזרת הרוזנת לאימה במיטבח, בשטיפת הרצפות ובכביסה. עובדה שזיכתה אותה גם בתואר „בת הנעורים האידיא־לית 72".

*

גבר חלומותיה של החיילת המקסימה צריך להיות חכם אבל לא יפה, כי אלה מסוכנים. היא תינשא ביגיל 24.6, מתכוננת להקים משפחה גדולה משלה ורואה את מיקצועה בעתיד כגננת או קוסמטיקאית.

*

התחרות אורגנה ע"י היומון ZOO **האישה**," בשיתוף אטליז הרגל החסו־בה, יצרני פאות נוכריות היופי הטבעי, חברת תכשירי היופי הלנה מטרוניה, יצרנית התכשיר צברית, בוטיק הריס הקורץ ועיריית תל־אביב.

שפץ לשונך

כותבת לנו **שושנה בן־חיים** משיכון בבלי:

בשעה שהאזנתי האזנה קשובה ל־תוכנית הרדיו „אתה והעץ" בגל חקל (24.5.73, שעה 20.50), נדהמתי לשמוע את הקריין משתמש במילה תפוזים כדי להגדיר את הפרי הצהבהב אשר גדל בפרדסים, ואינו אשכולית. שאלתי היא, כיצד נכון לומר: תפוז־אדמה או שמא תפוז־זהב. התשובה לשאלה זו חשובה לי בעיקר ברבים וב־סמיכות.

אגב, למרות טעות לשונית גסה זו, נהניתי מן התוכנית הנאה מרובה.

בברכה, **שב"ח.**

מרת בן־חיים יקרה,

עתה כבר מותר לגלות ברבים: שמם החדש של תפוזי־הזהב הוא אפילים. ברבים: אפילימים. בהמונים: אפילימימים.

בהטיה: אפילימי — אפילימך — אפי־לילמו — אפילימה.

בסמיכות: אפילי — (הו, אפילי־הארץ ומאשפות ירים אבינו. שמות י"ד 2).

המילה אפילים נגזרת מן השורש אפלם (אפלם־ומשול, רק חול וחול). היא פותחה לאחרונה ע"י כמה מבחירי מדעינו במעבדות המשוכללות לחקר ח־לשון אי־שם בארץ. המילה אפילים תוצג בקרוב לפני הציבור הרחב, בתע־רוכת כינויי־תפוזים תפו"ח — תשל"ג.

כיצד נשתמש במילה אפילים ב־תוך המישפט:

אכלתי היום אפילים אחד. (= איך האט גיגעסן היינט עפעס א־מאראנץ).

הוצאתי את אפילים מן הצל־מוניה. (= הוצאתי מהמצלמה תפוח־זהב עסיסי).

גם הוא באפילים (מולייר). (= גם הוא תפוז).

שבכל הלילות איננו מטבילין אפי־לים פעם אחת (= שבכל הלילות אי־נינו טובלים תפוזים במי־מלח).

נסי נא, שושנה יקרה, ללגום מדי בו־קר כוס מיץ־אפילים. תראי שתהיי עלי־זה ורעננה אחרי שתקיאי.

ועתה חידה:

מה אמר טרון לג'יין כשראה את אפילים שועטים במורד חגיבעה? (התשובה במהופך).

(...ppaqqaqq)

שי לקוראי „ZOO הארץ"

תמונת הנשיא היוצא בצבע אחד

רב תודות

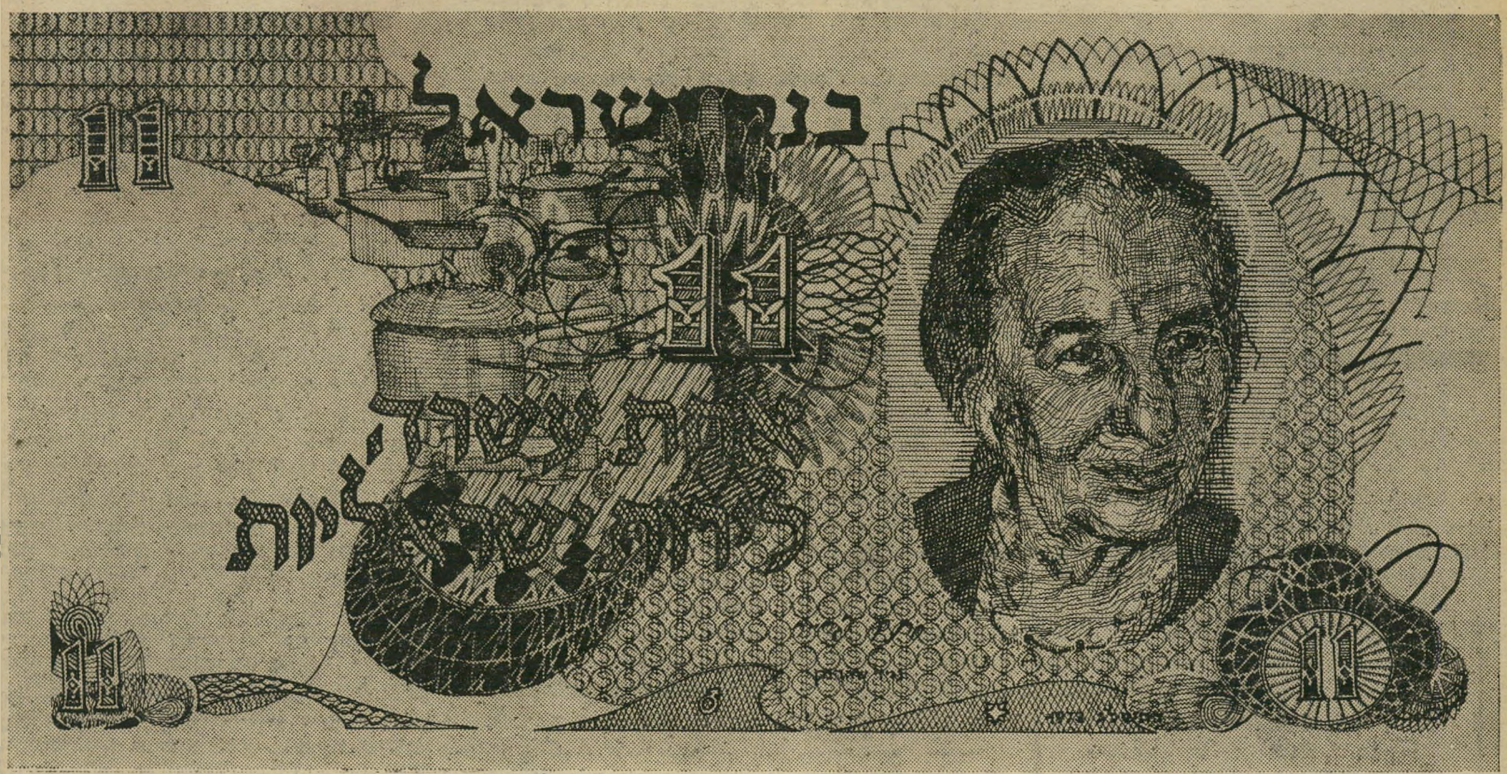
חן־חן לגראפיקער הנודע מר **יוסף** (בן מרים ויעקב) **שורץ** על עיצובו של שטר־הכסף האינפלציוני החדש בעמוד 3.

המערכת מודה לקורא **אריה וכברויט**, שגילה בארכיונו את „מישנתו של מייס־דו", המופיעה השבוע. כה לחי ויישר כוח!

הארץ

ממישנתו של מייסדו:
זה צדק, זה ז
ז. מלכיאל
(במצפה הכוכבים בהר פלומר, 1616)

נא לשמור על קדושת הגיליון ולא להשתמש בו לצרכי אריזה וכו'.
(אם אתה יושב עכשיו במספרה תפסיק לקרוא מייד!!! כן?)

אוייב לפי מידה

הלכתי אתמול לבקר אצל הגולדה, כי לחץ לי בבטן, וגם קראו לי עם צו לשלושים יום, ורציתי להיות לגמרי בטוח שאנחנו כרגיל.

היא ישבה זקופה כמו תמיד, וסרגה גפילטע־פיש לנכדיה.

„גולדה," שאלתי, „למה לא בורגיבה?"

„עמדתו אינה מאוזנת; הוא נציג הערבים"

„הוא לא רציני," ענתה ראש־ממשלתי בעיצומה של סריגה.

„למה לא רציני? כשאני רוצה, אני יודע להיות עקשן כמו כולם.

„תמיד אומר כך מיני דברים כאלה, וכפוף לא יוצא מזה כלום!"

„למה לא יוצא?"

„מה זאת אומרת למה? הוא מייצג את העמדה הערבית, לא? אז מה כבר יכול לצאת מזה?"

„טוב, הוא ערבי. אולי בשביל זה הוא מייצג את העמדה הערבית."

„אז שיפגש עם ערבים. מה הוא רוצה ממני?"

באמת מה? שוכנעתי.

„וסאדאת? אם סאדאת יציע להיפגש איתך, תסכימי? הא? עם סאדאת? ממצריים? זה, גו, אנוואר? הא תסכימי?"

„לא."

„למה?"

„גם הוא מייצג את העמדה הערבית."

„אבל כל הערבים מייצגים את העמדה הערבית!"

„אז הוא מוכרח לעשות מה ש־עושים כולם? דווקא ממנו אני מצפה לקצת יותר אחריות. חוץ מזה הוא אוייב!"

„אוייב?"

„אוייב! כן כן. אני נראית לך חלושת־רוח? או בשולי המחנה?"

עמדת ירושלים: הצעת בורגיבה – לא רציני

הכל אפשר להגיד על הכופתאה המופלאה הזאת, אבל לא חלושת־רוח.

„אז סאדאת יורד?"

„ירד מזמן."

ניסיתי מזווית נוספת:

„ומה עם חוסיין? הוא לא כל־כך אוייב, וגם מייצג את העמדה האמריקאית פחות או יותר."

„נמוך מדי. אני מוכנה רק לנהל מגעים עין בעין, וזה עין בפופיק. חוץ מזה הוא נוסע כמו משוגע."

על הסורי לא רציתי לבזבז זמן; גם אוייב, גם נמוך, גם מייצג את העמדה הערבית, גם יש לו שפם. עברתי ללבנון.

„פארנג'יה?"

„אין לנו שפה משותפת."

לא הבנתי.

„הוא מדבר רק צרפתית, ה־איש חזה."

„ומה עם מתורגמן?" באמצע המשפט כבר הירגשתי שהפעם היגומתי.

„אנחנו בעד שיחות ישירות," התיזה לעברי בארסיות.

התגנבתי בלאט. הייאוש אחז בגרוני כמו ח"כ במקומו הריאלי:

„אז עם מי, גולדה? עם מי, זהבה? עם מי, פזית־המלכה־הסרגנית?"

מבע חולמני כלשהו הפציע בעיניה:

„אני רוצה שהוא יהיה גבוה, לא אוייב, מייצג את העמדה הישראלית, ציוני, דובר עברית, אנגלית ויידיש, אקדמאי, ממשפחה טובה, 42/178, גרוש שלא באשמתו + רכב, מסודר, ממטרות רציניות."

סודיות מובטחת.

טיפול מהיר

שלום נורית,

פתחתי את ספר הטלפונים 1973. „לוי אשכול" היה רשום שם „בן־מיימון 44 — לא לפירסום." התפלאתי, לוי אשכול איש העם, למה ההסתגרות?

פניתי אל מרגוט וקיבלתי את המיספר הסודי. התקשרתי אליו טלפאתית. אני לא מאזיום, אני לארג', אבל בכל זאת השגתי קשר מייד.

„המיספר שחייגת אינו מחובר," ענה לי קול מאוב ונטל את האסימונים. לא התייאשתי וניסיתי שוב. „הלו," ענו. „את אשכול המנוח" ביקשתי. „מדבר" — השיב זכרונו לברכה. „מה העניינים לוי?" התעניינתי, „מה פתאום לא לפירסום?" „זה לא אני," התנצל אשכול, „זה שמעון. לי לא היה איכפת. להיפך — שיתקשרו אלי, אבל פרס התעקש. בכל־אופן, טוב שצילצלת, המיספר הוא..." טראח! עלו לנו על הקוו. ניסיתי שוב, אבל מרגוט כבר עזבה את המרכזייה. עכשיו אין לי המיספר של אשכול. מה לעשות?

ש.ב., ירושלים

תשובה: נסה לקפוץ אליו הביתה — בן־מימון 44. לא לפירסום.

מכתבים למערכת

שיפרוש זובין מהטה

למערכת שלום,

לאחרונה יצאתי לגימלאות לאחר 25 שנות שירות־קבע כמנצחה הקבוע של תזמורת סדנת הרכב במיפקדת פק"מ מרכז. לאור עבודתי המסורה והצלחתי המקיפה הבלתי מתקבלת על הדעת, יש ברצוני להתקבל עתה לתזמורת הפיל־הרמונית, בתפקיד מנצח.

נכון, אמנם, כי התפקיד עודנו מאוייש, ברם, נראה לי כי טוב יעשה מר מהטה אם יפרוש בטרם אפעיל את קשרי האישיים המרובים במטרה לזכות במינוי נכבד זה.

אם אין ברצונו לצאת לפנסיה, יוכל זובין לשמש כיועץ שלא־מן־המניין לעבודת התזמורת.

ק/1473 רס"ר **אפריים אונטערוועלט**

מכתב לנשיא

לכבוד
אפרים קציר
נשיא מדינת ישראל, ירושלים.

כבודו,

ביום ו' האחרון, 25.5, צפיתי בך בטלוויזיה ותחילה שמחתי כאשר אמרת שאתה מתכוון להשפיע על מהלך העניינים במדינה. טוב ויפה.

אחר־כך אמרת שאתה רוצה שבית הנשיא יהיה פתוח „לכל יהודי", ושתלך לבקר אצל יהודים, ושאתה מקווה שליהודים יהיה טוב, ויהודים, ויהודים, ויהודים... ויהודים.

וכך, כבר בהופעתך הפומבית הראשונה, הפכת לנשיא מעליב ופוגע.

עד כמה שידוע לי, ובוודאי גם לך, נבחרת להיות נשיא מדינת־ישראל, ולא נשיא היהודים. אולי לא שמת לב עד עכשיו, אבל בישראל חיים גם כמה לא יהודים, שהינם גם הם, כמוני וכמוך, אזרחים (ויש אפילו הטוענים — שווי זכויות) במדינה.

אדוני הנשיא! מה יהא איתם? להם אסור לבקר אצלך? אתה לא תלך לבקר אותם? אתה מקווה שלהם (להבדיל מהיהודים) יהיה רע?

כשגולדה אומרת שהם לא קיימים, היא מתכוונת שהם לא קיימים כעם, ואילו אתה המשכת בדרך הסלולה — לגביך הם גם לא קיימים כפרטים.

בכבוד ההכרחי
אזרח

תשקיף

ספיר מערים על העתונאים

שר־האוצר פנחס ספיר החליט להתערב על העיתונאים. אחרת אין להבין מדוע נכתבה המילה „סוּדי" על הדו"ח המלא של יעדי התרומות שנאספו בקרן ספיר, שחולק לפני שבוע לחברי ועדת־הכספים של הכנסת.

נראה כי ספיר קיווה שהמילה סודי תגרה את העיתונאים ליפרסם את הדו"ח, המנוסח בצורה סתמית ומעורפלת והמשרת את ניסיונות ההבנה על קרן ספיר.

הדו"ח התגלגל לידי כמה עיתונאים, אך איש מהם לא נפל במלכודת שטמן ספיר. רק מעו"ב, פירסם את הדו"ח במלואו על פני שני עמודים, מבלי לנתחו ומבלי לעורר כל שאלות.

ברשימת יעדי התרומות של קרן ספיר מופיעים סעיפים סתמיים רבים כמו „שיכון", „מרכז תרבות", „קרן החינוך", „פרוייקטים שיסוכמו עם שר־האוצר", „מטרות שונות" ועוד הגדרות מעורפלות מעין זה, המאשרים את הטענה כי אין כל אפשרות לפקח על יעדי הכספים המוזרמים דרך קרן ספיר.

גיוס כללי נגד צ"ץ'

עיקר המאמצים של המערך 'בשורת הבחירות הקרובות, להסתדרות, לכנסת ולעיריות, יוקדש כנגד את לחזית התל־אביבית. המנורה האדומה הראשונה

מיקי מאוס כבש את שוק הדלק

חברת שיווק הדלק הגדולה ביותר בארץ, „פז", עומדת ליפתח בעיקבות חברת „סונוך" ופתוחה במיבצע חלוקת פרסים לבעלי מכוניות, שיקנו דלק בתחנות־הדלק שלה. זאת, בעיקבות החצייחה ח־כלתי משוערת של מיבצע חלוקת מירבלות מיקי־מאוס של וולט דיס־ני בתחנות „סונוך".

תוך חודש אחד עלו מכירות הדלק בתחנות „סונוך" בשיעור של כ־40%. החברה ששיווקה עד כה כ־22% מכלל כמות הדלק למכו־ניות, משווקת עתה קרוב ל־29% מהכמות הכללית. בעיקר נפגעו מכך חמכירות של חברת „פז". כתוצאה מכך מכינים עתה מיב־צע פרסים דומה של „פז".

שנדלקה אצל צמרת הגוש התל־אביבי והמסמנת סכנה — מצביעה כי מועמד גח"ל לראשות עיריית תל־אביב, האלוף (מיל.) שלמה („צ'יץ") להט, עשוי לגבור על יהושע רבינוביץ'. סקרים שהוזמנו על־ידי המערך מצביעים גם הם על אפשרות כזו.

אומנם, אפילו ינצח צ'יץ', וגח"ל תזכה בשני מנדטים יותר מאשר המערך, אין ראשות העיר מוכטחת לאלוף להט. שכן הדתיים הם לשון המאזניים, והם יתמכו כי רבינוביץ', אפילו לא יהיה למערך רוב. אולם רבינוביץ' מעוניין למנוע מצב כזה על־מנת שזה יצטרך להיכנע לסחטנות הדתיים אח־רי הבחירות.

כבר עתה מוזרמים כספים רבים, מעבר לכל פרופורציה, למילחמת הבחירות שנועדה לבלום את ניצחונו הצפוי של להט.

צפויה מחלוקת בין חזן ליערי

כמפ"ם מנכאים החרפת יחסים בין המזכ"ל הפורש של המיפלגה, מאיר יערי, לבין הנהגת מפ"ם החרשה הכוללת את יעקב חזן ואת המזכ"ל החדש מאיר תלמי.

יערי סבור כיום כי הוא הורחק בזמנו מתפקיד המזכ"ל על־ידי האגף הימני של המיפלגה בראשות חזן, ובכך נפרצה הדרך לאיחוד מלא בין מפ"ם למיפלגת העבודה.

יערי ניפגע אישית כאשר בישיבת מרכז מפ"ם, שהדיחה את המזכיר האירגוני השמאלי של מפ"ם, נפתלי בן־משה, גילה לויאליות בלתי מסוייגת כלפי חזן. אולם, כאשר ניסה יערי להתערב ולרכך את ההדחה, הושתק על־ידי חזן.

הפחעה בבחירת הרב הספרדי בתל־אביב

המירוץ לכס הרבנות הספרדית בתל־אביב, ש־הסתיים השבוע בבחירתו של הרב חיים דויד הלוי כרב ספרדי ראשי בתל־אביב, הסתיים בניגוד לתח־זיות המוקדמות. הסיבה: הרב אברהם חפוטה, ש־אמור היה להתמודד עם הרב הלוי על המישרה, נסוג ברגע האחרון מכוונותיו לפנות לבג"ץ על שמועצת הרבנות לא העניקה לו כושר.

חפיזה נסוג מניסיונות הלחימה שלו אחרי שהובטח לו כס הרבנות ברמת־גן וכס הרבנות הספרדית בתל־אביב, אחרי שהרב הלוי יפרוש מכהונתו זו.

הרב הלוי עצמו זכה במפתיע בתמיכתו של הרא־שון־לציון, הרב הספרדי הראשי עובדיה יוסף, וניתק את מגעיו עם הרב האשכנזי שלמה גורן, אחרי שהתברר לו שגורן תמך בסתר ברב דוד שלוש, שהת־מודד אף הוא על המישרה.

עד לפני שבועיים סירב הרב עובדיה יוסף לתמוך במועמדותו של הרב הלוי. הי־שבוע חזר בו ובתקיעת־כף התחייב הלוי בפניו לתמוך בו בכל מאבקיו ומהלכיו. הלוי אף הביע בפני יוסף חרטה על שבעבר תמך במועצת הרבנות הראשית בתביעותיו של הרב גורן.

מי יודח מאנשי מפא"י?

בגישושים ראשונים שנעשו לקראת הרכב נציגות הטיבת מפא"י לשעבר ברשימת המערך לכנסת, מסתמנת נטייה לסלק כשליש מהח"כים של מפא"י בכנסת הנוכחית ולהכניס במקומם ח"כים חדשים.

מתוך 32 חברי מפא"י בסיעת המערך ביום, יוחלפו בוודאות עשרה ח"כים. בין המועמדים לסילוק: ארי אנקוריון, אהרון בקר, חיים גבתי, שהוא גם שר־החקלאות, זאב הרינג, מנחם כהן, דוד קורן, משה שחר, ואליהו ששון.

גם בחטיבת רפ"י יערכו כנראה מיספר הדחות. המועמד מיספר אחד להדחה הוא ח"כ מרדכי בן־פורת.

צנזורה נוספת לסרטים - המשטרה

למועצה לביקורת סרטים ומחזות, המש־משת כצנזורה לגבי סרטים המופקים והמוק־רנים בישראל, נוסף לאחרונה גורם צנזו־ראי חדש — משטרת ישראל. המישטרה, המתבקשת להושיט עזרה להפקות של סר־טים שונים, החלה לסרב להושיט עזרה לי־סרטים מסויימים בגלל תוכנם.

כך, למשל, נענו מפיקי הסרט המשכנע, המספר את סיפורו של איש העולם התחתון העוסק בגביית דמי־הגנה, כי המישטרה מסרבת להושיט את עז־רתה לסרט, מאחר שתוכנו אינו נראה לה. ההר־דעה נמסרה על־ידי ניצב־מישנה מרדכי תבור, ראש מחלקת ההדרכה של המישטרה.

כתוצאה מהיעדר שמירה מישטרתית, הותקפו יוצ־רי הסרט בעת שניסו לצלם בשוק הכרמל. הבמאי־מפיק יחיאל נאמן נפצע ומצלמתו נשברה.

צפוי פילוג בפנתרים השחורים

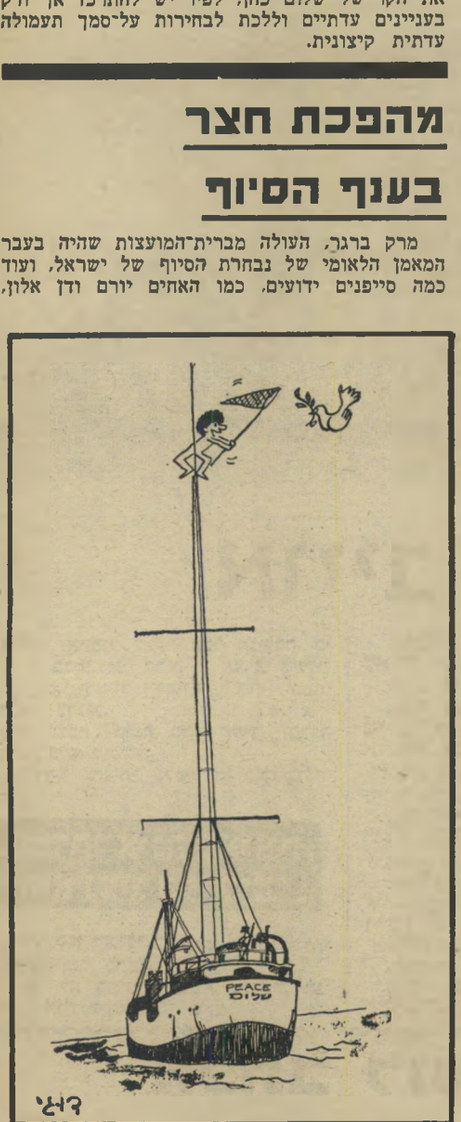
חלק מקבוצת מייסדי הפנתרים השחורים מתכונן לפלג את הקבוצה על רקע מחלוקת ביחס למגמתה העיקרית.

קבוצה זו, בהנהגת כוכבי שמש, מת־נגדת להפיכת הקבוצה לאירגון עדתי בלבד, ודורשת שהפנתרים ישתלבו במאבק הכללי לשינוי פני החברה הישראלית.

הקבוצה היריבה, בהנהגת סעדיה מרצינו, קיבלה את הקו של שלום כהן, לפיו יש להתרכז אך ורק בעניינים עדתיים וללכת לבחירות על־סמך תעמולה עדתית קיצונית.

מהפכת חצר בענף הסיוף

מרק ברגר, העולה מברית־המועצות שהיה בעבר המאמן הלאומי של נבחרת הסיוף של ישראל, ועוד כמה סייפנים ידועים, כמו האחים יורם ודן אלון,

עומדים לחשוף פרשיות חמורות מאחורי־הקלעים של ענף ספורט זה.

ברגר ואחרים טוענים, כי לא בלבד ש־הנהלת הענף גורמת לחיסולו, אלא שעס־קנים מסויימים בענף עוסקים בהברחות של ציוד ספורטאי לארץ. המתמרדים בהנהלת הענף מוכנים למסור עדויות על כך שחוצ־עו להם הצעות להיות שותפים בהברחות.

הגליון הבא

לרגל חג השבועות תוקדם הופעתו של גיליון „העולם הזה" בשבוע הבא. הגיליון יימצא למכירה ככל רחבי ח־ארץ החל מיום ג' בבוקר, 5.6.73. בתל־אביב ניתן יהיה להשיג את הגיליון ביום השני, ה־4.6.73 בשעות הערב.

Lee
זה לא רק ג'ינס.

Lee KNIT.

LEE זה לא רק ג'ינס. ואלה הם לא סתם מכנסיים. אלה הם ה- LEE KNIT כשתלבש אותם - תחוש בהבדל. הם רכים. מלטפים. מהודרים. מכנסי LEE KNIT עשויים מבדי-סריג מעולים עם גימור מושלם. המעניק לגופך את ההרגשה הנעימה והמלטפת. הגיזרה? והדרת. כי LEE יודע כיצד לעצב את המכנסיים שיחניפו לגזרתך. את מכנסי LEE KNIT צריך רק לכבס ולתלות. הם אינם זקוקים לגיהוץ חוכל ללבוש אותם בהזדמנויות חגיגיות. או. למעשה. לכל אירוע מכל סוג. בכל מקום. והמחיר? החל מ- 69 ל"י. אם אתה אוהב את הג'ינס של LEE. תתפעל ממכנסי LEE KNIT (אם תרצה את שניהם במחיר של אחד - עשה כמו הנערה שבתמונה: קנה לך ג'ינס - KNIT של LEE). בוא ונסה אותם באחת מחנויות האופנה המובחרות. אל תמשיך. איפא. לקרוא ושים את העתון בצד ולך לאחת מחנויות האופנה המובחרות בעיר.

התחדש עם LEE KNIT.

LEE עושה אנשים יפים.

קריאת יקר

ביום החמישי האחרון, ה־24 בחודש, הופיע היומון הארץ עם כותרת ראשית מרעישה. הכותרת בראש העמוד הראשון הכריזה על פני שלוש שורות: „עו"ד מיכאל פירון מסרב לפנות את מקומו בתעשייה האווירית לאלוף מרדכי הוד, למרות בקשה משר־הביטחון משה דיין."

הידיעה עצמה, ללא ספק, היתה ראוייה לכותרת ראשית. היא נוגעת למאבק חיוני המתחולל מאחורי־הקלעים על אחד ממוקדי הכוח הגדולים במדינה. לכאורה, היא היתה גם בלעדית להארץ, שכן כל שאר היומונים בישראל נמנעו מלעסוק בנושא זה. אבל רק לכאורה. כי את אותה הידיעה שהביא הארץ, פירסם העולם הזה בנוסח קצת שונה, תשעה ימים בדיוק לפני הארץ, בכתבה מפורטת שהשתרעה על פני שני עמודים ושסיפרה את סיפור מאבקו של אלוף (מיל.) מוטי הוד על השגת עמדת שליטה בתעשייה האווירית (העולם הזה 1863 — נשר בלי כנפיים).

אלוף (מיל.) מוטי הוד
זכות ראשונים

עובדה זו לא הובאה, חלילה, כדי להביך את הארץ, שלכתביו זכות ראשונים גם לגבי הידיעות הראשונות על המאבק סביב השליטה בתעשייה האווירית. אבל, עצם העובדה שסיפור הרואה אור במלואו לראשונה על דפי העולם הזה, הופך כעבור יותר משבוע לכותרת ראשית ביומון — מהווה מעין מחמאה עיתונאית.

זוהי רק דוגמה בודדת. בשעתו נהגנו להצביע בקביעות על ידיעות וגילויים שלידתם מעל דפי העולם הזה, שהתגלגלו והפכו לאחר־מכן נחלת העיתונות כולה. היו אז רבים, אף מקרב ידידים, שהאשימו אותנו עקב כך במעשה הלא כל־כך צנוע של טפיחה עצמית על שכם. אולם לא יצרי התבלטות, התנשאות ויוהרה הם שהביאו אותנו לכך, אלא היחסים האתיים הקיימים בעולם העיתונות הישראלית.

רבות סופר כבר על המצב האבסורדי בישראל, לפיו אין עיתון מצטרף למאבק ציבורי, צודק ככל שיהיה, או למערכה אזרחית שהחלה מעל עמודי עיתון אחר. משעשע לחשוב מה היה עולה בגורלה של פרשת ווטרגייט אילו נחשפה בישראל ולא בארצות־הברית. כיוון שהיא היתה כולה פרי גילוייו של עיתון אחד, הרי ספק אם בישראל היה עיתון אחד מרשה לעצמו אפילו להתייחס אליה. בארצות־הברית העלתה כל העיתונות על נס את אומץ ליבם האזרחי של כתבי הוושינגטון פוסט, חילקה להם שבחים ולא היססה לספר לקוראיה על הצלחתם של כתבי עיתון אחד, העלול להיות מתחרה.

הצהרת אבהות

כתוצאה ממצב זה אין לנו לפעמים ברירה אלא לתת לפסוק „יהללך זר — ולא פיך" את הפירוש העממי: „יהללך זר, ולא — פיך." אם העולם הזה לא יזכיר, לפחות לקוראיו, כי הוא שגילה להם לראשונה עובדה מסויימת, חשף בפניהם גילוי מסויים, או היפנה את תשומת־ליבם ראשון לבעייה כלשהי — שלוש ממשימותיו העיקריות של עיתון — לא יעשה זאת אף אחד אחר במקומנו.

שער „העולם הזה" 1742
פירעון של שטר

דוגמה מוחשית לכך ניתן היה לקבל בסוף השבוע האחרון, בעיקבות העלאת פרשת ווטרגייט הישראלית בכנסת. פרשת ווטרגייט הישראלית — הכינוי שניתן לפרשת קרן ספיר, הומצא על־ידי העולם הזה והודבק על ידו לפרשה. ניתן כיום לומר שרק עקב כינוי זה התחוללה הסערה הציבורית סביב הקרן, שסוד קיומה כבר נחשף בעבר ללא הדים ציבוריים. היתה זו גם סיעת העולם הזה — כוח חדש שהעלתה את הנושא בכנסת, ודרשה דיון אודותיו. (ראה עמודים 11—10).

בוויכוח סביב הצעתו של ח"כ אבנרי לדון בפרשה בכנסת, נמנעה סיעת המרכז החופשי מהצבעה, וח"כ שמואל תמיר נימק את סיבת ההימנעות. והנה, לפי הדיווח בעיתונות הישראלית למחרת היום, או לפחות לפי כותרת הדיווחים על הדיון בכנסת, ניתן היה לקבל את הרושם שהמילחמה בקרן ספיר אינה אלא יוזמה של שמואל תמיר.

אפשר להביא אלף ואחת דוגמאות לי־מצב דברים זה, החל באותו גילוי עיתונאי השבוע, על החקירה שדרשה גולדה מאיר ב־1970 בשל הדלפות שרים מישיבות הממשלה, שפורסם בהעולם הזה (1742) עוד בינואר 1971 — וכלה בפרשת נתיבי נפט, שנחשפה תחילה מעל עמודי העולם הזה, וביטאון מיפלגת השילטון, דבר, לא היסס אחר־כך לייחס את הגילוי לעצמו.

משום כך, כשאנחנו מציינים כי ידיעה, פרשה או גילוי כלשהם, נולדו בהעולם הזה, אין בהצהרת אבהות מעין זו משום רדיפת כבוד או בקשת פרס. היא מיועדת רק לתיזכורת, מעין הודעה על פירעון שטר שאנו חייבים לקוראינו וליעודו של עיתון זה.

אלי תגר

שני מופעים בכרטיס אחד

האחד - חוכניתה החדשה של להקת „חופשה על הקרח" המרהיבה והמפתיעה אף יותר מחוכניתה בשנה שעברה

השני - טכס בחירת נסיכת הים התיכון 73. להקת „חופשה על הקרח" תופיע בערב מרגש זה בחוכניתה המלאה - ללא כל קיצוץ וקיצור

ערב זה יהווה את תחילת אירועי בחירת מלכת המים 1973. בחירתה של נסיכת הים התיכון תהיה השלב הראשון בשרשרת אירועים אלה. השלבים הבאים יהיו: טכס בחירת נסיכת הכנרת, טכס בחירת נסיכת ים־סוף, ולבסוף האירוע המרכזי — טכס בחירת מלכת המים 1973

מנחה: דודו דותן

הדוכת בנות: לאה פלטשר

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרויות, מתבקשות להתקשר לקביעת ראיון למספר 260134/5 ת"א, בין 10—12 לפני הצהריים.

כיצד גרמה הסופרת הדסה מור לכך שאהובה, שר־הביטחון משה דיין, יתחיל להתעסק עם אנאלפבתיות?

אנשים

■ מה מרגיז במיוחד את שר־הפנים ד"ר **יוסף בורג** בפרשת קרן ספיר? בישיבת המפד"ל, יצא השר נגד הקרן, בטענה: „מה שכואב לי ב־מיוחד בכל הפרשה, זה ש־תומכי הקרן אפילו אינם מבי־נים שהקרן היא לא דימוקרא־טית."

■ הדתיים הקיצוניים ב־ירושלים, מעבירים השבוע מ־פה לאוזן בהומור: „הרב גו־רן בועל ארמית." הסיבה למ־סע הליחושים: כשהופיע ה־רב הראשי האשכנזי **שלמה גורן** בפני לישכת עורכי־הדין בירושלים, שאלו אותו הנוכ־חים מה עם ההבטחות שלו ש־יביא לרפורמות גדולות בתחום ההלכה. גורן השיב להם: „מ־פאת החשש של ,קנאים פוג־עים בו', אני עושה הכל במחתרת." אותם דתיים קיצו־ניים טוענים כי הפסוק בגמרא „קנאים פוגעים בו," מתייחס רק למי שבועל בחורה ארמית.

■ האם אוהב שר־הביטחון **משה דיין** בחורות אנאלפב־תיות? העיתון הצרפתי הנפוץ פראנס סואר, טוען השבוע ש־כן. בכתבה על סיפרה של **רות דיין**, ואול', כותב העיתון כי שר־הביטחון עובר עתה תקו־פה קשה מאוד בעיקבות הו־פעת הספר, המגלה סודות מ־מחיי האהבה שלו. לטענת ה־עיתון לא סלחה רות למשה על שהיה מטלפן לחברותיו בנו־כחותה, ושבחורות אלה היו טי־פוסיות ולגריות, שלא ידעו אפי־לו לשוחח. „רק חברה אחת שלו היתה אינטלקטואלית." כו־תב העיתון, בהתכוונו ל**הדסה מור** שפירסמה בזמנו ספר על יחסיה עם משה דיין, ומוסיף שבגלל הספר החל דיין להת־עסק רק עם אנאלפבתיות. על יחסיו עם **אירשבע צ'יזיק**, ושוב בלי להזכיר בפירוש את שמה, מספרת הכתבה כי אחיה הוא מהנדס אלקטרוניקה וש־השניים יחדיו הקליטו שיחות אינטימיות ביותר עם השר, ש־פורסמו לאחר מכן בעיתון יש־ראלי. ולמי שחשב שפירסום אהבותיו של משה דיין הזיק לו, מבשר העיתון: „כל קש־ריו עם הנשים, לא המעיטו מהפופולריות של מנצח מל־חמת ששת הימים. כל כתבה וספר על הנושא, רק מאדירים את שמו. הרבה מאוד תיירות באות לישראל רק כדי ליפול בזרועותיו."

■ אחת מבקשות החניגה הראשונות שיונחו על שולחנו של הנשיא **אפריים קציר**, תהיה של **חצקל איש כ־סית**, המבקשת לחנן את **אר־י זוהר**, שנדון למאסר בגלל התפרעות בבי"מ והכאת שוטרים. לאורי זוהר עצמו הציעו שיבקש לעסוק בתקופת המאסר בעבודות־חוץ. אורי סירב, בנימוק: „אני לא רו־צה להתחנן בפניהם."

■ הכתב הפרלמנטרי של הארץ, **מתי גוזן**, פגש במיז־נון הכנסת את יו"ר הנהלת ה־קואליציה **משה כרעם**, ש־חזר מחוץ־לארץ, ושאל אותו: „נו, איך היתה הנסיעה?" ה־שיב לו כרעם: „עצם העוב־דה שלא ראיתי במשך חודש את אורי אבנרי, זה כבר טוב."

■ שידורי השלום של **אייבי נתן** הגיעו גם לבאר־שבע. **שתיל**, חבר תנועת החרות, נכנע לבקשתה של אשתו **יהודית**, אירגן מיבצע תעמולתי למען אוניית השלום. פירסם בעמוד הראשון של עי־תונו מודעה בה הוא מבקש מהנדסי אלטקרוניקה וימאים להתנדב לצוות האוניה, ומסביר איך אפשר לשלוח תרומות כס־פיות לאייבי. כדי לא לריב עם ראשי תנועתו הדוגלת ב־שתי גדות לירדן — דבר שב־וודאי לא יקדם את השלום, אמר שתיל: „אם ישאלו או־תי ראשי חרות איך אני עושה דבר כזה, אסביר להם שאצלי במישפחה קיימת דימוקראטיה, זו היתה היוזמה של אשתי."

■ ליד בניין הטלוויזיה ב־ירושלים, ניצב בזמנו בית־הח־רושת חוטי ירושלים. לפני מס־פר שבועות, הפך בית־החרושת למישכן הנהלת רשות השידור, ושני מסדרונותיו הארוכים זכו לשמות. במיסדרון אחד הציבו שלט שדרות רוטשילד, על שם ראש אגף המנגנון ברשות ה־שידור **מרים רוטשילד**, ש־היתה בזמנו חברת הוועד ש־הדיח את **חנוך גיכתון** מ־תפקידו כמנהל הרדיו; וה־מיסדרון השני זכה לשלט מע־בר קפקא, וזאת בגלל דרך הי־סורים שצריך לעבור כל מי שבא להנהלת רשות השידור.

■ **מנשה ריז**, הכתב הכי מנוסה בטלוויזיה, הנמצא כבר שנתיים בניסיון, סיים את תקו־פת הניסיון הארוכה שלו בתל־אביב, הועבר לתקופת ניסיון במערכת הטלוויזיה בירושלים.

■ איזה יחסים קיימים בין העיתונאי והצלם? בפגישה ש־נערכה בביתו של העורך הרא־שי של במחנה נח"ל ובמחנה גדנ"ע, **זאב ענר**, סיפר הצ־לם הוותיק **מיכה ברעם** על עבודתו העיתונאית. לשאלתו של אחד הנוכחים, איך צרי־כים להיות היחסים בין הצלם והכתב כדי להוציא לכתבה, השיב ברעם: „היחסים צריכים להיות כמו אצל זוג: אחד מהם חייב להידפק!"

■ תוכנית הטלוויזיה ה־חדשה, ועדת חקירה, שבהפקת **דב שנער**, דנה בשבוע שע־בר בנושא האם יש לבטל את ההימורים החוקיים. בין שאר העדים, הופיע גם מוכר איגרות פיס שסיפר על מיקרים של אנשים המתמכרים להגרלית והורסים את חייהם. מה שלא סיפר אותו מוכר, זה שבהמ־תנה שלפני תחילת הצילומים, מכר עשרות כרטיסי־פיס ל־משתתפי התוכנית. בתוכנית הבנוייה במתכונת של בית־דין, שימש **דויד יובאי** מהפקול־טה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב כיושב־ראש, עורך־הדין **אלי זוהר** הציג את ה־עמדה נגד ביטול ההימורים ו־אילו עורך־הדין **יורם אלרי־אי**, זה שייצג בארץ את מלך ההימורים **מאיר לנסקי**, היה בעד ביטול ההימורים.

■ אחד האנשים המפור־סמים בין אנשי הקולנוע בארץ, הוא **צ'ין צ'ין**, האיש שהחל את הקאריירה שלו כמנקה ושו־מר באולפני הסרטה בהרצליה, מופיע עתה בתפקידי־אורח כמעט בכל הסרטים הישרא־לים. הסרט האחרון בו מופיע צ'ין צ'ין, הוא קזבלן של **מני חם גולן**. השבוע זכה צ'ין צ'ין במתנה יקרת־ערך: מע־רכת שיניים תותבות במחיר שלושת אלפים ל"י. חצי מהס־כום נתרם על־ידי שחקני ה־סרט והחצי השני על־ידי מנחם גולן, שזכה במישפט שהגיש נגדו הבמאי **יואב זיידברג**, שתבע להפסיק את צילומי קזבלן בנימוק שזכויות הסרט שייכות לו. השופט **שלמה לבונברג** קבע בפסק־דינו שעל זיידברג לשלם לגולן 1500 ל"י הוצאות המישפט. את הכסף הזה תרם גולן עבור השיניים של צ'ין צ'ין.

■ בהקלטה פומבית של התוכנית ממני מנו, שנערכה ביום הסטודנט באולם ויז"ו בירושלים, סיפר מנחה התוכנית הבדרן **מני פאר**: „שאלו חבר שלי: ,מה אתה עושה בערבים הפנויים שלך?' השיב החבר: ,אני שולח איתם לע־בוד בבנין.'"

גלעד ישעיהו

בנו גבה־הקומה של יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, במסיבה שנערכה במישכן הכנסת אחרי השבעת הנשיא אפריים קציר. גלעד, הלומד מישפטים והמתמחה במישרדו של ח"כ עו"ד חיים צדוק, הגיע למסיבה אשכנזית, נשאל על־ידי כמה מהאורחים: „איך זה שלאבא שלך יש בן כזה גבוה?" השיב: „חוץ מאבי, כל בני מישפחתי גבוהים."

שבע, השפיעו על העיתונאי **יצחק שתיל**, בעליו ועורכו של העיתון המקומי ידיעות

גליה ישי

במצב רוח מרומם, יחד עם אלוף פיקוד המרכז רחבעם („גנדי") זאבי, שהיה מפקדה הבכיר בתקופת שירותה בלהקת פיקוד המרכז, במסיבה שנערכה בקאברט הסאטירי אחרי החופה שלה ושל השחקן רפי גולדוואסר. מסיבת החתונה נערכה בחסותו של **אבי הפצועים** שמחה הולצברג, הונחתה על־ידי אריק לביא ובלטו בה השחקניות ניצה שאול (משמאל), גילה אלמגור, שושיק שני, טובה פרדו, עידית אסטרוק ואפרת לביא; הזמרים מתי כספי, שבא בלוויית כלבתו שהצטרפה אליו גם כאשר שר מעל הבמה, סירבה לרדת למרות הפצרותיו, דני ליטאני והפנטומימאי יורם בוקר.

פסוקי השבוע

● **הסטודנט יגאל קם, ב„פי האתון"**: אצלנו ווטר־גייט לא תיתכן: התקנת מכ־שיר האזנה כזה תימשך שנ־תיים."

● **הנ"ל**: „שערורייה במקו־רות: "Water-gate-nisht."

● **הנ"ל**: „החופש האקד־מי בישראל הוא כמו נרות חנוכה — מאיר, אבל לא מ־עיל."

● **הסופר ס. יזהר**: „אצלנו ערכים הם כמו קרמי־קה: שורפים ואחר־כך משמ־רים אותם לעד."

● **מפקד „גיבעתי"ל", יצחק לבני**: „הצברים ב־ארץ יתחילו להבין מהי זיקנה, רק כאשר דן בן־אמוץ ישב ב־מושב זקנים."

● **שופט בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, חיים דבורין, במישפטה של פרוצה**: "לא תהיה תפאר־תה על הדרך הזו!"

מכתבים

■ דרושה:

התקפת נגד!

קראתי בעיתונות מאמרים אחדים על ועידת בולוניה ועל פעולת המישלחת הישראלית. כל המאמרים היו ברוח עויינת, זה פחות וזה יותר, ומכולם „הצטיין" על המשמר, אשר פירסם מאמר מערכת וגם מאמר גיבוה של מארק גפן.

חשדתי בהם שכתבו בלי לקרוא את נוסח הקול קורא שנתקבל בוועידה, כדי להשפיע על הציבור ולהסית אותו נגדכם. היום ראיתי את הנוסח בידיעות אחרונות והתברר לי שהחשד שלי היה נכון. נדמה לי שכל המאמרים נכתבו על־פי פקודה מלמעלה. גם דברי גולדה מאיר על „חלוקי רוח המוכנים לוותר ואף לשבת עם אוייב, גם כאשר הוא מוכן לרצות אותך," מאשרים את החשד שלי.

לפי דעתי, צריכים חברי המישלחת הישראלית לפתוח מייד בהתקפת־נגד ולפרסם בכל העיתונים את הנוסח המלא של הקול קורא, מלבד זה יש לשלוח אותו בדואר — בעברית ואנגלית — אל מאות ואלפים של תושבי ישראל, לכל הקיבוצים והמושבים וגם לחיילים בצבא.

אני מאחל הצלחה רבה לפעולות חברי המישלחת.

שמואל שרניצקי, אשקלון

■ תשובה פשוטה

לשאלה פשוטה

יום 19.5.73, שעה שמונה בבוקר, שידורי ישראל: „ד"ר ולדהיים מציע הצעה פרו־ערבית להקמת ועדה במקום ד"ר יארינג... כמו־כן ועדה מייעצת ליארינג... לא ידוע עד כמה ארה"ב תרחיק לכת בהתנגדותה..."

ישראל מתנגדת. מתנגדת. מתנגדת.

תשובה פשוטה לשאלה פשוטה. כל מי שמתעלם או מתרחק ממנה הוא מוגלב או יותר מזה. איה אנשי הרוח, כדוגמת הצרפתים בעת המילחמה המולכלכת באלג'יריה, המוכנים לחתום על עצומה נגד „ישראל המתנגדת" ונגד המילחמה האכזרית בוייטנאם, אך לא מוכנים לחתום על עצומה נגד הרצח ההמוני בקמבודיה?

יוסי שחר, תל־אביב

■ יותר זכרים

מאשר נקבות

„העולם הזה" 1863, „ליגיון הזרות," הפסיכולוג ד"ר דוד רודי על בעיית הרווקות.

ברצוני לחלוק על קביעתו של ד"ר דויד רודי ש„עודף של נשים היא עובדה ביולוגית." היסוכו של דבר. לגבי המין האנושי הרי הטבע יוצר יותר זכרים מאשר נקבות. על כל 100 בנות הנולדות — נולדים באותו זמן 106 בנים. יחס זה הוא קבוע כל השנים ובכל הארצות וסיבתו לא ברורה עדיין כל צרכה.

יותר מכך: בחומר של ההפלות — יש אפילו בכ־30—20 אחוזים יותר נפלים זכרים מאשר נקבות.

אמנם בגילים מבוגרים — מקדימים הגברים למות באופן טבעי מאשר הנשים, ולכן בגילים אלה מסתמן כבר עודף של נשים. אך בגילים הצעירים, בגילים הכשרים לנישואין — הטבע יצר למעשה עודף של גברים.

עודף הנשים הקיים כיום גם בגילים צעירים יחסית, הוא לא מעשה הטבע, אלא מעשה ידי אדם, כלומר, הוא תוצאה מהמילחמות ומהתאונות. אפשר לומר בציניות שהגברים נילחמים זה בזה ומשמידים חלק מבני־מינם כדי שהגברים שישארו בחיים יהנו מעודף נשים, מצד שהוא אולי נוח לגברים, אבל בהחלט אינו „עובדה ביולוגית."

ד"ר כהן, תל־אביב

■ השירות הבולאי

אני מציע לכם שתחקרו, במיסגרת הוועדות בכנסת, מדוע בול גיליון הזיכרון של יום העצמאות הופץ בכמויות קטנות מדי.

השאלה היא, האם האחראים לכמות ההדפסה הקטנה הם טיפשים (לא שיערו את הביקוש הצפוי) או רשעים (ידעו, והחליטו להתעשר באופן אישי).

הגיליון הוא גיליון זיכרון (בול) בצורת מגילת העצמאות. הוא אזל מדוכני המכירה של השירות הבולאי כבר בשעות הבוקר של יום הופעתו, כך שבני־נוער רבים ואנשים עובדים, אשר אינם מיגויי השירות הבולאי שרצו רק לדווקא את גיליון הזיכרון של יום העצמאות הכ"ה, לא השיגו אותו.

אחד שאיכפת לו, תל־אביב

■ לאייבי

באהבה

יופי שהגעת. ואיזה שירים יפים אתה משדר. כמו שהבטחת. לחייך קפיטן ולחיי כל כינוס כמו בבולוניה.

הקריינים שלך סיפספסים וכל־כך משתדלים — ממש כמו החלוצים!

ובכלל, אתה הפיראט האמיתי הראשון שיצא מספר האגדות.

תודה לך אייבי. סוף־סוף יכול לחגוג גם הדימיון.

ואתה יודע, אני מאמינה לך ואיתי רבים, כשאתה מדבר על השלום, על עולם טוב ויפה.

רחל א., תל־אביב

■ רגע של עיברית

לנחל משא־ומתן? לא! — לשאת ולתת! להסעיל לחץ? לא! — ללחוץ!
לנהל שיחה? לא! — לשוחח!
לתת עיצה? לא! — לעץ!

חיים נקר, בת־ים

■ לא כך

מקבלים אורחים!

הפרשה העצובה של בני משפחת ישראל מקדמה, רק מראה את צרות העין ואת סבך הביורוקרטיה והסחבות למיניהן בתן ניחנה ארצנו בשפע לא רגיל.

אם מגלים מיספר גורמים בחו"ל אהבה לישראל ובליבם קיימת התעלות ונכונות ואם עוזבים חברה המובטחת מבחינה כלכלית, באים לפה למטרה מוסרית, אינני חושב שזו הדרך לקבלם.

ר. ג., ערד

■ זכות התשובה

ל„תרבות החרא"

„חעולם הזה" 1862, „זכות התשובה", מכתב למערכת של הקורא אילן עידו, חמניב על מכתב קודם, בו חוא חואשם בבגידה, טימטום וכיוצא בזה.

אם שיער קצר הוא לדעת אילן עידו „תרבות חרא", אז מדוע לא שיער מסולסל, שפם, רגליים שעירות? מדוע לא משקפיים, מברשת שיניים, כדורגל וכו'? לי ולאלף ואחד ממכרי אין שיער קצר ולא ברילנטין בשיער...

עידו חי כנראה בעשור הרביעי־חמישי של המאה ה־20. תקופה בה היה לברילנטין הצחה. כיום חקשר בין שיער קצר ו„תרבות החרא", ושיער ארוך ו„תרבות האמת", חינו מיקרי לתלוסטין וקיים רק במוחו של עידו.

אם קוראים לו מצפניסט ברחבב, אז מדוע הוא נעלב? האם אינו מאמין בתנועתו ומתבייש בה? מעניין הוא מושג „תרבות החרא". מאיפה לו, לעידו, ידיעות והתעניינות בתחום זה?

אדם שקורא לאחר חרא: מעניין מה הוא? ועוד מעניין, כיצד משחלב עידו בתרבות הזו? האם אינו קונה בסכולת כיוון שחיא שייכת לתרבות מסוייפת?

אני רק מקוה שעידו, חס ושלום, עלול לשקוע ב„תרבות החרא" ולהגיע פעם, עם בקיעות כמו שלו בנושא, לדרגת מנכ"ל שופכין.

רמי רפיבוביץ, חיפה

■ סמל התרבות

נדוש, נדוש, נדוש. אולי כדאי שתחדש משהו, אילן עידו? הצהרות מפי גיבורים כמוך כבר שמענו.

תבגוד, חסדי, תבגוד — בציוניזמוס. בקפיטליזמוס, בסוציסטיזמוס וכיוצא בזה כמה שאתה רוצה. אפילו עד מאר בבוקר.

אתה בעצמך מצביע על אנשים בעלי שיער קצר שהם סמל „תרבות החרא". אז מדוע אתה קובל על זה שקוראים אחריך „ביטניק, חשישניק," וכו'?

זחבה, חיפה

■ החכדל הקטן

ד"ר בסק

„חעולם הזה" 1860, „הפאבמת — יחי הפאב," רחל המרחלת על המסעדה החדשה שעומדים לפתוח פרדריקה ודב סגל ביפו.

נכון מה שכתבתם שפרדריקה ובעלה פותחים מסעדה ב־יפו. אבל הם לא פותחים אותה ב־מקום המסעדה שלי, הסקוטש־האוז, אלא במרחק כמה עשרות מטרים ממנה.

רוז"ח ד"ר בסק, יפו

ר

קוראים חשוחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

„גולדאפיי"

„העולם הזה" 1864, „הנדון — חלושת רוח", תגובה לדבריה של ראש־הממשלה על חברי משלחת השלום הישראלית לבולוניה.

מי אמר שאין שלום?

מחו שלום? שלום חוא חשכמה ואחדות בין מנחיגי שתי מדינות שפעם היו אוייבות ועכת שורר ביניחן שלום (עפ"י אחדות חדיעות בין מנחיגיחן).

ומה אומר חשכם והערב שליט לוב: „אלה המוכנים לשבת עם הציונים, חינם בוגדים בעניין חערבי!"

אך מה אומרת ראש ממשלת ישראל? בדיוק אותו דבר! „בשולי חמחנה יש חלושי־רוח המוכנים לוותר ולשבת עם אוייב."

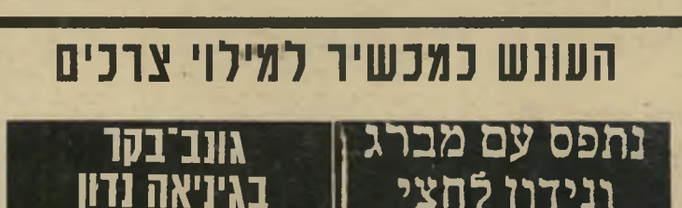
אכן, זחו מצב אידיאלי. הדיבורים על שלום והשדר חינם פיטפוטי־סרק. איזה מצב יכול לחיות טוב יותר מאשר אחדות־דיעות בין בת חנגר מקייב לבין חמיקי־מאוס מטריפולי? מי חם „חלושי־חרוח?" אלה חמכריזים חשכם וחערב על הנכונות לשלום וחנכונות לוויתורים מרחיקי־לכת למענו. אלה חמוכנים לשבת לדבר עם „אוייב" ולו רק כדי לדעת ולהכיר חיטב על מה ועל איזה בסיס מתבסס הצד השני (כדברי אורי אבנרי, לפני ואחרי ועידת־בולוניה).

חשוב גם חמישפט חקטן בדברי ראש־הממשלה: „כל יום שאנו מתחזקים יותר, מקרב את השלום." בדיוק כמו שיר ישראלי מבחיל חטוען, כי „השריון יביא את השלום!"

זהו! יופי גולדאפי! תחי הריאקציה! תחי המדיניות הפאשיסטית־שונינית! יחי האימפריאליזם הציוני! הלאה „חלושי־חרוח!"

אמיר שפירא, ירושלים

העונש כמכשיר למילוי צרכים

פסק־דין בארץ ופסק־דין בגיניאה

עניין עקרוני

אני מרשה לעצמי להסוך את קיבותיכם באמצעות קטע העיתונות המצורף, שאולי אינו מעניין כל־כך כשלעצמו, אלא בגלל קטע עיתונות אחר ששלחתי אליכם לפני זמן מה ושהעתק ממנו מצורף גם הוא. קטע עיתונות זה, שהיה מסוגל לתפוך את קיבתו של כל אדם נאור בכל ארץ שראוייה לשם ארץ תרבות, לא השאיר עליכם כל רושם, ללמדך שיש הבדל בין קיבה לקיבה. אלא שמאחורי זה מסתתר עניין עקרוני ומעשי — עניין העונש המרתיע.

התנחה במישפט הפלילי יכולה להיות אחת מן השתיים: ראשית שהמישפט הוא מכשיר לעשיית צדק, כלומר, העונש — מידתו כמידת האשמה. האפשרות השנייה היא — המישפט הוא מכשיר למילוי שאיפותיו של ציבור או רוב. מידת העונש היא כפי הנדרש על־מנת למנוע הישנות המעשה או דומים לו, וזאת — בלי להפוך קיבות. עונש מרתיע ביודעין ובמתכוון ניתן בשיעור שאינגו מתייחס למידת האשמה אלא בהתאם לצרכי המענישים. עונש מרתיע ועונש צודק אינם עולים איפה בקנה אחד.

המישפט הישראלי נוקט בגלוי ובפירוש בעונש כמכשיר למילוי צרכים, וזאת בהתאם לנחותה שבתפיסות המישפט האירופאי — ובשיעור הוסך קיבות. אין כמעט פסק־דין המודפס בעיתונות שלא מופיעה אחריו הפיסקה: „טובת הציבור דורשת." ובזאת אינו שונה בתפיסה מחליכי המישפט המתוארים בקטע על גיניאה, למרות שהוא שונה בענייני קיבה. לא ניתן להוכיח שפסקי־הדין המתוארים לא עולים בקנה אחד עם צרכי הקהילות שבהן הן הוצאו לפועל, ולכן לא ניתן ליחס לפסקי־הדין איזו שהיא מידה של ברבריות — אלא אם כן באמצעות קנה המידה שפורט לעיל.

אהוד ויקורמן, תל־אביב

שלב ראשון נישואים
שלב שני ירח דבש.
ירח דבש בלתי נשכח
בשרם א־שייח ובאילת.
טוסו לשם עם **ארקיע**
טיסות למוצדה, חיפה,
ירושלים והגליל העליון
עם **ארקיע**

הנחה ניכרת לזוגות נישאים
עם הצגת אישור מהרבנות
על הרשמה לנישואים

פרטים על מבחר טיסות **ארקיע** ואפשרויות הנופש

באילת ובשרם א־שייח — במשרדי ארקיע:

תל־אביב, רח' פרישמן 11, טל. 226640, 231735
תל־אביב, רח' החשמונאים 88, טל. 262105
ירושלים, רח' יפו 19, טל. 225888, 234855
חיפה, רח' איבן סינא 4, טל. 667722־3
נתניה, ככר העצמאות, טל. 23644
צפת, רח' ירושלים 35, טל. 31128
ואצל כל סוכני הנסיעות.

השאר לנו את הנהיגה סע באגד

המחלקה ליחסי ציבור

„אתה רוצה למצוא חן בעיני הפתח!"

„לא אתווכח עם ההשמצות של חבר־הכנסת אבנרי!"

„אתה משחית את הדור בעד בצע כסף!"

ווטרגייט בכנסת

פינחס ספיר

רק לעיתים נדירות יורדת הכנסת לרמה כה נמוכה כפי שעשתה השבוע, כאשר העלה ח"כ אורי אבנרי את הצעתו לסדר־היום על פרשת קרן־ספיר.

שום סיעה אחרת לא הצטרפה ליוזמה זו — כי הכל פוחדים מפני ספיר, או חבים לו תודה על טובות שעשה להם.

אבנרי ניסח את דבריו בלשון מתונה, והתרכז בהעלאת השאלות המדוייקות הטעונות בירור. במשך שעה ארוכה ישבה הכנסת כולה בדומיה, והקשיבה בדריכות, כשהספסלים מלאים הרבה יותר מן המקובל. על פניהם של כמה וכמה מן הח"כים נצטייר בבירור שהם שמחים שמישהו אומר דברים שהם עצמם אינם מעזים לומר.

אולם בנקודה מסויימת הבינו מקבלי־ההטבות של ספיר, ובעיקר העסקנים התלויים בחסדיו, ששתי־קתם עלולה להתפרש כחודאה — וכי ספיר מסתכל בהם. ואז גלשו הדברים לסערה של השמצות מצד כל הסיעות, שנהנו מן הקרנות שלו.

צוות טלוויזיה נכח כל העת, אך לא ניגש למצלמות המוכנות. הוא קיבל הוראה מראש שלא לפרסם דבר על ויכוח זה.

כך נרשמו הדברים בפרוטוקול:

היו"ר מרדכי זר: הכנסת תעבור להצעה לסדר־היום מס' 2094: פעילות שר האוצר בגיוס תרומות והפקוח עליהן, של חבר־הכנסת אורי אבנרי.

רשות הדיבור לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה.

פרשת קרן־ספיר הגיעה לכותרות העיתונות, וחדרה לתודעת הציבור, כאשר קבעתי שזוהי „פרשת ווטרגייט הישראלית".

אחת הפרשות המרכזיות בשערוריית ווטרגייט, המרעידה את אמות הספים של המימשל האמריקאי, נוגעת לתרומתו של המליונר רוברט ווסקו. ווסקו, הנאשם בשוד 250 מיליון דולר מכספי משקיעים, ושהיה כבר אז נתון לחקירה פלילית, תרם 200 אלף דולר לקרן הבחירות של הנשיא ניקסון, בתיקווה שהחקירה נגדו תופסק, ושהמימשל יעזור לו לרכוש בנק בלבנון.

בעיקבות שערורייה זו עומדים עכשיו למישפט פלילי שר־המישפטים ושר־המיסחר לשעבר, יחד עם כמה מעוזריו ומקורביו של נשיא ארצות־הברית.

כך זה קורה במדינת־חוק.

במדינת ישראל נתגלה, ששר־האוצר איסף תרומות של מאות מליונים מידי אנשי־עסקים מקומיים וזרים המקווים לחסדיו, ושגורל עסקיהם תלוי בו.

במשך שנים הזסתרה עובדה זו מעיני הציבור והכנסת. מאות מיליונים הועברו ליעדים שונים ע"ידי מר ספיר, מאחורי גבן של הממשלה והכנסת. מעטה עבה של סודיות כיסה את הפעולה כולה.

כאשר תנועתנו החלה חושפת את הפרשה, בהתמדה ובעיקביות, הומטר על הציבור מטר של כזבים, חצאי־אמיתות והתחמקויות, שהופרכו כעבור יום על־ידי בעלי־הם עצמם, בלחץ הגילויים החדשים.

חכך לפי מיטב הכללים של ווטרגייט הי־מקוריות.

הצעתו של הסנדק

אדוני יושב־הראש, אנחנו מציעים לכנסת לדון בפרשה זו במליאה, ואנחנו נציע בדיון זה שהכנסת תטיל על הממשלה לפנות אל נשיא בית־המישפט העליון, למען ימנה ועדת־חקירה ממלכתית עלי־פי חוק ועדות־החקירה.

אנחנו נציע שוועדה זו תבדוק את השאלות הבאות:

שאלה 1:

מי היו התורמים לקרן־ספיר עד כה, ואילו סכומים נתן כל אחד מהם?

שאלה 2:

האם הופעל על מישהו מן התורמים לחץ ישיר או עקיף, בבחינת „הצעה שאי־אפשר לסרב לה", נוסח הסנדק?

באיזו מידה היו התורמים תלויים בחסדיו של שר־האוצר או בחסדי אחד ממאות המוסדות ששר־האוצר שולט בהם שילטון טוטאלי, במישרין או בעקיפין? האם חשש מישהו מהם פן יבוזע לו ולעסקיו אם יסרב, חילילה, לבקשתו האדיבה של השר הקורן?

שאלה 3:

האם קיבל מישהו מן התורמים מאת אחד המוסדות האלה סובסידיה כלשהי, לפני או אחרי מתן התרומה?

השאלה הזאת כימעט עונה על עצמה. במדינת ישראל תלוויות כל הפעולות הכלכליות בממשלה, והממשלה היא מר פינחס ספיר. אין שום קריטריונים אובייקטיביים למתן אשראי זול, לקבלת רשיונות, לקבלת מענקים. לשיחרורים ממס ולהענקת הטבות באלף ואחת הצורות האחרות, שיש בהן כדי להפוך אמיד לעשיר, ומיליונר למולטי־מיליונר.

מי יבדוק, מי יכול בכלל לבדוק, מה קיבל, מה קיווה לקבל, כל אחד מן התורמים האלה, כאשר נאחז בקרן המיוסחת של מר ספיר?

אחד הכובים שהופצו בראשית השערורייה היא ש־התורמים הישראליים אינם בעלי עסקים בארץ, ועל כן אינם תלויים בשר־האוצר. האמנם? האם מר שאול אייזנברג לא העביר את ניהול כל עסקיו העצומים לישראל, והאם לא הקקה הכנסת חוק מייוחד הפוטר אותו מכל מס־הכנסה בארץ? האם מר יעקב מרידור אינו בעל עסקי־ענק בארץ, החל בצי האוניות וכלה במיפעלי ציקלון נדקל? במיכרז להובלת בשר קפוא לארץ, זכתה חברתו של מר מרידור, למרות שלא היתה בעלת ההצעה הזולה ביותר. האם מר ויליאמס המנוח לא היה בעל בנק בארץ, בעל יקב וקרקעות? האם מר ספיר לא עזר לבנק זה לצאת מקשיים ע"י מתן הלוואה נוחה בסך 10 מיליון ל"י בשעת־הדחק?

רכס של תל־גיבורים

שאלה 4:

האם קבלת תרומות אלה ומתן תרומות אלה אינם מהווים עבירות על חוק לתיקון דיני עונשין (עבירות שוחד) ו(עובדי ציבור), שלפיו אפילו מי שנותן מתת בחינת „שלח לחמך על פני המים" — עובר עבירה?

נמצאת בידי חוות־דעת של מישפטן בכיר, מר מנדל שרף, המעלה בפירוש אפשרות זו.

שאלה 5:

על פי אילו קריטריונים חילק מר ספיר את התרומות למוסדות השונים, החל בבתי־כנסת וכלה במוסדות־תרבות? באיזו מידה שייכים מוסדות אלה למיפלגות, ושימשו צינורות להעברת כספים לקופות המיפלגות עצמן, בקואליציה ובאופוזיציה? באיזו מידה שימשו כספים אלה לקשירת מיפלגות, רשויות מקומיות וגופים ציבוריים אחרים למרכבתו הפוליטית של מר ספיר, מפלגתו וסיעתו?

בשעתו יצא הקצף, ובצדק, על המפד"ל, כאשר מישרד־הבריאות מסר עבודות בבתי־החולים תל־גיבוריים לקבלנים שתרמו תרומה — כביכול — למוסד תרבותי הקשור במפד"ל. האם כל קרן־ספיר אינה אלא רכס של תילי־גיבורים, רכס דמוי הרי החימלאיה?

שאלה 6:

באיזו מידה נתרמו לקרן כספים שהיו אחרת נתרמים למגבית בהו"ל, ובאיזו מידה באו הכספים מן המגיע למס־ההכנסה בארץ?

על כספי המגבית יש פיקוח כלשהו. על כספי המסים יש פיקוח של הכנסת. על כספי הקרן אין פיקוח בכלל. ויעיד מכתבו של המישנה למנכ"ל מישרד מבקר־המדינה, למזכ"ל תנועת העולם הזה — כוח חדש, בתשובה לדרישתנו לחקור את קרן־ספיר, לאמור: „לפי הידיעות אשר בידינו... שר האוצר עוסק בהתרמת התורמים, אולם הכספים אינם נגבים על־ידו, ונכנסים לקופות ציבוריות אשר ביקורת המדינה או ביקורת הסוכנות יכולה להיות מופעלת עליהן.

יכוח!!!

אביעד יפה: תמשיך לצטט, אל תפחד! שקרים! שקרים!

אורי אבנרי: אני אקרא את המיכתב כולו, אם היושב־ראש יוסיף לי כמה דקות לזמן המוקצב.

אברהם זילברברג: אל תשכח מה שנעשה בהתיישבות!

אורי אבנרי: אני אקרא את המכתב במלואו:

„מדינת ישראל, מישרד מבקר־המדינה, המישרד הראשי בירושלים, מקור ברוך, רח' רש"י 66, ת"ד 1081, טלפון 226171, תארין א' איר תשל"ג, 3 במאי 1973, מיספר 31/1

„לכבוד מר אמנון זכרוני, ת.ד. 136, תל־אביב.

„א.נ.,

„נתבקשתי על־ידי מבקר־המדינה לענות למיכתבך מיום 22.4.73 וברצוני להבהיר:

„(1) לפי הידיעות אשר בידינו מדובר בכספי תורמים מהארץ ומחוץ־לארץ, שנועדו לממן מטרות מוגדרות בתחום החינוך, הבריאות והסעד. שר־האוצר עוסק בהתרמת התורמים, אולם הכספים עצמם אינם נגבים על־ידו, ונכנסים לקופות ציבוריות אשר ביקורת־המדינה או ביקורת־הסוכנות יכולה להיות מופעלת עליהם."

ישראל קרנמן: כתוב „יכולה".

אורי אבנרי: כספי המסים עוברים דרך הכנסת. הם כפופים לביקורת הכנסת. הביקורת היא חובה חוקית. לפרוויקטים של ספיר הביקורת אינה חובה.

„(2) מישרדנו מקבל מידע על ההתחייבויות והתרומות שנתקבלו, וכן פרטים על יעוד כספי התרומות, כפי שנקבע בתיאום עם התורמים."

„מקבל מידע". לא מקבל את „כל המידע". נאמר כאן „מידע" בלשון סתמית.

„(3) הנושא בכללותו נמצא זה זמן מה בעיונו של מישרדנו, והמבקר ידווח על כך בהתאם למה שתוצאות הביקורת יחייבו.

„בכבוד רב, דוד יובל, משנה למנכ"ל."

עד כאן המיכתב.

כמו בדמוקרטיה עממית

אדוני היושב־ראש, האמת הפשוטה היא שכאן מתגלגלות מאות מליוני לירות, שהיו צריכות להיכנס לקופת המדינה, תחת פיקוח הכנסת, ושהכנסת היתה צריכה להחליט על הוצאתן למטרות הממלכתיות והשירותים הממלכתיים, העוסקים בתפקידים אלה.

תחת זאת חן כפופות לראות־עיניו של אדם אחד, המרכז בידו עוצמה כלכלית ופוליטית שאין לסכור אותה במדינה שאינה דמוקרטיה עממית.

המיליונרים האלה משלמים לשר האוצר כופר קטן, ושר־האוצר מונע חקיקת חוקים שיכריחו אותם לשלם מס־הכנסה שיחאים לחלקם בהכנסה הלאומית.

אביעד יפה: באישור הכנסת!

אורי אבנרי: מי זה הכנסת?

ישראל קרנמן: הוא הכנסת!

אורי אבנרי: המיעוט של הכנסת אינו מאשר. הרוב של הכנסת מאשר את החוקים. הצבעתי נגד כל התקציבים וחוקי־המיסים שלכם!

שאלה 7:

איזו דרך עברו הכספים מן התורם אל היעד שקבע לו מר ספיר? האם עברו כספים דרך ידי מר ספיר עצמו, דרך ידי עוזריו, או דרך מוסדות כלכליים הכפופים לו? האם הצמיחו בדרך ריבית, ולאן הועברה ריבית זו, אם היתה?

יש טביעת אצבעות!

הסיפור כאילו לא נגעו ידי מר ספיר ועוזריו בכסף, גם הוא הוכח בכתב. בחוסר־זהירות תמוה פירסם מר ספיר עצמו, בשעתו, שקיבל במעמד פומבי צ'ק בסך מיליון לירות מידי מר יקותיאל פדרמן. על הצ'ק הזה בוודאי יש טביעת־אצבעות!

בכלל, מה תפקידם של העוזרים? יותר מדי אנו שומעים לאחרונה על עוזרים — ארליכמן, עדי יפה, חודרמן ועוזי רסקין. כולם עוזרו.

שאלה 8:

באיזו מידה שימשה קרן ספיר לשיתוק האופוזיציה בארץ, לשילובה במערכת השילטון של מר ספיר? כמה תרמו לקרן אילי־ההון של תנועת החרות והליברלים, המפד"ל והאגודה — ותמורת מה? אילו הנאות קיבלו מן הקרן מוסדות הקשורים במישרין או בעקיפין בגופים אלה, והמזינים את עסקיהם?

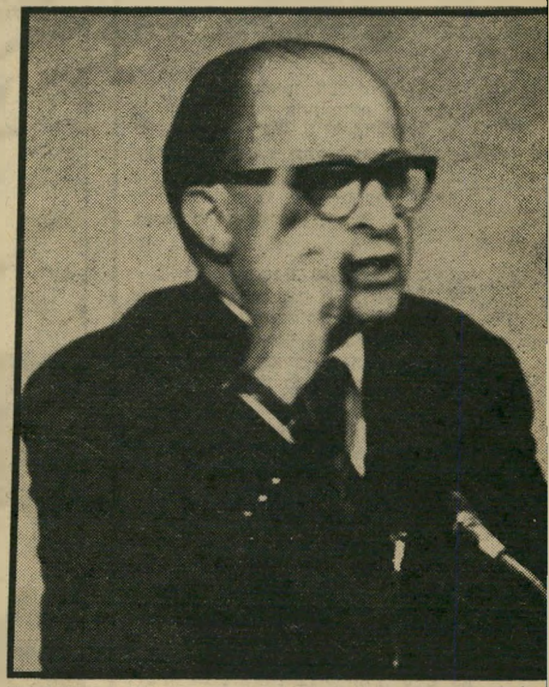
מס ספיר מסמיק

מר ספיר אמר ברדיו: „הסמקתי ממה שאמרו לי בדר וגולדשטיין, וגם ארליך." הם הערימו עליו מחמאות ודברי־חנופה לרוב. אני מסמיק כשאני חושב על דמות „האופוזיציה הראשית" במדינה!

בדר—עופר, ספיר—גולדשטיין — הקואליציה של רחוב ליליינבלום, הקואליציה שנתנה הכשר לעיסקות־המחתרת של מר ספיר בשוק הדולרים השחורים — זוהי הקואליציה מקיר אל קיר המתלכדת עכשיו סביב מר ספיר.

שאלה 9:

מדוע התנהלה הפעולה כולה במחתרת? מה היה פה

מנחם בגין

להסתיר? ממתי פוחדים תורמים לגלות את תרומותיהם, תחת להתפאר בהן? ואם היה פה ושם תורם בחו"ל שתרם כסף שחור — מה זה משנה לגבי התורמים בארץ, ותורמי הכסף הלבן בחו"ל?

אפילת המחתרת — היא המהווה את הדגל השחור המתנופף על העניין כולו.

תחילה אמרו שהממשלה אישרה לפני שנתיים. לאחר מכן הסתבר שזה הוזכר באקראי באחת מישיבות הממשלה, תוך דיון בנושא אחר, וכי השרים חשבו שמדובר על עניין של מה בכך, אולי תרומה קטנה מאוטוקרט לבריכה בקיבוץ של אחדות־העבודה, בהסוואה של מוסד חינוכי, באמצעות קרן־ספיר קטנה!

שאלה 10:

באיזו מידה מצאה שיטה זו של ניהול מדינה כחנות־מכולת פרטית, כשהפינקס פתוח והיד רושמת, והסחורה מתגלגלת מתחת לדוכן — העתקים וחיקויים במוסדות אחרים — מעיריית טדי קולק ועד לקרן אהוד אבריאל בקריית־שמונה?

סוכן של פתח

יצחק קורן: זה מתחת לביקורת. זה פרק של כבוד, ואתה הופך זאת להשמצה!

מנחם פרוש: אתה עוסק בביזוי!

יצחק קורן: שותקים לך.

מנחם פרוש: „הביזוי הולך" זה ווטרגייט.

(המולה כללית. קריאות־ביניים מכל הצדדים נגד אבנרי.)

אורי אבנרי: אעשה הפסקה קלה, כדי שכל אחד מחברי־הכנסת הרוצה למצוא חן בעיני השר ספיר ירים את קולו ויקרא קריאת־ביניים, ויירשם בפרוטוקול שהוא ומיפלגתו התייצבו לימינו של השר ספיר. אני מפסיק עכשיו לדקה.

קלמן כהנא: (צועק קריאת־ביניים. המולה כללית).

היו"ר מרדכי זר: חבר־הכנסת אבנרי גמר את זמנו.

צבי גרשוני: שיירד!

היו"ר מרדכי זר: אני לא צריך עזרה.

מנחם פרוש: הוא רוצה למצוא חן בעיני פתח.

היו"ר מרדכי זר: אני רוצה לומר דבר־מה, חבר־הכנסת אבנרי גמר את זמנו, פלוס המיכתב שציטט ולא חשב לקרוא. הוא עבר בשתי דקות נוספות. אל תפסיקו אותו, כדי שימשיך עוד. תנו לו לגמור.

אורי אבנרי: תודה.

עשר שאלות שכך אחת מהן מחייבת ועדת־חקירה. ייתכן מאוד שתוך כדי כך תתעוררנה שאלות נוספות, גם זה בנוסח ווטרגייט.

חתול גדול מאוד

אדוני היושב ראש, מר ספיר הגדיר את מגלי השערוריה הזאת — והכוונה היא אליגו — כ„טורפי ספיר".

אני איננו טורף ספיר. אציל אין אפילות. לגבי אין הבדל בין קרנות ספיר, עתיקות דיזן, מכירת זיכרונות גולדה מאיר ואבא אבן, תל־גיבורים וגיבוריתיליים.

באגדת הילדים, החליטו העכברים לתלות פעמון על צווארו החתול, כדי להזהיר בפני בואו. זה הוחלט פה אחד, אולם ההחלטה לא בוצעה מחוסר מתנדב.

מר ספיר הוא חתול גדול בכית הזה, ואני התנדבתי לתלות את הפעמון.

יצחק קורן: איך אתה מדבר! (קריאות נרגזות).

אורי אבנרי: אני מציע דיון פומבי במליאה. אני מציע מינוי ועדת־חקירה ממלכתית.

ואני מוסיף אתגר פשוט לשר־האוצר: אם הכל כשר, אם אין מה להסתיר, אנא, קום את ה ודרוש הקמת ועדה זו!

■ ■ ■

תפרוטוקול אינו משקף, כמובן, אלא חלק קטן מן התמולה שליוותה את החלק השני של הנאום.

כאשר קם פינחס ספיר להשיב, נקט בטכסיס העתיק ביותר של הפוליטיקאי, שאין לו תשובה:

שר האוצר פינחס ספיר: אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה,

לא אשתווכח אם חבר־הכנסת אבנרי, עם השמצותיו. הוא עושה זאת בהזדמנויות שונות, אבל הפעם עשה זאת כאן. אני מרשה לעצמי אפילו להגיד שלמטה מכבודי להתייחס לדיבורים, להשמצות של חבר־הכנסת אבנרי. אבל אשתמש בהזדמנות זו כדי להבהיר את העניין.

פירסום בתוך הכספת

ואכן, ספיר התחיל לנאום ארוכות, לספר סיפורים, לשרבב בסיפור שמות מכובדים כמו משה שרת ז"ל — אך לא להתייחס אף לאחת השאלות המעשיות שעורר אבנרי.

תחילה ניסה לטעון שלא היתה כלל סודיות — וניפנף בפרוטוקולים שונים של ועדת־הכספים, בטענה שבהם דיווח על הקרן. (בהמשך הוויכוח נתברר שגם זאת היתה אי־אמת.)

יו"ר ועדת־הכספים, ישראל קרגמן, הוא מעין נער־שליח של ספיר, הלורד מחזיק חותמת־הגומי שלו:

פינחס ספיר: ...ביררתי בוועדת הכספים — היושב־ראש, חבר־הכנסת קרגמן, יושב כאן — כשהיושב־ראש מקבל את הדו"ח — הוא מכניס אותו לסייף, וכותב לוועדת הכספים: החומר עומד לרשותכם. אתם יכולים לראות אותו, לקרוא בו. בוודאי, אין זה עניינו של יושב־ראש ועדת הכספים, ובוודאי ובוודאי לא שלי, מי קרא, מי התעניין ומי לא התעניין.

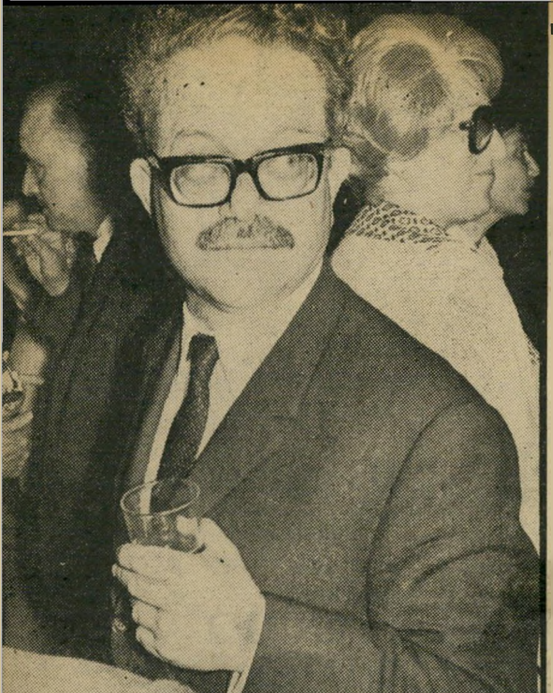
אורי אבנרי: גם זאת ביקורת פרלמנטרית!

פינחס ספיר: אינני מתווכח איתך, ואינני עונה לך.

אורי אבנרי: זה שאינך עונה — זאת רואים כולם. אני חושב שכולם מבינים שאתה אינך עונה אף על אחת מהשאלות שהצגתי!

קריאה: זה מגיע לך.

שר האוצר ספיר: אינני רוצה להתווכח, מפני שאקפיץ אותך וארגיז אותך, וגם זה לא לכבודי. אני רוצה רק להגיד: כל הדיבורים של שנים־שלושה אנשים בכנסת, „אנו", „אנחנו", שמדברים על העניין הזה ורואים רק היכן תפשו אולי את ספיר — בשבילי, ואני חושב שבשביל רבים, ובסופו של דבר אני חושב שבשביל כולם — מעניינים הגנים שקמו, מאה בתי־הספר התיכו־

עדי יפה

ניים שקמו בערי סיתום באמצעים אלה, בסכומים ש־התורמים נתנו.

קרן ספיר בבולוניה

כשכלו כל הקיצים, נקט ספיר בטכסיס נושן עוד יותר — לעבור להתקפה. וכך, לפתע, השתרבבה לעניין ועידת־בולוניה:

פינחס ספיר: ...היתה השבוע ישיבה של ועדת־הכספים. בימים אלה גם חברי ועדת־הכספים יודעים ודאי שזה לפני בחירות. את הפרוטוקול של הישיבה איננו יכול לקרוא. אז נניח שזאת התרפסות וחנופה. וחבר־כנסת מסויים איננו מתרפס, איננו נוסע — אינני דוצה להגיד — שם בבולוניה, או איפה שהוא היה, ודאי דיברו איתו ואמרו לו: לך מכאן. אז זו לא התרפסות. אלא מי שיושב ומדבר בוועדת הכספים — הוא מתרפס.

אורי אבנרי: שם לפחות לא חילקו כסף!

אביעד יפה: אני לא בטוח. הייתי רוצה לראות את החשבונות.

אורי אבנרי: אולי אתה מוכן לפרט מה אמרת עכשיו, אדוני?

היו"ר מרדכי זר: לא עכשיו.

אורי אבנרי: פה נקראה קריאת־ביניים ש־יש בה עלילה כבדה. אני רוצה שהאדם שקרא אותה יקום ויגיד את זה בפה מלא.

היו"ר מרדכי זר: חבר־הכנסת אבנרי, אתה יכול להתלונן, אבל לא נעשה כאן בירור. זה לא מקום לבירור.

אורי אבנרי: עכשיו הוא שותק!

עוד באותה ישיבה מסר אבנרי הודעה אישית, בה הכריז בצורה חד־משמעית שכל החוצאות של ההשתתפות בוועידת בולוניה — כולל דמי־הנסיעה, מסי־הנסיעה, האירוח בבית־המלון והארוחות — היו על חשבון המשתתפים. אף אגורה אחת לא באה מיוזמי הוועידה.

האופוזיציה של בגין

כל אותו זמן כמעט שתקו אנשי חרות, שהרגישו מאוד לא בנוח בוויכוח כולו. אבל לספיר לא היה שום חשק להניח לשותפיו להתחמק מן העניין. הוא גרר אותם לוויכוח בכוח:

פינחס ספיר: ...אז אני בידידות עם חבר־הכנסת בדר. האם אני מביט עם מי הוא בידידות? — מפני שמישהו דיבר פה, עמד פה על הבמה, שיקק אותו במשך לילה שלם, לא התערבתי, לא עשיתי אף קריאת־ביניים. אז אני חייב לא להיות איתו בידידות? האם זה עניינו באיזה יחסים אני עם חבר־הכנסת בדר?

אורי אבנרי: יחסים של בדר־עופר, ספיר־גולדשטיין, אלה היחסים.

פינחס ספיר: לא התכוונתי אליך, אל תקפוץ.

מנחם בגין: חה"כ אבנרי, האם אתה באמת חושב שתהיה לנו למופת, לטוהר בבית הזה?

אורי אבנרי: „האופוזיציה הראשית" צריכה להסמיך על חלקה בפרשה! זאת בכלל אופוזיציה?

מנחם בגין: אתה הרי משחית את הדור הצעיר!

פינחס ספיר: בכלל, שניים־שלושה־ארבעה חברי־כנסת לקחו להם את המונופול על הטוהר!

(המשך בעמוד 34)

תמרורים

עומדים להינשא. בתם של סגן שר־האוצר צבי דינשטיין ואשתו איה, **ענת דינשטיין**, והעולה החדש מצ'ילי **דניאל אהרון**.

נהוג. יום־הולדתו ה־45 של הפיזמונאי, בעל הטור בידיעות אחרונות, **דידי מנוסי**.

מנהלים רומן. בתה של ג'ודי גרלנד, השחקנית זוכת האוסקר **ליזה מינאלי**, שביקרה בארץ לפני כשלושה חודשים כדי להיפגש עם ארוסה דאז ה־שחקן הצעיר דני הארנז, והשחקן־קומיקאי **פיטר סלרס** (47) שהיה נשוי כבר שלוש פעמים.

נולדה. לעולה מברית־המועצות ש־היה קצין בצבא האדום **גרישה פייגין**, שהתפרסם במאבקו לעלייה לישראל, ו־

יפה וגרישה פייגין
ילדה למלכה

לאשתו **יפה** (**ריך** לשעבר) שהיתה ב־ומנו מלכת היופי של חיפה, בת: **אבי־בית**.

נבחר. באסיפה הכללית הדו־שנתית של האגף הכללי בהתאחדות התעשיינים, ליו"ר האגף, **יוסף עוזי גרפטר** (35), חבר הנהלת אמפא ומנכ"ל משותף במיפע־לים אמגט ואמבין השייכים לקבוצת אמקור, שהיה עד כה יו"ר ענף הפלסטיק במיסגרת האגף הכללי.

מונה. לתפקיד **סגן** מנהל משרד ה־מישטרה, **ניצב־מישנה אברהם סלייסיג** (58), שהוא מוותיקי משטרת ישראל, היה בין השאר ראש ענף התנועה במפה המחוז הדרומי, שימש באחרונה כראש מטה מיב־צע יום העצמאות במחוז הדרומי.

נהרגה. בהתנגשות חזיתית של שתי מכוניות בכביש פלוגות, בגיל 50, המפקחת הארצית של **שירותי הייעוץ** ל־אזרח במישרד־הסעד, **חרותה רותם**, ש־היתה בזמנו דוברת עיריית ירושלים ו־רשות השידור.

נפטר. בתורכיה, בגיל 52, **סגן** מנכ"ל תה"ל ומנהל חטיבת **עבודות־חוץ** של ה־חברה באפריקה ובאסיה, **כריך ונדרוב**, ששהה בתורכיה בשליחות תה"ל. יליד רוסיה, הגיע לארץ בגיל חמש. סיים את בית־הספר הריאלי בחיפה ואת הטכניון, היה מפקד הסטודנטים בטכניון, השתתף בשיחרור חיפה והיה מראשוני הפלמ"ח.

נפטר. במוסקבה, בגיל 73, מרשאל **איוון קוניב**, שהיה ממפקדי **הצבא** ה־בולטים של **ברית־המועצות במלחמת** ה־עולם השנייה. התחיל את הקאריירה ה־צבאית שלו בימי המהפכה הבולשביקית ופיקד על החזית האוקראינית במלחמת ה־עולם. אחר היה מפקד כוחות היבשה ה־סובייטים ומ־1955 עד 1960 היה מפקד כוחות ברית ואר־שה.

נפטר. בירושלים, בגיל 76, הסרו־פסור לתנ"ך באוניברסיטת בר־אילן **פיבב מצר**, בנו של מי שהיה ראש ישיבת עץ חיים בירושלים זלמן מלצר. יליד קובנה, עלה לארץ ב־1921 בראש קבוצת חלוצים, יצא כעבור שנה להמשיך את לימודיו באוניברסיטת ברלין שם למד מדעי המזרח. ב־1926 חזר לירושלים, היה מורה בבית המידרש למורות של המזרחי ואחר כיהן במשך 35 שנים כמנהל בית־הספר למורות רוחמה.

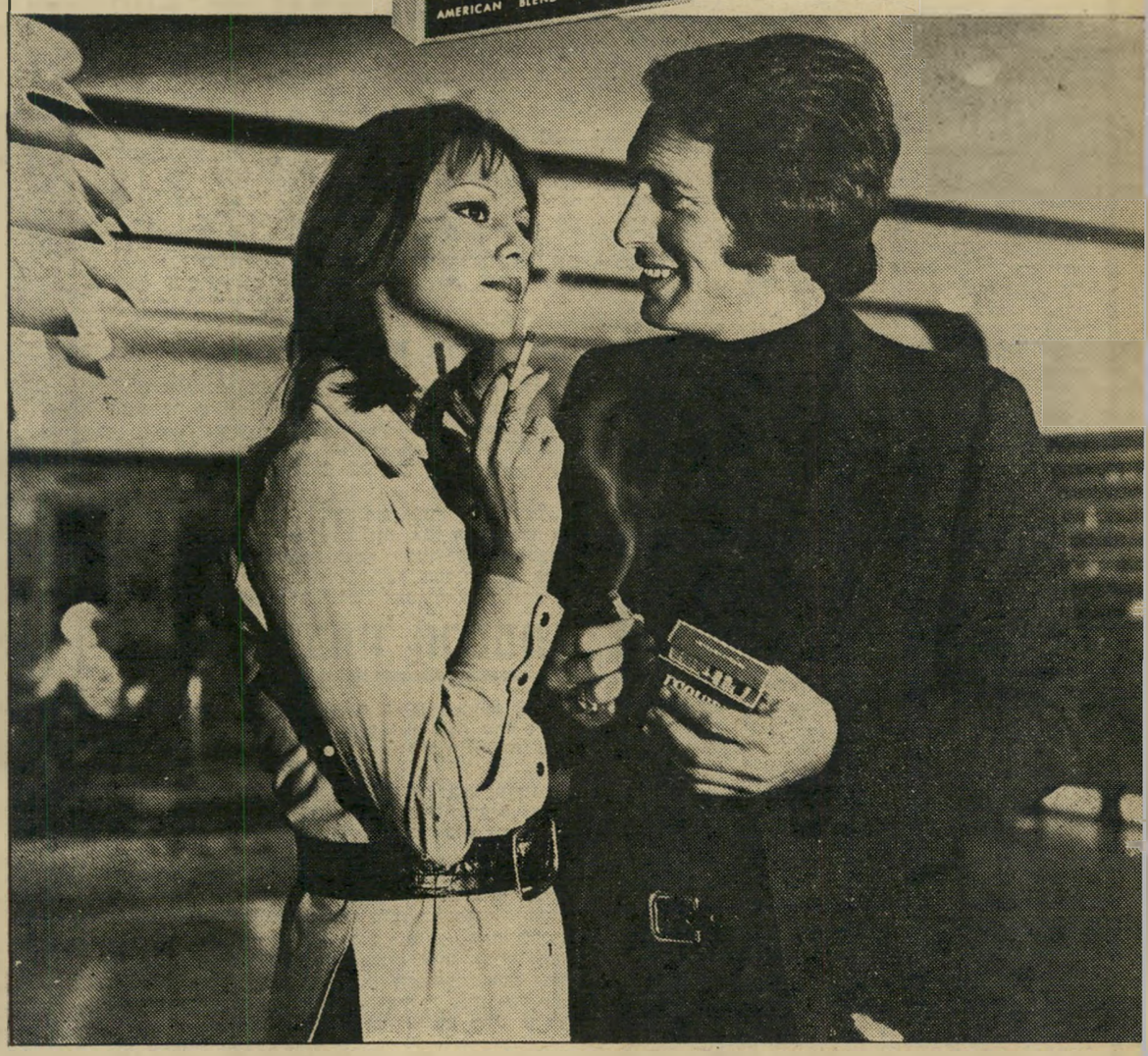
לעשן "אסקווייר" זו חוויה בינלאומית...

ESQUIRE
INTERNATIONAL

תערובת אמריקאית "אמפייר סייז"

תוצרת דובק - ערבות לטיב

הכנסת התייחסה השבוע לוועידת בולוניה בצורה הגובלת בי־פסיכופאתיה.

אורי אבנרי פנה לישמית אל ועדת החוץ והביטחון, כדי למסור לה דו"ח על מהלך הוועידה, על המיסמך שנתקבל בה, ועל חמגעים האישיים שהתנהלו סביבה. הוועדה החליטה רשמית שלא להזמין את אבנרי.

עשרות חברי־כנסת ביקשו מאבנרי באופן פרטי למסור להם מידע.

אך כשהזמין אבנרי את כל חח"כים לפגישה פומבית במישכן הכנסת, השם מסירת מידע זה, חופיע רק קומץ ח"כים.

אולם בכל החיכוך במשך השבוע, הזכירו חברי־הממשלה וחח"כים את ועידת־בולוניה בדיבורים מעל חדוכן ובקריאות־ביניים נרגשות, מבלי שחיה להם מושג על מה הם מדברים וצועקים. הם סירבו לשמוע — אך לא יכלו להתעלם.

אולי יעזור להם דיווח זה.

את החוויות הגדולות ביותר של הוועידה אירעה בשעה 8.00 בבוקר, ביום השלישי והאחרון.

חוץ מקומץ אנשים, לא שמע עליה איש. אבל היא מגלמת את כל הייחוד המהפכני של ועידה חסרת־תקדים זו.

הייתי בחדרי בבית־המלון שלושת הזק־נים, לא הרחק מארמון הוועידה, כאשר צילצל הטלפון.

על הקו היה אחד הערבים ש־עימם התיידדתי במהלך הוועידה.

„האם כל המישלחת הישראלית נמצאת עדיין במלון?" שאל.

אמרתי לו שכולנו אכלנו זה עתה ארו־חת־בוקר, וכי אנחנו מתכוננים לנסוע ל־

מאת

אורי אבנרי

ארמון. (מטעמי ביטחון נתבקשנו לנסוע יחד, תחת מישמר ללא־מדים). הישיבה ה־אחרונה של מליאת הוועידה עמדה להת־חיל בשעה 9.00, לפי שעון איטליה. (זאת אומרת, בין 9.30 ל־10.00).

„אם כן," אמר הידיד, „בקש את כולם להתכנס. אנחנו באים בעוד כמה דקות."

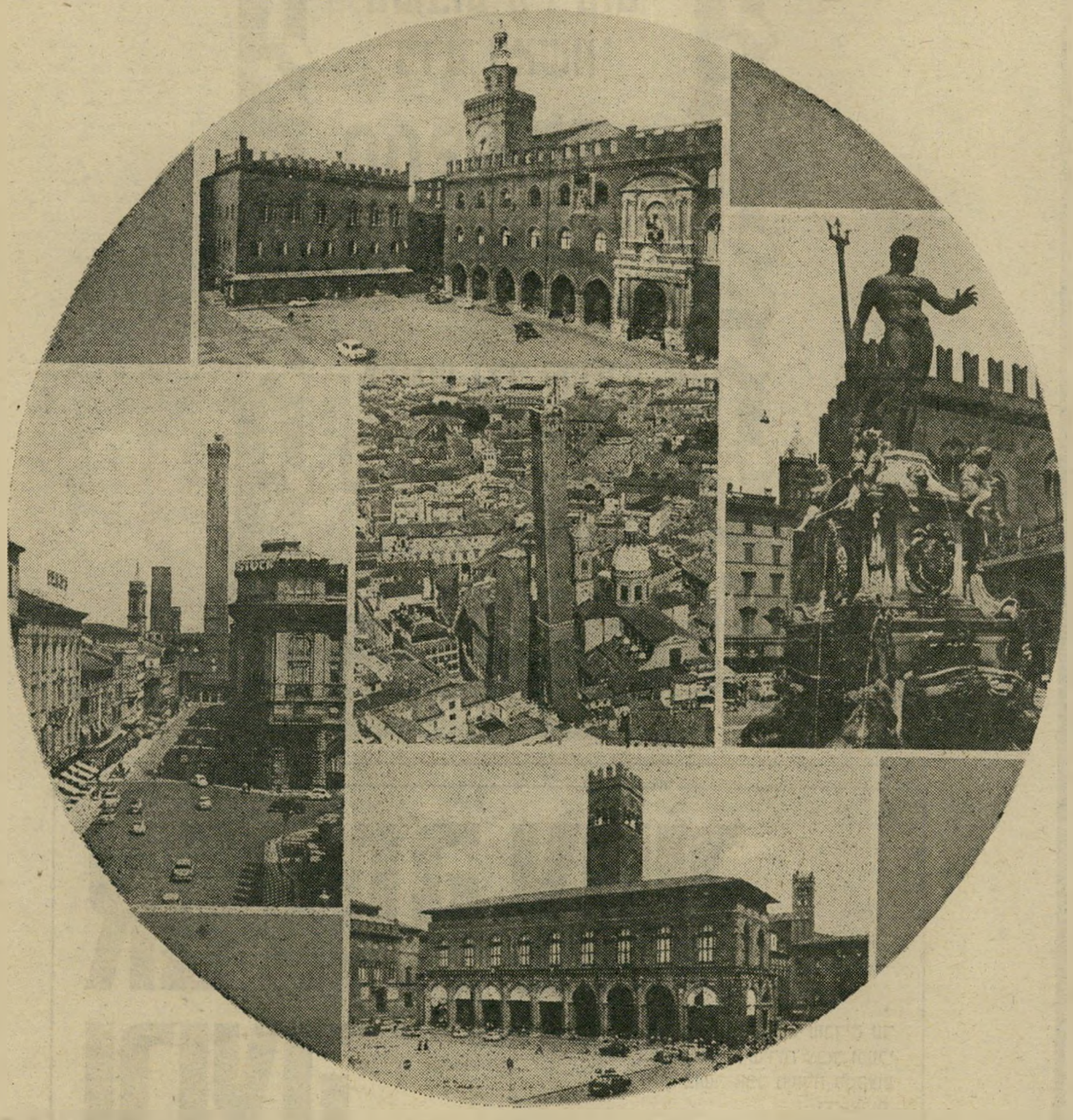
ששת חברי המישלחת התאספו בטרקלין המלון, ואז בא האורח. היה זה אחד האישים הבכירים ב־מישלחות הערביות.

„הבה נדבר בינינו," אמר. „נשארו בי־נינו כמה בעיות לגבי ניסוח הקריאה הסופית של הוועידה. אני חושב שבשיחה גלוייה בינינו נבין זה את זה."

הייתי כבר בהרבה התייעצויות מסוג זה בין סיעות שונות בכנסת. אף באחת מהן לא שררה אווירה כה ידידותית. נסיון כה כן לעזור איש לרעהו. וגילוי־לב כה רב, כמו בפגישה זו. אילו הקשיב מישהו מן הצד, לא היה מעלה כלל על דעתו שמדברים כאן אנשים מארצות שונות — ולא כל שכן מארצות הנמצאות במצב של מילחמה, ושמנהיגיהן מחליפים זה עם זה נאומי־מילחמה.

הסברנו מה חיוני בשבילנו, מה חשוב ומה פחות חשוב.

„ידידי הטובים," אמר האיש בשיא הוויכוח. „מה חשוב בש־ביניכם יותר? עוד כמה מזים ש־ייאפשרו לכם לחיות יותר פופו־לריים כשתחזרו לישראל — או

מדוע התפוצץ אבן?

מיסמך שבו יחתמו נציגי מיפ־גות־השילטון מעיראק, סוריה ו־מצריים, בהסכמת הפלסטינים, על הצורך בשלום, על זכות ישראל לקיום ולביטחון, ועל החזרת מו־עצת־הביטחון 242?"

במלים פשוטות ביותר הסביר את המ־צב. מצבם של המצרים קל, יחסית, מפני שהנשיא אל־סאדאת הצהיר רשמית על נכונותו להכיר בישראל ולכרות עימה שלום רשמי, תמורת הצהרה ישראלית על נכונותה להחזיר את השטחים. אבל מצבם של העי־ראקים והסורים קשה יותר.

חשוב להזיז אותם בהדרגה לקו בית הקו המצרי — כי הדבר יקל גם על המצרים לזוז יותר קדימה.

אם נחבר קריאה שגם הישראלים, גם הסורים והעיראקים וגם הפלסטינים יוכ־לו להסכים לה — הרי יהיה זה צעד גדול קדימה. אפילו אם אף אחד מן הצדדים לא יהיה מאושר לגמרי מן הניסוח.

„המיסמך הוא חשוב," אמר אורחנו, „אבל הרבה יותר חשוב שהוא יתקבל פה אחד, על דעת כולנו, ערבים וישראלים, במעמד גדול, בוועידה שהתכנסה לדון ב־שלום. זה יהיה תקדים היסטורי."

סיכמנו את הנוסח — ואורחנו נפרד מעימנו, כדי לשכנע גם את חבריו הערבים.

כך נולד המיסמך, שעורר ויכוח כה לוהט בישראל. כשקראתי לאחר מכן את דבריהם של פקידוני מישרד־החוץ, את המאמרים הראשיים של עיתונים מסויי־מים, את דברי ההשמצה והלעז, לא עשה עלי הדבר שום רושם. כל זה נראה לי בלתי־חשוב לגמרי.

נזכרתי באותה חוויה בטרקלין בית־המלון. נזכרתי באווירה שנוצרה באותם רגעים. נזכרתי במעמד חסר־תקדים זה, כשאנשי־שלום ישראליים וערביים עמלו ביחד כדי לעזור איש לרעהו.

תקדים זה לא יישכח.

„אתה לא מבין!"

עד באיתי יום, כעבור חמש שעות. אמר זאת נציג ערבי בפה מלא.

הוועידה נסתיימה. באחד מאולמות ה־ארמון נערכה ארוחת־צהריים חגיגית משו־תפת. שוב התערבבו ערבים וישראליים, ליד השולחנות הקטנים.

עיתונאי ישראלי מסויים לא היה מאו־שר מניסוח ההחלטה. הוא הסביר לי מדוע. באותו רגע עבר ליד השולחן ידידי ה־ערבי — אותו איש שטילפן לי בבוקר. קראתי לו לשולחן, חזרתי באוזניו על טענת העיתונאי, ואמרתי: „מה יש לך להשיב על כך?"

הערבי פנה אל העיתונאי. „אבל אתה לא מבין!" קרא, „האם אינך תופס מה קרה היום? האם אינך תופס שהתרחש משהו עצום? יצרנו תקדים היסטורי! קבענו ש־מאז ועד לעולם לא ישבת ליד שולחן אחד עם ישראלים פטריוטיים, ב־מעמד גדול ורשמי, ולדון על בעיות השלום! עשינו זאת. בהסכמת נציגי השילטון בעיראק, בסוריה ובמצריים, ובהסכמת הפלסטינים! זהו תקדים שאיאפשר-עוד לכטל אותו! זוהי מהפכה! מה חשיבו־תה של מילה זו או אחרת במיס־מך כלשהו בהשוואה לתקדים זה?"

אחרי התפרצות נלהבת זו, התיישב ה־ערבי ליד השולחן, שלף את נוסח ה־„קריאה", והסביר לעיתונאי הישראלי מדוע מבטיח המיסמך את כל האינטרסים ה־חשובים של ישראל — גם אם אין זה מיס־מך אידיאלי מבחינה ישראלית. „האם אתה חושב שהסורים והעיראקים מאושרים יו־תר? כשיחזרו הביתה עם מיסמך זה יתי־קיפו אותם יותר מכפי שיתקיפו את ידי־דינו הישראליים בביתם. יש קנאים וקי־צוניים בכל מקום."

אותו עיתונאי שוכנע לגמרי.

זוהי אחת התופעות המעניינות ביותר לגבי ועידת בולוניה. כל ה־עיתונאים הישראלים שהיו שם, ראו כמו עיניהם את המראות שכימעט לא־ייאמנו, כתבו מבו־לוניה דיווחים חיוביים, ואף נל־הבים. כל ההתקפות על הוועידה ועל המישלחת הישראלית באו מצד עיתונאים שלא היו שם.

אמנון קפליוק, איש על המישמר, שידר

הרוח של בולוניה

(המשך בעמוד 13)

מבולוניה דו"ח נלהב, ששודר בשבת ב־בוקר ביומן השבוע של שידורי ישראל. כאשר גולדה שמעה אותו, בערה בה חמתה להשחית, והיא ציוותה אישית על שידורי ישראל שלא לכלול קטע זה במהדורה השגיה. הוא הושמט. דבר כתב מאמר ראשי מייחד נגד שידור זה.

חזי כרמל, איש מישרד־החוץ וקונסול ישראל בלוס־אנג'לס עד לאחרונה, שוגר לוועידה על־ידי מעריב. שבוע אחרי הוועידה כתב עליה בעיתונו דו"ח חיובי ביותר. גם הכתבת האיטלקית של מעריב, עדה לוצ'יאנו, וכתבת הארץ חולדה ליברנומה, שנכחו בוועידה, שיגרו דיווחים חיוביים. עיתונאית ישראלית שלישית, ליוויה רוקח, שבאה לבולוניה ככתבת כתב־עת איטלקי, היתה נלהבת עוד יותר.

כתבות־הזדון, יחד עם הנוסחות המזוייפות של המיסמכים שפורסמו בארץ, לא באו מאיטליה. הם באו מירושלים.

עובדה זו כשלעצמה מלמדת הרבה. לאיש מן הנוכחים במקום — חברי המישלחת, העיתונאים האובייקטיביים, וגם העיתונאים הזרים — לא היה ספק שהוא נוכח במאורע היסטורי. גם בירושלים הבינו זאת — אחרת לא היתה מופעלת המכונה הגדולה של שטיפת־המוח נגד הוועידה.

גולדה לא היתה שם

עד בבולוניה ניבאה לי עיתונאית ישראלית: „מישרד־החוץ ישמיץ את־כם. אבא אבן וגולדה לא יוכלו לסבול שהשגתם הישג כזה. לגולדה היתה סגי־שה חסרת־ערך עם האפיפיור, שהוא אנטי־ישראלי, ועשתה מעצמה צחוק בסיפורים על החלפת המבטים העמוקים. או קבעו שוחטי פגישה היסטורית. איך הם יוכלו לסבול את הפגישה שלכם עם אישים כה חשובים בעולם הערבי?"

בארץ, לאחר מכן, אמר לי עיתונאי אחר: „מה אתה רוצה? אילו היה אבא אבן נפגש עם עשירית מהאישים שפגשתם, היה מישרד־החוץ ממציא את העיתונים בדיווחים מתמוגגים, והיו מציעים אותו לפרס נובל לשלום. אז איך אתה רוצה שהוא לא יתפוצץ כשהוא קורא על בולוניה?"

אילו חיבר חוקר ישראלי עבודת־דוקטוראט על מיבצע שטיפת־המוח נגד הוועידה, יכול היה לפרסם ספר מעניין, ובו ניתוח של עשרות ידיעות ומאמרים שהופיעו בעיתוני ישראל על הוועידה.

למשל, תכותרת הראשית (בראש העמוד הראשון) של מעריב מיום 14.5.73: השמצה אנטי־ישראלית חריפה בדו"ח שאושר ב־וועידת בולוניה — „ישראל התוקפנית וארצות־הברית מסכנות את השלום" — תביעה לחקור „מעלליי" ישראל בשטחים — קריאה לביצוע החלטות האו"ם ולכבוד בזכויות עמי האיזור — אבל שם ישראל לא הוזכר במפורש — ח"כ אבנדי: המיסמך יישכח — הוועידה הישג.

כותרת אחת זו, שפוברקה בישראל, כוללת חמש אי־אמיתות:

- בוועידת בולוניה לא אושר שום דו"ח, וממילא לא היה בדו"ח „השמצה אנטי־ישראלית חריפה" או לא־חריפה.
- במיסמך היחידי שאושר בבולוניה („קריאה") אין זכר למילים המופיעות בכותרת במרכאות: „ישראל התוקפנית וארה"ב מסכנות את השלום". קשה לתאר זיוף גס יותר מאשר לשים במרכאות פסוק שלא היה ולא נברא. כאילו היה חלק מהחלטה כלשהי.
- אמנם הושמעה בכנס תביעה לחקור את מעשי ישראל בשטחים — אבל לא בהחלטה כלשהי, כפי שמסתבר מן הכותרת, אלא באחד מעשרות הנאומים שהושמעו בוועדות הוועידה. כפי שכבר סיפרתי בראשית סידרה זו, דיווחו יושבי־ראש הוועדות למליאה על תוכן כל הנאומים, כולל נאומים שהכילו הצעות פרו־ישראליות מובהקות. אף אחת מכל ההצעות הרבות האלה לא הובאה להצבעה, ולא קיבלו שום אישור מטעם הוועידה.
- שקר גס הוא ששם ישראל לא הוזכר ב„קריאה" של הוועידה. שם ישראל הוזכר „במפורש" כמה פעמים.
- אבנרי לא אמר „המיסמך יישכח". הוא אמר שהמיסמך חשוב בעיניו לאין שיעור פחות מאשר עצם יצירת התקדים ההיסטורי של דיון ישראלי־ערבי גלוי ורשמי על בעיות־השלום.

אפילו סקידוני מישרד־החוץ אינם מצליחים בכל יום להחדיר חמישה שקרים גסים לכותרת אחת של עיתון!

אם אתה צעיר ורוצה לחסוך כסף בוא לעבוד בנמל אילת

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32, אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסווארות.

במקצוע הסווארות, תוכל להגיע למשכורת ממוצעת של 1000- ל"י לחודש נטו. באם תעבוד 25 ימי עבודה מלאים + 4-5 משמרות נוספות.

המגורים והארוחות יינתנו לך בבית נמלן (מלון של הנמל בו תתאכסן) במחיר מוזל. כך שתוכל לחסוך את מרבית משכורתך. דבר שיאפשר לך לבנות עתיד ומשפחה באילת במשך הזמן תינתן לך עזרה כספית לרכישת דירה (אם כי יש צורך להמתין במור).

המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא, דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי בין השעות 9.00 - 12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מילואים: ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת.ד. 37, אילת.

לשכת הפרסום הממשלתית

והנה עוד מזון למחשבה: אם מישרד־החוץ יכול לשקר במצח נחושה, לזייף ולסלף בחופשיות כזאת בעניין שיש לו עדיראייה ישראליים, המפוגלים להגיב ולהזיכיח את ההיפך — איך וכמה הוא משקר מדי יום ביומו, בעניינים שאיש מאיתנו אינו יכול לבדוק אותם?

גם לובה ובן־אהרון

בולוניה היתה מאורע היסטורי, מפני שהישראלים והערבים שיתפו פעולה בכל השלבים, כדי למנוע פרובוקציות מכל סוג שהוא.

הדברים הקיצוניים שהושמעו על־ידי כמה דוברים פרו־ערביים התנדפו בחלל כעשן. כל הפרובוקציות נמנעו על־ידי מאמץ משותף שלנו ושל ידידינו הערביים, והעובדה המכרעת בוועידה היתה, לדעת הכל, הנימה הקונסטרוקטיבית, ה־ישראלית־הערבית המשותפת, של חיפוש הדרך לשלום.

(על רקע זה מאלף במיוחד הדיווח של שליח לה מונד, החשוב בעיתוני אירופה, שנכח בכל ישיבות הוועידה, ושהעלה

השגריר

הוויאט־נאמי שנאם בוועידה, נקט תחילה את עמדתו כליל כאשר שמע על הפעולות בישראל למען השלום בוויאט־נאם.

על נס במאמרו דווקא נימה זו).

תוצאה זו הושגה, בין השאר, בגלל עובדה שעוררה בארץ ביקורת רבה: צימצום המישלחת הישראלית. תמכתי בצימצום זה מלכתחילה. היה ברור כי הוועידה הראשונה מסוג זה תהיה עדינה מאין כמוה, שכל נימה צורמת וחורגת מצידנו עלולה לגרום לסיכוץ. לכן סברתי שמוטב להסתפק במישלחת קטנה, מצומצמת, גם אם היא בעלת בסיס ציבורי צר למדי, במקום להילחם למען הזמנת מישלחת גדולה, שתביהל את הערבים, ושכמה מחבריה עלולים להיתפס לסיגנון בלתי־שקול, במתכוון (כדי להיות גיבורים בבית) או מתוך חוסר־נסיון.

החשוב היה, לדעתי, לקבוע את התקדים הראשון, ללא הפרעה. אני משוכנע שעכשיו, אחרי שנקבע תקדים היסטורי זה, אפשר יהיה להעזות בפעם חבאה את האפשרות להפגיש את הערבים גם עם נציגים ישראליים הקרובים יותר למימסד, ישעמדתם בשאלות־המפתח אינה כה חד־משמעית, כמו לובה אליאב, אברהם מלמד, יצחק בן־אהרון.

מבולוניה לבורגיבה

אם יהיה המשך לבולוניה? הדיעה הכללית בסיום הוועידה היתה: כן. הנסיון הצליח מעל לכל המשוער. אפשר וכדאי להמשיך.

מבחינת יצירת האווירה והכשרת הקרקע, כבר מתחילה הוועידה להעלות תוצאות.

אין ספק שיוזמת בורגיבה, שבאה בתיאום עם אל־פאתאח, בקשר עם הזמנת שליח ישראלי לי־

A la conférence internationale pour la paix et la justice au Proche-Orient, réunie à Bologne

Israéliens et Arabes appellent à une paix sans annexions fondée sur le respect des droits nationaux du peuple palestinien

(להלן הנוסח המלא, המוסמך והמדוייק של ה"קריאה" שנתקבלה פה אחד כתום ועידת־בולוניה. זהו המימסך היחידי שנתקבל כי־ועידה.

כדי להקל על ניתוח המימסך, מודגשות להלן המילים העיקריות שעליהן נסב הוויכוח, וכן המילים שזוייפו על־ידי חידיעות המפוברקות שי־הוחדרו לעיתוני ישראל.)

קריאה

הוועידה הבינלאומית למען שלום וצדק במיזרח התיכון נערכה בבולוניה (איטליה) מת־11 עד ת־13 במאי, 1973.

היא הפגישה את נציגיהם של איגודים בינלאומיים ומרחביים, ומישלחות ייצוגיות מארצות באירופה, אסיה, אמריקה, אפריקה, ארצות ערב וישראל, תמבטאות נקודות־השקפה שונות, אך המאוחדות בשאיפה למצוא את האמצעים להבטחת שלום צודק וברקיימא במיזרח התיכון.

מאז מילחמת יוני 1967, המשיך המצב באיזור זה להתדרדר. הממשלה הישראלית ממשיכה, אחרי שש שנים, להחזיק בשטחים ערביים באמצעות כוחותיה תמוויגים. היא מתקדמת ביישוב השטחים האלה ומגבירה את הצעדים שנועדו לחולל בהם שינויים דמוגראפיים וטריטוריאליים. היא ממשיכה לחפר את החחלטות שנתקבלו באו"ם. היא שואפת, כמו תכוחות חריאקציוניים הערביים, לחרוס בכל הדרכים את תקיום הלאומי של העם תפלסטיני, ולהחליש את תנועת־השיחרור הלאומית וחסוציאלית של העמים הערביים.

בגלל תמיכתה במדיניות זו, במיוחד על־ידי הענקת סיוע כספי וצבאי, נושאת ארצות־הברית באחריות עיקרית למצב חקיים.

מצב זה פוגה בקריאה דחופה אל העמים בכל חאיזות, למען יבטאו בצורה נמרצת את החלטתם לחשיג פיתרון מדיני לסיכסוך במיזרח התיכון, על־ידי ביצועו המלא של החלטות האו"ם מת־22 בנובמבר 1967 וח־4 בנובמבר, 1970, תכרוכות, בראש וראשונה, בפינוי תכוחות המזויינים של מדינת ישראל מכל השטחים הערביים המוחזקים מאז יוני 1967, וחכרה בזכויות החוקיות של העם הערבי הפלסטיני, זכותו להגדרה עצמית, יחד עם הזכות של כל העמים וכל תמדינות במיזרח התיכון לקיום, לעצמאות, לריבונות ולביטחון.

הוועידה מפנה קריאה זו גם לפרלמנטים ולממשלות של כל תארצות, לאור אחריותן לחשגת שלום צודק במיזרח התיכון.

העולם נכסף לשלום בר־קיימא, תמבוסס על עקרונות האו"ם ועל הזכות של כל העמים לחחליט בעצמם על גורלם.

הערותיו של אורי אבנרי:

דרושה עין פוליטית מאומנת כדי לעמוד על כל הדקויות והמשמעויות של נוסח זה, שחושג בדיונים אינסופיים, תוך מאמץ להשיג נוסח שיוכל להתקבל (ואשר יחייב) עיראקים, סורים ופלסטינים בצד הישראלים.

קודם כל, מה שאין בו:

אין בו גינוי של מדינת־ישראל. כמה מן הערבים העלו דרישה זו, והיא לא נתקבלה. גם בתיאור המעשים השליליים בשטחים, לא מדובר על "מדינת ישראל", אלא על "ממשלת ישראל" — כלומר, יש הבחנה ברורה בין המדינה עצמה ובין מדיניות שלילית של ממשלתה.

אין בה זכר לדרישה לסנקציות, כפי שדרשו כמה מידידי־הערבים.

נוסח הקריאה פוסל לחלוטין, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, את תוכנית הספידאיון לכינון "מדינה פלסטינית דמוקרטית איחודית ולא־כיתתית, שבה יחיו מוסלמים, נוצרים ויהודים ביחד." שימת הדגש על קיום ישראל באה לדחות דרישה זו מכל וכל. תמורת צעד חשוב זה, לא הוזכר במימסך זה במפורש הטרור הערבי.

הקריאה דוחה (מבלי להגיד זאת במפורש) את הטענה שרק בדרכי מילחמה ניתן להחזיר את השטחים שנכבשו במילחמת ששת־הימים, וקובעת את "הפיתרון הפוליטי" כי־ייעד יחידי.

בהקדמה נתקבלה דרישתנו שכבר בסעיף הראשון יועלה על נס התקדים החיסטורי של מיפגש ישיר בין כוחות השלום "מארצות ערב ומישראל". בכך יש גם הכרה בקיום מדינת־ישראל כבר במילים הפותחות.

באותו סעיף הוזכר הייעד החיובי: "שלום צודק וברקיימא". הסכמת העיראקים, הסורים והפלסטינים לנוסח זה הוא חשוב ביותר.

בסעיף על מעשי ישראל בשטחים אין, כאמור, גינוי מפורש, ונקבע הבדל ברור בין "הממשלה הישראלית" ובין המדינה עצמה, דבר שערבים רבים עדיין מסרבים לעשותו. הנוסח מדבר על "יישוב" השטחים ("קולוניזינג") — ומגנון־חויוח פירסם כאילו מדובר על "מישטר קולוניאלי". כל יודע אנגלית מבין שבין שתי המילים הדומות־בצליל אין כל קשר.

הוצע לומר בסעיף זה שממשלת ישראל פועלת, יחד עם הריאקציה הערבית, "לחיסול העם הפלסטיני". מכיוון שמזה יכול היה להשתמע חיסול פיסי, נמחקה, לפי דרישתנו הנמרצת, המילה "חיסול", ודובר על הקיום ה"לאומי".

מכונת־הזיוף של מישרד־החוץ, שהופעלה ברגעים המכריעים, הפיצה כאילו מאשים המימסך את ישראל שהיא מאיימת על שלום העולם. אין לזה שחר. הנוסח קובע ש"מצב זה" מאיים על השלום. לא נאמר בשום מקום כי ישראל לבדה אחראית למצב הקיים. מוזכרות בפירוש "כוחות ריאקציוניים ערביים" וארצות־הברית כשותפים למצב — אך גם עליהם לא נאמר שהם גרמו למצב זה לבדם.

הסעיף הקובע הוא המפרט את תנאי השלום. הוא מעלה על נס את

Divers orateurs israéliens ont salué le courage de M. Mohyedine, qui, dans son allocution, a accusé tout à la fois la « *réaction arabe* » et les milieux dirigeants de l'Etat juif d'entretenir le conflit au Proche-Orient. Très applaudis également, MM. Uri Avnery, membre de la Knesset, Naton Yalin Mor et Yossef Amitai (SIAH) ont dénoncé le chauvinisme dans les deux camps ; ils ont indiqué que le patriotisme israélien bien compris devrait contribuer à une paix fondée sur la sécurité, la souveraineté nationale et la liberté des peuples israélien, palestinien et arabes.

„לה מונד"

שליחו של העיתון החשוב ביותר באירופה דיווח על הוועידה במאמר גדול, תחת הכותרת (למעלה): „ישראלים וערבים קוראים לשלום ללא סיפוח, המבוסס על כיבוד הזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני." בידיעה נאמר: „כמה נואמים ישראליים הצדיעו לאומץ־הלב של מר מוחיי־אל־דין, שהאשים בנאומו בעת ובעונה אחת את „הריאקציה הערבית" ואת החוגים השליטים במדינה היהודית בקיום הסיכסוך במיזרח התיכון. למחיאות כפיים רמות זכו גם האדונים אורי אבנרי, חבר־הכנסת, נתן ילין־מור ויוסף אמיתי (ש"ח), שגינו את הלאומנות בשני המחנות. הם קבעו שהפטריוטיזם הישראלי האמיתי צריך לעזור לשלום שיתבסס על הביטחון, הריבונות הלאומית והחירות של העם הישראלי, הפלסטיני ועמי ערב. הצורך ב„פיתרון מדיני" — נוסח הדוחה, כאמור, בצורה חד־משמעית את הפיתרון המילחמתי. תחילה הוצע שעמי־העולם יבטאו את החלטתם „לכפות" פיתרון זה. לפי דרישתנו נמחקה מילה זו, ובאה במקומה המילה „להשיג".

איזכור החלטת מועצת־הביטחון 242 (מת־22 בנובמבר 1967), בא לקבוע עובדה שהמשתתפים ה־עיראקיים, הסוריים והפלסטיניים מקבלים החלטה זו — צעד מהסכני.

הניסוח בדבר זכויות הפלסטינים תואם את השקפתנו. הוא צמוד, באותו מישפט עצמו, להכרה בזכות כל המדינות במזרח התיכון (וישראל, כמובן, בתוכן) „לקיום, לעצמאות, לריבונות ולביטחון". המילה „ביטחון" נוספה על פי דרישתנו המפורשת.

הניסוח „כל המדינות" לקוח מהחלטת 242. הואשמנו בכך שהסכמנו לניסוח זה, וכאילו יש בכך התעלמות מקיום ישראל. זהי שטות גמורה. אמנם נכון שהערבים היותר־קיצוניים אינם אוהבים להזכיר את השם המפורש „מדינת ישראל", אך באותו סעיף עצמו מופיעות שתי מילים אלה — תוך איזכור „פיגוי הכוחות המזויינים של מדינת ישראל". איזכור זה לא בא במיקרה, ותוא בא להמתיק לכמה מהערבים את הגלולה של ההכרה המפורשת במדינת ישראל.

לנו היה חשוב יותר לקבוע חד־משמעית שכל הערבים, כולל הסורים והפלסטינים, מכירים בקיומה, בריבונותה ובביטחונה של ישראל, מאשר לעמוד על ניסוח שעלול היה להזרים מיכשולים בדרך ההכרה הזאת.

בשני הפסוקים הסופיים מדובר שוב על „שלום צודק" ו„שלום בר־קיימא" כייעד בילעדי.

זוהי המשמעות המדינית — בניגוד לסילופים, לנוסחות המזוייפות ולפירושים המופרכים שהופצו על־ידי מגנגון־השקר הסמוי. המימסך נתן לנו את כל הדברים אחיוניים שרצינו בהם — והוא מהווה פשרה שכל הצדדים יכלו לעמוד בה. בשביל העיראקים והסורים היה זה קשה הרבה יותר מאשר לנו.

אולם, כפי שאמרתי עוד בוועידה עצמה — הנוסח, עם כל חשיבותו, חשוב בעיני פחות ממה שהתרחש בוועידה עצמה — התקדים ההיסטורי של דיון משותף, ישראלי־ערבי, גלוי ופומבי, על הדרך להשגת הייעד היחידי לכולנו: השלום.

הרוח של בולוניה

(המשך מעמוד 15)

שיחה על שלום, זו היתה אפסרית זולא התקדים וההכשר של בולוניה.

יהיה לבולוניה גם המשך ישיר. על דעת הכל מוחלט בבולוניה (מאחורי הקלעים, תוך חידברות, ללא קבלת מיסמך רשמי) שהוועדה הבינלאומית שהכינה את הוועידה תזמין אליה ערבים וישראליים, ותדון עימם על ההצעות שהושמעו בוועידה להמשך הפעולה.

הצעות אלה היו רבות. כמאל בהא־אל־דין, הגנרל המצרי, הציע „לעודד את כוחות־השלום בישראל", לפרסם כתב־עת קבוע שידווח על כל הפעולות למען השלום בארצות ערב וישראל, ולקיים בצורה זו קשר גלוי ורצוף בין מחנות־השלום במרחב. הוצעה גם מזכירות־קבועה באירופה, שתקיים מגע ישיר בין כוחות־השלום.

הסברתי בוועדה שהעיקר הוא ליצור אירועים שאי־אפשר לחתור עם מהם, ושיפגינו את נכונות אנשי־השלום הישראליים והערביים לפעול ולחיות ביחד, כחתיכה של דו־קיום בין העמים.

בין השאר הצעתי שמישלחת מטעם הוועידה, בהשתתפות נציג ישראלי, תוזמן לקאהיר, ומישלחת מקבילה, בהשתתפות נציג ערבי, תבוא לבקר אותנו בישראל. הוספתי שמישלחת כזאת תוכל לבקר גם בשטחים המוחזקים, ולראות במו עיניה מה קורה (ומה אינו קורה) בהם. ביקורים ראשונים אלה יוכלו להכשיר את הקרקע לביקורים רשמיים והדדיים, בשלב מאוחר יותר, של מישלחות־שלום מישראל ומארצות־ערב.

הצעתי גם סימפוזיונים ישראליים־ערביים לדיון מעשי בבעיות השלום, חילופי השקפות ומידע באמצעות מזכירות בינלאומית, וכו'.

כאשר דיווח יו"ר הוועדה על הצעות אלה למליאת הוועידה, הוסיף: „כמה מן המשתתפים למדו לאפתעתם שקיים בישראל מחנה חשוב, אם כי עדיין לא גדול, הלוחם בישראל עצמה למען העקרונות של הוועידה... סה אחד הביעו כל חברי הוועדה הערכה לאומץ־הלב של כוחות־השלום הישראליים, הלוחמים נגד מדיניות־הסיפוח של ממשלת ישראל... דובר על הצורך בשיתוף־הפעולה בין הכוחות במדינות ערב ובישראל הלוחמים למען השלום..."

בוודאי יעברו כמה שבועות עד שכל המישלחות ידווחו לשולחיהן ויגבשו דיעות על ההמשך. הבעיות רבות — החל במימון הפעולות וכלה במצב הפוליטי בכל ארץ.

אבל יהיה המשך.

אחד ללוד, אחד לקאהיר

ע זבתי את בולוניה במטוס של 8.00 לרומא. בנמל־התעופה הקטן של בולוניה עברנו ביקורת ביטחונית קפדנית מטעם המישטרה האיטלקית. כל מיזוודה נבדקה במכשיר אלקטרוני, כולנו עברנו דרך מיתקן אלקטרוני לגילוי כלי־נשק.

היה משהו חיתולי — וגם רציני — במעמד זה. עמדנו בטור ארוך — חאלד מוחיי־אל־דין, אני, נעים אל־אשהב הירדני, אנשי רק"ח, השגריר הוויאט־נאמי, ועוד כמה ערבים. כולנו נבדקנו היטב — שמא אחד מאיתנו הוא טרוריסט הזומם לחטוף את המטוס, איש ספטמבר השחור או אצבע־אלוהים.

החלפנו ביניינו בריחות, וחיכינו.

אל־אשהב היה מוכרח לעבור את המיתקן כמה פעמים, כי המכשיר גילה שיש לו מתכת. הוא רוקן את כיסיו, שום דבר לא נמצא. יתכן שהתגובה נגרמה על־ידי מישקפיו העבים (הוא כימעט התעוור בכלא הישראלי) או שהוכנסה מתכת לראשו, אחרי שאסירים יהודיים פיצחו את גולגלתו בכלא שאטה.

הוויאט־נאמי נופף בדרכון דיפלומטי, וסירב לפתוח את מיזוודתו. (לאחר מכן, במטוס, החלפנו כתובות, וסיפרתי לו על פעולותינו למען ויאט־נאם בישראל). לי־מוחיי־אל־דין לא היו שום בעיות.

כך הגענו כולנו לרומא, נופפנו שלום איש לרעהו, ומיהרנו איש־איש למטוסו — אחד ללוד, אחד לקאהיר, אחד לדמשק.

ניפגוש אחרון זה סימן גם הוא את הרוח של בולוניה.

Marlboro

הרשם מיד
לאליפות ישראל
בששבש

פרסים בערך אלפי לירות

פרטים בלוחות המודעות
ובטלפון: (03)233120

בחסות סיגריות

מרלבורו

מרכז עדשות מגע
גרוזובסקי - אישון־לנס
ר. אבן־שושן, מנהל
רח' שניאור 7, ת"א
טל: 58046-50220
שעות הקבלה: 9-17
נשמח לשלוח חוברת
הסברה לפי בקשה

האם יתומים אלה מסכנים את ביטחון המדינה?

לגירוש: עדאל בן 11, חנין בת 7 ואמני בת 9 - שנעזבו על־ידי הוריהם

אלמנה בת 25 ושני ילדיה

מאז עלי עבדאל ראחים עודה היא יתומה בת שש. לאחר שאמה נפטרה, שלח אותה אביה מביתם ברבת־עמון אל בית סבא וסבתא, בכפר־ברקא שליד שכם. כאשר פג תוקף רישיון הביקור שלה, הוב־הר לסב ולסבתא כי הילדה צריכה לחזור אל אביה.

אלא שאז נתגלה כי האב נעלם, ומקום הימצאו לא ידוע.

עובדה חדשה זו לא שינתה מאומה: הילדה בכל זאת נתבקשה לעזוב את הגדה המערבית — למרות שהסב הגיש בקשה לאמץ את נכדתו.

יש להניח שאם תיקרע עמאל מזרועות קרוביה היחידים בעולם, תיזרק לאיזה בית־יתומים ברבת־עמון — יעלה הסי־פור צחנה נוראית ברחבי העולם. התו־צאה: ביצוע הגירוש נדחה בינתיים.

עד מתי, לא ידוע.

גירוש יתומים

גם זעייה עבדאל מעטי מוחמד סאלח אל־ברק היא יתומה. בת עשר. אותו סיפור כמו של עמאל. אמה מתה ברבת־עמון, אביה השיג עבורה רישיון לביקור אצל סבתה בשכם. לאב אין הורים וקרו־בים משלו, אינו מסוגל לטפל לבד בילי־דתו. הסבתא מוכנה ברצון לגדל את הקטנה.

למרות זאת, הורה המימשל להחזיר את הילדה לירדן, בתום תוקף רישיון הביקור.

עדאל נאגי אבו־זערור בן ה־11 ושתי אחיותיו, חנין בת התשע ואמני בת ה־שבע, אינם יתומים. הם התגוררו עם הו־ריהם ברבת־עמון עד שההורים התגרשו. האם עזבה את הבית, עברה למצריים, השאירה את הילדים עם האב. האב, הער־בד כנגד בקו רבת־עמון—כוויית, אינו מסוגל לטפל בהם, שלח אותם אל דודתם, העובדת כמורה בבית־ספר בשכם.

עצוב מאוד — אבל...

כל יום, לומדים הילדים בבית־הספר, מתגוררים אצל הדודה. בקשתם להי־שאר לגור אצלה דרך־קבע — עדיין לא נענתה, והם מועמדים לגירוש.

יתומים, אלמנות, נכים — אין אפ־לייה. כמו אלת־הצדק שעיניה מכוסות כדי שלא תושפע משיקולים אנושיים — מפעיל המימשל הצבאי את החוק בקפדנות ובחוסר־התחשבות של מחשב אלקטרוני. נגמר תוקף הרישיון — צא. את יתומה, ואין לך לאן לצאת? אלמנה חסרת־כל? עצוב מאוד. אבל — החוצה. „תוך יו־מיים, צריכים כל הנשים והילדים האלה לעזוב את גבלוס ולחזור לירדן.“ מנפנף ראש עיריית שכם, חאג' מעזוז אל־מצרי, ברשימה שבידו. „אם לא יעזבו — המיש־טרה תגרש אותם. הודיעו לי זאת מפו־רשות במימשל.“ (המשך בעמוד 28)

לגירוש!

מי ירוויח ממלחמת סוחרי־המכוניות?

סגירת הצמרת, שהתקיימה ביום השני האחרון במלון קיסריה המפואר, הזכירה את הסצינה המפורסמת מתסרט הסנדק: כל הבוסים של הענף הופיעו במקום, כשׂ־מטרתם: למצוא דרך לסיים את המלחמה האכזרית שפרצה ביניהם.

ההבדל היה כמובן בכך שהפגישה היתה גלוייה, משתתפיה אזרחים כשרים כולם, ומטרתה חוקית — בניגוד לסצינה מה־סרט.

המשתתפים בכנס היו גדולי סוחרי המ־כוניות המשומשות בארץ, שנזעקו למו"מ ישיר כדי להשיג את השלום — ביודעם שממלחמה יכול להרוויח רק הלקוח.

הגורם למלחמה היתה הקמת עירית־מ־כוניות החדשה על־ידי מוניה שפירא וקבו־צתו. העיר, שהוקמה בצומת גלילות, צפו־נית לתל־אביב, משכה אליה כבר עד היום 14 סוחרים מתל־אביב. סוחרים אחרים, מבין המגרשים שלא עברו, פתחו במלחמה נגד עיר־המכוניות, מנסים להקים עיר משלהם בשכונת עזרא, בדרום העיר.

סוחר שפירא
עיר שנוייה־במחלוקת

אולם לפגישת הפיסגה יבואו גם ראשי הסוחרים מחיפה ומירושלים, מאחר של־מלחמה כזו יכולה להיות השפעה על כל הענף: עסק מגרשי המכוניות מאכלס כיום כ־30 מגרשים בגוש דן, 20 בחיפה והצפון, ו־7 בירושלים. בממוצע, מכור כל מגרש כ־20 מכוניות משומשות לחו־דש, במחיר ממוצע של 17 אלף לירות המכונית. המחזור החודשי של הענף הוא כ־20 מיליון לירות.

כמה מרוויח עליך הסוחר? כאשר הוא מוכר את מכוניתך בקומיסיון — דהיינו אתה משאיר את מכוניתך במגרש למכי־רה, אולם היא עדיין בבעלותך — הרווח הרשמי הוא 4%, כאשר כל צד משלם לסוחר 2% קומיסיון.

למעשה, הרווח גדול יותר, ברוב המק־רים, שכן המוכר אינו יודע אף פעם כמה באמת שילם הקונה — והמפרש נכנס ל־כיסו של בעל המגרש.

שיטה שנייה היא כאשר הסוחר קונה ממך את המכונית — ואז הוא מרוויח כמובן יותר.

בדרך כלל, דרושה השקעה של כרבע מיליון לירות לפתיחת מגרש. 200 אלף לירות להשקעה ברכישת כ־10 מכוניות מינימום, תיתר לסלילת תשתית במגרש, גדר, ומשרד.

הסוחר מעדיף בדרך־כלל לקנות ולמכור בקומיסיון, כדי להשקיע פחות הון עצמי, לשמור את הנוו למציאות.

בממוצע, עומדת כל מכונית במגרש חודש לפני שהיא נמכרת, והרווח הרשמי עליה הוא 8—10%. דהיינו: הרווח המי־נימלי על ההשקעה הוא 10% לחודש, שהם 120% לשנה. למעשה הרווח גדול יותר, מאחר שהסוחר מרוויח גם ממכירה בקו־מיסיון, לא רק על השקעתו.

רווח עצום זה מהווה את אחד הגורמים לסריחת הענף ולחדירת גורמים אפורים לתוכו. עניין נוסף שיש בענף לגורמים כאלה: הקלות שבה אפשר להעלים בו השקעות ורווחים.

הרעיון של סילוק מגרשי המכוניות אל מחוץ לעיר, בה הם מהווים מיטרד, מצא תמיכה נלהבת אצל סגן שר־התח־בורה, כך, הוקמה עיר־המכוניות במהי־רות־שיא. העיר פועלת בשיטה אמריק־אית, מרכזת במקום אחד מיבחר ענק של מכוניות. בקרוב תופעלנה בה גם דיילות־מכירה דמויות שפנפניות, וכן תיפתח ב־מקום מסעדת דרייב־אין וסניף בנק.

המתנגדים לעיר־המכוניות אינם מתנג־דים לעצם הרעיון — הם רק רוצים עיר שתהיה בשליטתם, מציעים הקמת עיר־מכוניות משלהם בשכונת עזרא. הצעה זו נתמכת על־ידי עיריית תל־אביב, אולם הוועדה המחוזית לבניין ערים מתנגדת לכך, כיוון שלפי התיכנון צריכה שכונת עזרא להפוך לפארק פורח.

זהו אם כן הרקע לפגישת הצמרת, שנועדה למנוע החרפת המלחמה בין שתי הקבוצות. היריבים יודעים יפה מאוד ש־תחרות כזו תאלצם להיכנס להתחרות — דבר שיפגע ברווחיהם.

וזה כמובן הדבר האחרון שבו הם מעוניינים.

ראש חוקרי מס־הכנסה - מתווך בקרקעות

יעקב כהן, שהיה ראש ה־ש.א. (שרות האינפורמציה הראשון של משרד האו־צר) ולאחר מכן ראש מועצת קריית־אונו — אינו בוחל ברווחים מן חצד. כהן הוא כיום מזכיר האיגוד הארצי של חברות חביטוח, ולאחרונה החל עוסק גם בתיווך־קרקעות, בשעות־הפנאי.

החלטה האחרונה שלו: מכירת פר־דס רייספלד ברמת־גן לקבוצה גרמנית, במחיר 16 מיליון לירות. דמי־התיווך של כהן — 160 אלף לירות.

בניית 32 דירות - תוך חודשיים בלבד

חברת הבנייה הענקית **רובינשטיין ושות'** החלה לאחרונה בהפעלת שיטת־בנייה חדשה, העשוייה לפתור את בעיית מצוקת חדירות בארץ.

לפי התוכנית, תסיים החברה הקמת בניין בן 32 דירות — בחודשיים בלבד.

החברה מפעילה את השיטה החדשה בירושלים, באתר־בנייה בו היא מקימה שיטה מיבנים בני שמונה קומות כל אחד עבור שיכון זוגות צעירים של מש־רד השיכון.

בשיטת הבנייה החדשה שפיתחה ה־חברה, תימשך הקמת כל קומה חמישה ימי עבודה בלבד. מהירות־שיא זו תת־אפשר חודות לשיטות־תיעוש החדשות, והשימוש באלמנטים מוכנים מראש, ה־מצריכים העסקת 18 פועלים בלבד בכל חפרוייקט.

עיתון „הארץ" יתייקר

מחירו של עיתון הארץ יעלה, החל משבוע הקרוב. המחיר בימי חול יהיה 70 אגורות, לעומת 60 אגורות כיום. בימי שישי יהיה המחיר לירה וחצי.

יתר חעיתונים חיומיים טרם חודיעו על כוונה להעלות מחירים.

הבורסה

משקיעים הרוויחו 200% ויותר

מחקר חדש של בנק־ישראל, שבוצע על־ידי הכלכלן רוברט צנטנר, גילה כי משקיעים בניירות־ערך בבורסה התל־א־ביבית הרוויחו יפה מאוד, אם ידעו מתי להיכנס — ומתי לצאת. לדוגמה: במח־צית הראשונה של 1969 היה הרווח ה־ממוצע למשקיע 24 עד 37 אחוזים. במח־צית הראשונה של 1972 — הגיעו הרווי־חים עד 200 אחוזים ומעלה.

הרווחים הנמוכים ביותר, בשלוש הש־נים האחרונות, נפלו בחלקם של רוכשי מניות חברות להשקעה. אחריהם, מבחינת הרווח הנמוך, באו אלה שהשקיעו בבני־קים, חברות ביטוח ומוסדות כספיים.

הרווחיות הגבוהה ביותר היתה במניות תעשייה ומסחר, ואחריהם באות מניות ה־מקרקעין.

דוגמאות לאחוזי הרווח שהושגו בשלוש וחצי שנים, מתחילת 1969 ועד יוני 1972:

אוצר השלטון המקומי — 133. אוצר לתעשייה — 250. בנק איגוד — 137. בנק כרמל — 130. בנק למשכנתאו והשקעות בבניין — 160. אפריקה ישראל — 224. ישרס — 208. ריאלקו — 200. אליאנס — 204. ארגמן — 245. דובק — 344. טבע — 1057.

צרות לקצין־המשטרה

קצין־המישטרה הבכיר, ניצב שמואל רוט נתון בצרה. הגו'וב השמן שהובטח לו בבנק לפיתוח התעשיה, על־ידי יו"ר מועצת המנהלים של הבנק צבי דינשטיין, עלול להתחמק מידיו.

רוט, ראש אגף החקירות במישטרה, היה האחראי על חקירות המישטרה בפר־שיות שזיעזעו את המדינה, כמו נתיבי נפט, אוטוקרס וא'.או.אס. בעקבות דרך ניהולו את החקירות, הוא הוצע לתפקיד החשב הכללי של הבנק.

קצין רוט
הגו'ב שהתחלק

הצעת המינוי היתה צריכה לעבור פור־מלית את ועדת המיכרזים. אולם כאשר הוציא הבנק את המיכרז, התברר כי כמה רואי־חשבון הגישו לו את מועמדותם.

דבר זה מונע מרוט כל סיכוי לתפקיד, מאחר שהוא חסר כל השכלה בתחום זה.

בינתיים, הוא ממשיך אם כן בתפקידו במישטרה — בניגוד לתקנה המחייבת פרישה מוחלטת בגיל 60.

במדינה

העם

העסקים כרגיל

בתום שש שנים למיחמה, נראית ישראל שבעת־רצון לחלוטין ממצבה

בימים האחרונים של השנה השישית למלחמת ששת הימים, קשה היה השבוע למצוא ישראלים רבים שלא היו מרוצים מעצמם בפרט, וממצב האומה בכלל.

על פני השטח, נראה היה שהם צודקים:

● סכנת המלחמה נראתה רחוקה מ־תמיד, והשמיניות באוויר שעשה הנשיא סאדאת הפסיקו אפילו לעניין.

● בירושלים, כינס ספיר קבוצת מיל־יונרים חדשה, העניק להם, באמצעות הט־בות פנטסטיות, כמה נתחים נוספים מנכסי האומה.

● הנשיא היוצא, שפעולתו האחרונה בתפקידו הרם היתה להעניק חנינה שגר־מה לזעזוע בציבור, לקנאי דתי שנתפס בהצתה — עבר לדירתו החדשה המפוארת, שגרמה אמנם לתרעומת קלה, אך היתה אופיינית ונורמלית באווירה הכללית.

● הנשיא החדש, טרי ותוסס עדיין, השמיע, בנאום־הכבורה שלו, רעיונות מעוררי־תקווה, אודות תפיסתו את מהות תפקידו — אולם נותר לראות אם יצליח להגשימם.

כירסום. באווירה זו של ביטחון ו־שביעות־רצון עצמית, קשה היה לדרוש מהישראלי ברחוב לחוש בתהליכים ש־מתחת לפני השטח — בין באלה שכיר־סמו מבפנים באשיות החברה הישראלית, בין באלה שפעלו מבחוץ.

כך, אפשר גם להבין את תגובתו, לנו־כח שני קולות שפגעו באווירה האידילית: הוא קיבל ברוח טובה את קריאות־השלום של אייבי נתן — בהנחה שהוא לא רציני. הוא קיבל ברוח רעה את קריאות־השלום של נשיא תוניסיה — בחשש שהוא דווקא רציני מאוד.

ריגול

מיהו פלסטיני?

האם ניתן לחיות סוכן של מדינה או עם שאינם קיימים?

כמו בסרט נע עוברים במשך החודשים האחרונים בבית־המישפט המחוזי בחיפה נאשמי רשת־הריגול הסורית שפעלה ב־ישראל. הטענות השיגרתיות המושמעות מפי הנאשמים, יהודים וערבים כאחד, ני־מוקי החביעה והסניגוריה, וכן פסקי־הדין חזורים על עצמם, במונוטוניות של חות־מות גומי.

זאת אולי הסיבה שמישפט ריגול שנו־עד להיות סנסציוני, לא חרג מגדר הכרו־ניקה ולא משך את התעניינות הציבור.

השבוע, לראשונה, חרגו מישפטי הרי־גול משעמום. היה זה כאשר הסטודנט הישראלי, יליד צרפת, מלי לרמן, העלה להגנתו את הטיעון המקורי והמעניין ביותר שנשמע בבית־המישפט במהלך כל מישפטי הריגול.

מה זה סוכן זר? לרמן נאשם, יחד עם רמי ליבנה, בנו של חבר־כנסת רק"ח אברהם לבנבראון, כי נפגש בשעתו עם ערבי פלסטיני, אחמד חלבי, שהוא איש פתח. התביעה האשימה אותו במגע עם סוכן זר.

„איך אפשר לטעון כי ערבי פלסטיני, ייחשב כסוכן זר במולדתו, שהיא פלסטין?" שאל לרמן בבית־המישפט.

„חוק ביטחון המדינה אינו מגדיר פלס־טיני כסוכן זר," המשיכה אחריו עורכת־הדין פליציה לנגר בנאום הסניגוריה שלה.

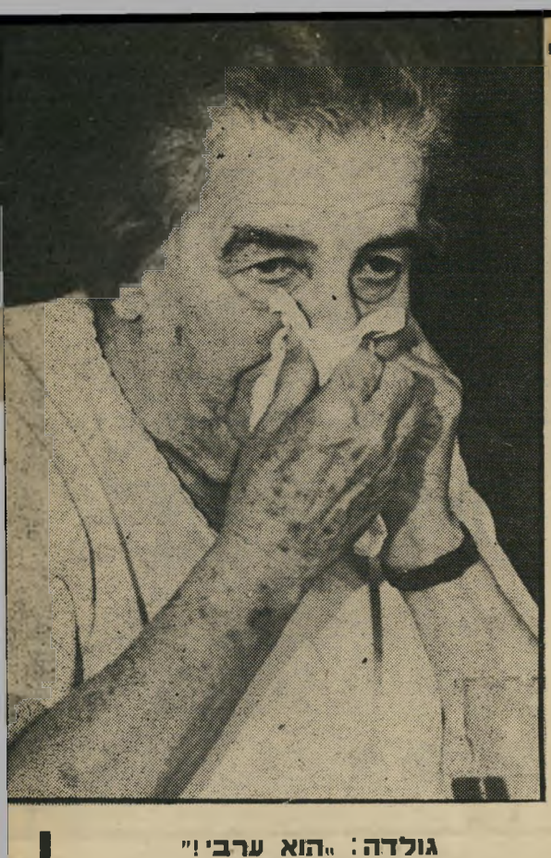
ואומנם, החוק מגדיר סוכן זר כמי ש־פועל בשירותה של מדינה זרה. כיוון ש־ישראל אינה מכירה לא בקיומו של עם פלסטיני ולא בקיום מולדת פלסטינית, איזו מדינה זרה משרת איש פתח, שהוא לכל הדיעות ארגון פלסטיני שאינו שייך לשום מדינה ערבית מסויימת?

אילו היתה שאלה זו צריכה לעמוד ב־מיבחן מישפטי — ספק אם ניתן היה ל־הגדיר איש ארגון חבלה פלסטיני כסוכן זר, לפי דרישות החוק. אבל לפי חוקי החירום, על פיהם נשפטים נאשמי רשת־הריגול, חייבים הם להוכיח שהאיש עימו נפגשו אינו סוכן זר.

לגבי החוק הישראלי, אין פסול בכך שניתן להיות סוכן של מדינה או עם שאינם קיימים בכלל

אבן: „לא רציני!"

גולדה: „הוא ערבי!"

שלושת הלאוים של גולדה:

„לא הכרה! לא משא־ומתן!

וגם לא שלום!"

הערבי, הנחשב במרחב כגיבור לאומי: בזיל־זול, כפריחות־חדעת, כאד דבר שוני וחסר רצינות.

לגבי האזרח ברחוב, באוזניו צילצלו הצהרותיו של בורגיבה מפתיעות, נשמעו הסברים רישמיים מעין אלה כמתקבלים על הדעת. **מה שמרבית אזרחי ישראל שכחו ומה שמכונת התעמולה הרישמית ניסתה לטשטש היא העיכבה שדבריו של בורגיבה לא היו כלל בחינת חדשה.** מבחינה מהותית לא היה כמעט דבר בדברים שאמר בורגיבה בראיון לעתון האיטלקי שהיה ראוי להוות ידיעה עיתונאית.

בראשית 1965, פתח בורגיבה ביוזמת שלום מיוחדת במינה. אחרי שהכשיר את הקרקע לכך בסידרת מאמרים שהופיעו בעיתונות התוניסית, יצא בורגיבה למסע במדינות ערב.

כאשר הגיע בורגיבה לעיר העתיקה בירושלים, הוא כינס שם מסיבת עתונאים, השמיע בה לראשונה בפומבי את תוכניתו לפתרון הסיכסוך המזרח־תיכוני.

עיקר הדברים שהשמיע בורגיבה בעיר העתיקה בירושלים, היו זהים לדברים שהשמיע השבוע באוזני הכתב האיטלקי:

● חלוקת ארץ־ישראל אינה כלל פתרון גרוע. הערבים צריכים להכיר בעובדת קיומה של ישראל בגבולותיה. (שלפני 1967).

● **היהודים והערבים הם בני גזע אחד שחי בידידות ובאחווה במשך כל הדורות. הם יכולים לחיות בצוותא על בסיס של כבוד**

„חביב אבל לא נחמד!"

דראיון **שהתפרסם** בעתון האיטלקי הנפוץ קוריירה דלה סרה, המופיע במילנו, נראה סנסציוני. בראיון עם כתב העתון, דינו פרסקובלדי, השמיע נשיא טוניסיה אל חביב אבורגיבה (ששמו שובש בפי הצרפתים והשתרש כ„בורגיבה"), כמה הצהרות בקשר לסיכסוך הישראלי—ערבי, שנשמעו חסרות־תקדים בפי מנהיג ערבי.

מבלי להתפלסף ולהסתתר מאחורי מליצות המשתמעות לשתי־פנים, הצהיר בורגיבה במפורש:

● **„אני מוכן להיפגש עם נציג ישראלי ברומא, באתונה, במלטה, או בכל מקום אחר, כדי לשוחח ולהביא בקלות לידי הסכם. העיקר הוא להיעזר בשפת התבונה."**

● „נשיא מצריים, אנואר סאדאת, עשה הרבה למען השלום. גם אני הייתי נוהג כמוהו. הייתי מתכונן למלחמה ובאותה עת הייתי עושה מאמץ להגיע לפתרון בדרכים מדיניות. אני נפגשתי עם סאדאת. סאדאת מוכן להכיר בישראל, לשתף איתה פעולה; לאפשר לאוניות ישראליות לעבור בסואץ. המצרים מוכנים לשוחח עם ישראל. אם באמצעות שיחות ישירות או באמצעות מתווך אמריקאי או שבדי, זה היינו הך."

● „לי אין שום קושי להיפגש עם יהודי־ישראלי כלשהו, שמבין את הצורך בשלום. להיות מתווך לא הייתי רוצה להיות, כי שני הצדדים עלולים היו לדון אותי או בצורה בלתי הוגנת."

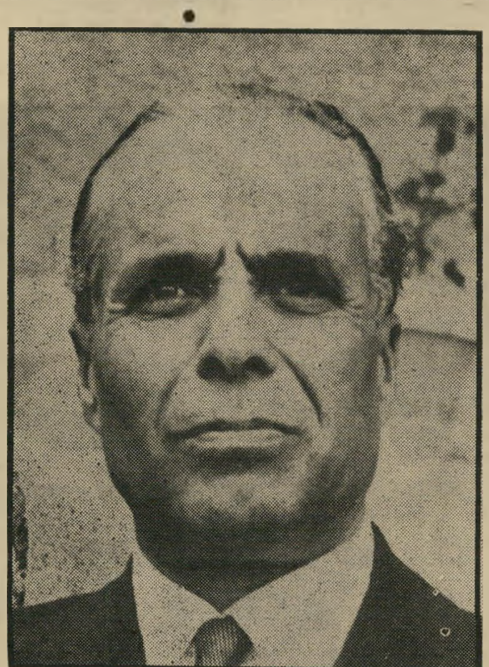
הדברים היו מנוסחים בבירור. הם הידהדו בכל רחבי המרחב, אך היכו כפטישים בראשיהם של מנהלי המדיניות הישראלית. מזה זמן רב לא נאמרו דברים כה מפורשים וכה ברורים בצורה חד משמעית, מפי מנהיג ערבי כה בכיר, התופס עמדה חשובה בעולם הערבי.

ממשלת־ישראל הבינה מיד את גודל הסכנה הצפויה מהתגובות על דבריו של בורגיבה בישראל. אזרחי ישראל עלולים, חס ושלום, להיתפתות להאמין כי יש ערבים הרוצים בשלום — בניגוד לכל מה שמנהיגי ישראל משננים להם השכם והערב.

וכך, עוד בטרם יבשה דיו חדפוס על הראיון המודפס עם בורגיבה בעיתון האיטלקי, נכנסה מכונת התעמולה הישראלית לפעולה.

כתבי העיתונות הישראלית הסמוכים אל שולחן ממשלת־ישראל בירושלים, מיהרו לפרסם הודעות בשם „חוגים מדיניים בבירה", לפיהם „הצעת בורגיבה אינה רצינית". שר־החוץ אבא אבן, שחזר לישראל בדיוק בעת שהתפרסמו דבריו של בורגיבה, שלף כמו קוסם תגובה מוכנה: „בורגיבה מדבר על תיוון. האם עמדתו היא מאוזנת ומאפשרת לו להכריז כי הוא עומד באמצע בין הישראלים והערבים? אינני מאמין כי נשיא טוניסיה הציע את עצמו ברצינות כמתווך בין הערבים ובין ישראל. בורגיבה הוא נציגה של העמדה הערבית."

לעובדה כי אבן הגיב על דברים שבורגיבה לא אמר כלל, וייחס לו רצון תיווך שלא היה קיים, אין חשיבות. **בין ליתה נרמז לעם בישראל מפי החוגים המוסמכים כיצד יש להתייחס אל דברי המנהיג**

בורגיבה: להכיר בישראל!

הדדי, ליצור שלום של אמת תוך שיתוף פעולה והבנה.

● פיתרון הבעייה צריך להיות נתון בידי העם הפלסטיני בלבד. שאר עמי ערב יכולים למלא רק תפקיד של יועצים.

אז, ב־1965, היו הצהרותיו אלה של בורגיבה מאורע מהפכני. אולם הם זכו בעתונות הישראלית, בדיוק לאותה תגובה לה זכו השבוע. עיון בעתוני ישראל של אותם ימים, עלול להוליד את הרושם, כאילו תגובות השבוע על דברי בורגיבה פשוט הועתקו מהעתונים שהופיעו לפני שמונה שנים.

כמעט כל העיתונים הישראליים עשו יד אחת, התייחסו להצהרותיו של בורגיבה כאל אפיזודה חולפת. כאשר התבקשה גולדה מאיר, אז שרת־החוץ של מדינת־ישראל, לחגיב על דברי בורגיבה, התחמקה באותו נוסח בו חתמק השבוע אבא אבן: „עוד לא קראתי את הנוסח המדוייק של הדברים."

כעבור כמה ימים, כאשר הופיעה גולדה במועדון העתונות בתל־אביב היא נשאלה מדוע לא זכו הצהרותיו של בורגיבה לתגובה רשמית מצד ממשלת ישראל. השיבה גולדה על כך: „שמענו אותו... אני חושבת שאני צריכה לחכות עוד קצת בטרם אגיב. הדברים שהושמעו הם מרשימים, אך יש בהם גם מן הסתום. בדרך כלל טוב לשמוע גם קול שאינו מדבר על השמדה ומלחמה. אבל כדאי שלא תהיה תגובה שטחית, והייתי מעדיפה, מבחינת הממשלה ומישרד־החוץ, לחכות עד שנלמד בדיוק את כוונת הדברים ואת רקעם."

מאז עברו שמונה שנים. במשך שנים אלה חזר בורגיבה והשמיע את הצהרותיו בהזדמנויות אינספור. **אבל ממשלת ישראל לא מצאה לנכון עד היום לחגיב על דבריו של בורגיבה. עד היום היא ממתינה לנוסח המדוייק שלהם.**

תגובותיהם של מנהיגי ישראל בפרשה זו נשמעות כפיליטון, גם ללא עיבוד ושיפוצים. כל אימת שמנהיג ערבי כלשהוא משמיע הצהרה החורגת מאיומי השמדה או מלחמה, מתיחסת ממשלת ישראל לכך כאל מהתלה.

בשעתו, בועידת חרטום שנערכה אחרי מלחמת ששת־הימים, קיבלו כל מדינות ערב את שלושת הלאוים המפורסמים של חרטום, שאמרו כי אף מדינה ערבית לא תכיר בישראל, לא תנהל מו"מ, ולא תכרות עימה שלום.

אלא שבינתיים התהפך הגלגל. הלאוים של חרטום אומצו על־ידי ממשלת גולדה מאיר, שעקרונות מדיניותה כלפי הערבים, כפי שנחשפו בהצהרות השרים האחרונות, מסתכמים בשלושה לאוים מפורשים:

● לא הכרה בעם הפלסטיני.
● לא משא־ומתן עם אוייב הרוצה להרוג ולהשמיד.
● לא שלום.

במשך שנים טענה ממשלת־ישראל כי רק משא־ומתן ישיר בין ישראל לערבים, ללא תנאים מוקדמים, עשוי לקדם את השלום. והנה, קם מנהיג ערבי ומציע לישראל בדיוק את מה שדרשה: מו"מ ישיר ללא תנאים מוקדמים.

איזו באמת סכנה גולדה ואבן, כי זהו רק טכסים תעמולתי שנועד לרכוש אהדה לעמדה הערבית בקרב דעת־הקהל העולמית, לא היה דבר פשוט מאשר להוכיח זאת. די היה כי ממשלת־ישראל תכריז בפני העולם, כי חיא מרי־מה את הכספה שהשליך בורגיבה לזירה, מו־כנה לשלום נציג רישמי שייפגש עם בורגיבה וישמע מה יש לו להציע בשם הערבים.

אולם החשש פן עלול מיפגש כזה להוליד חלילה מיפגשים נוספים ולהוביל לקראת מצב בו תיאלץ ממשלת־ישראל לגלות את עמדותיה האמיתיות, היה חזק מכל. פחדה של ממשלת־ישראל מפני מצב בו יסתבר לעולם כולו כי מנוי וגמור עם ישראל שלא לוותר על השטחים המוחזקים, אפילו תמורת שלום אמת, דחף אותה אל הפינה, הציגה שם במערומיה הדיפלומטיים המגוחכים.

מי שלא ראה א

אחרי טכס השב

אפריים קציר לא

להי הנשיא הנבחר: חבר־הכנסת זבולון המר מהמפד"ל מניף שוק להצדעה

חנשיא הרביעי של מדינת־ישראל, לבוש בחליפה נאה, לא יקרה, עמד ולחץ ידיים, ולחץ, ולחץ. אשתו, לבושה אף היא ללא כל הידור, עמדה לצידו בסבלנות שמיימית, ולחצה, ולחצה, ולחצה. הטור הארוך של המברכים עשה רושם שלא יסתיים לעולם, והאיש שהיה עלול להיות הקורבן במקום הקורבן, עמד מהצד, כשהוא מניד ראשו בפליאה: „ממה שאני ניצלתי," ניחם עצמו סגן יו"ר הכנסת יצחק נבון.

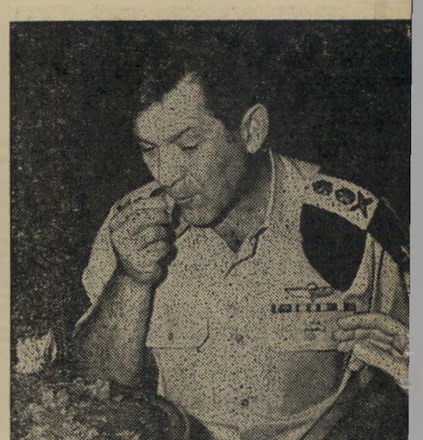
„כשאתה בצמרת, אתה בודד," קבעו נשיאים גדולים עוד לפני פרופסור אפרים קציר. ואכן, המברכים בירכו ולחצו, הותירו את הנשיא ורעייתו להמשיך ללחוץ ידיים, בבדידות מזהרת, כשהם עצמם מסתערים לעבר המגשים העמוסים, כדי לחגוג את השבעת הנשיא בתיאבון בריא.

החגיגה נערכה באולם שאגאל בכנסת. היתה זו קבלת הפנים שערך יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו, לכל הימין והסלט של מדינת־ישראל, מייד לאחר טקס השבעתו בכנסת של קציר לנשיאה הרביעי של ישראל. דיפלומטים וח"כים ופקידים בכירים, רבנים וכמרים, אילי תעשייה ומשק, ראשי צה"ל, התערבבו איש ברעהו, באחת ידם מחזיקה בלהיט הערב — פולקע עוף — בשנייה קורקבן על קיסם, ופיהם עושה במלאכה.

איכותו העממית של התפריט, והגבלת המשקאות לתוצרת ישראל בלבד, גרמה לגורמים להתאמץ לפצות על האיכות בכמות. מגדולי השרים ועד קטני הנמושות לעסו וטחנו.

את בדיחת הערב סיפקה לא אחרת מאשר ראש־הממשלה גולדה מאיר. הערב אורגן על־ידי

בשליחות דיפלומטית: שגריר צרפת

הרמטכ"ל: מיבצע קורקבן שוק משוחרר לא יוחזר: ח"כ בן־ציון קשת מגח"ל

שימחת הזלילה

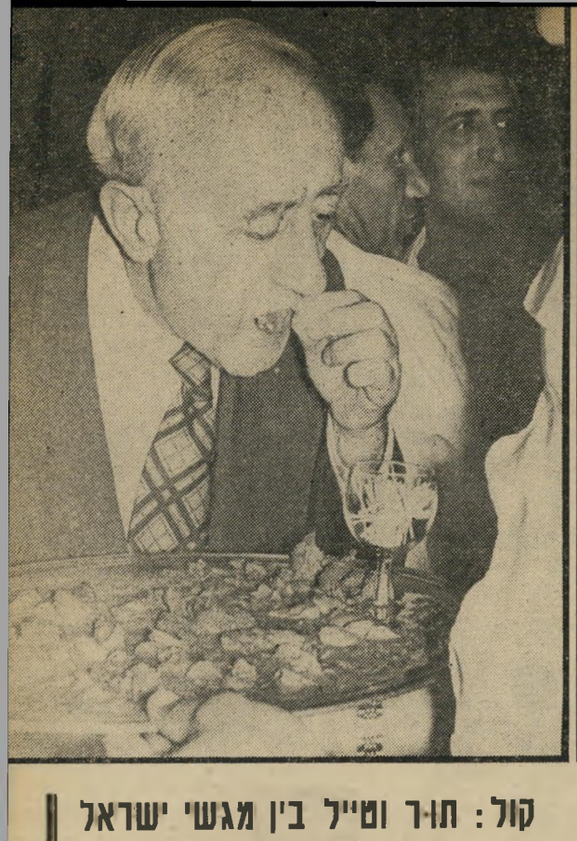

ת הנשיא החדש

אה שימחה מימין

רשות המחוקקת לכבוד הנשיא. לרשות המבצעת
א היה שום מעמד רישמי בו. אולם זה לא הפ־
יע לגולדה להתייצב ליד הנשיא. לקבל יחד
מו את פניהם של מאות המברכים.
לא היה צורך בראש מבריק כשל הנשיא
חדש, כדי לראות את המגוחך שבנסיונה לי־
נות מפירסום וכבוד לא לה. אולם, מובן ש־
מארחר, ישראל ישעיהו, לא חלם לסלקה משם,
יש ממקורביה לא טרח להעיר לה. אחרי הכל,
קס שמקס — כולנו מאותו מטבח, לא?

אלון: הגישה החינוכית לבעיית הקורקבן קול: תור וטייל בין מגשי ישראל

יש נשיא — בתיאבון!

דויד הכהן חוזר לזירה

תאוות הבשרים: גלילי שר־בלי־תיק ועם תיאבון

אשת י"ש שפירא חוקרת

במדינה

חיות

הפילים באים.

הנמרים הולכים

איך הפכה ישראל לג'ונגל תוך שבוע?

בשבוע האחרון דמתה ישראל לג'ונגל אפריקאי, ולא בדימוי או בהשאלה. מתוך מכשירי הרדיו של אזרחי ישראל בקעו קולות של פילים ודובים. האוטובוסים כו־סו בדמויות של זברות מפוספסות. קופים הציצו אל הקוראים מעל עמודי העתונים ונמרים בצבעים השקיפו מתוך פלקטים בכל דוכני העתונים.

היה זה בשיאו של אחד ממיבצעי ה־פירסום הגדולים שנערכו בארץ בפרק זמן קצר, שהיה מיועד להחדיר אל השוק מו־צר מסחרי. אלא שהפעם היו השלכות נוספות מאחורי האלמנט העסקי שבהפצת המוצר.

פלישת חיות הג'ונגל אל תוך חייו של האזרח הישראלי, נועדה להביא אל תו־דעתו את תחילת המכירה של אנציקלו־פדיה מדעית העוסקת בחיות, והנושאת את השם האנציקלופדיה לחיות־הבר. האנציק־לופדיה עצמה, פרי מחקר של מדענים ספר־דיים, הפכה תוך זמן קצר ביותר ללהיט ספרותי בכמה מדינות העולם, בגל שי־טת ההפצה המיוחדת שלה.

כיוון שקהל הקוראים הפוטנציאלי של אנציקלופדיה מעין זו הם בני־הנוער, וכיוון שההוצאה הכרוכה ברכישת אנצי־קלופדיה מעין זו במלואה צריכה לעלות על סכום של 500 ל"י, הופצה האנציקלו־פדיה בצורת חוברות צבעוניות, הנמכרות אחת לשבוע, לאורך של כשלוש שנים. החישוב פשוט: קל יותר להוציא סכום של 3.5 ל"י מדי שבוע במשך שלוש שנים, מאשר 500 ל"י בבת אחת.

כתוצאה משיטת הפצה זו, וכן בגלל ייחודה של האנציקלופדיה, היא זכתה ל־הצלחה עצומה במדינות כמו בריטניה, צרפת, גרמניה ויפאן, בהן הגיעה לתפוצה של מאות אלפי עותקים.

אותה חברה המפיצה את האנציקלופדיה בעולם, היא שהחלה בהפצתה גם בישׂ־ראל, אחרי שתורגמה לעברית ונערכה לצרכיו המיוחדים של הקורא הישראלי.

מגיפת החיות. מה שנדיר בתופעה זו היא העובדה, שמיבצע מסחרי טהור, זוכה בעידודן של אגודות ציבוריות. כשם שהחברה הבינלאומית להגנת החי נתנה את חסותה להוצאה הבינלאומית, כך גם החברה הישראלית להגנת הטבע, העניקה את חסותה למהדורה העברית, ולא רק משום שהיא תיהנה מחלק מההכנסות.

במדינה כמו ישראל, שהיא אחת המדי־נות הבודדות בעולם בה הצליחו לשמר ולקיים בסביבתם הטבעית סוגי חיות, כמו יעלים נדירות ונמרים שכלו מן העולם והושמדו במקומות אחרים, יש ענין מיו־חד לפתח את תודעת שמירת חיות הבר וההגנה עליהם בקרב הציבור הרחב.

אם במשך שלוש השנים הקרובות יוט־רדו ההורים בישראל על־ידי ילדיהם ב־מגיפת חיות הבר, הם יוכלו להתנחם לס־חות בעובדה שהם מקריבים קורבן כדי שנמרים ואיילות יוכלו להסתובב במדינה הזאת ללא חשש לחייהם.

דעות

השחגעה.

איש הרוח?

הסופר ס. יזהר חעז לחשמיע דיעה חריגה — וקומם נגדו את המימסד

היה צורך באומץ־לב רב, כדי להש־מיע בפומבי דיעה כזו דווקא ביום העצ־מאות: „צריך להתנגד לכך שאנשים בישׂ־ראל יקבלו אותות גבורה ומופת בעבור זה שלמדו והתאמנו כיצד להרוג אנשים במילחמה." הכריז הסופר יזהר (ס. יזהר) סמילנסקי, בראיון ביום העצמאות —

(המשך בעמוד 28)

צח וענוג
יהיה עור גופך
בעזרת
דפילטור
הקרם הקוסמטי המושלם
להסרת שיער מיותר

נוח לשמוש השפעתו ארוכת טווח
אינו מכאיב

דפילטור מוצר צמרת נוסף של "וולה"

תעריפון המנויים של העולם הזה החל מ־1.2.1973

	לשנה בלירות				לחצי שנה			
	מחיר חעיתון		הוצאות משלוח	ס"ה	מחיר העיתון		הוצאות משלוח	ס"ה
● דמי המנוי בארץ	88	+	12	= 100	46	+	6	= 52
● לכל ארצות תבל בדואר רגיל	88	+	17	= 105	46	+	9	= 55
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר								
● לכל ארצות אירופה ואיראן	88	+	45	= 133	46	+	23	= 69
● לקפריסין	88	+	36	= 124	46	+	18	= 64
● לארצות־חברית וקנדה	88	+	76	= 164	46	+	38	= 84
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנחב, תאילנד	88	+	80	= 168	46	+	40	= 86
● לדרום אפריקה, זמביה ורודזיה	88	+	105	= 193	46	+	53	= 99
● למקסיקו ופנמה	88	+	100	= 188	46	+	50	= 96
● ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, פרו ויפאן	88	+	135	= 223	46	+	68	= 114
● לאוסטרליה וניו־זילנד	88	+	150	= 238	46	+	75	= 121

צמרת השילטון חששה מפני פירסום יומניו

הסודיים של משה שרת ז"ל על־ידי מישפחתו

ואז הציל ספיר את המיפעל השייך לבנו של שרת

ערב מותו

משה שרת ב־ אחד הצילומים האחרונים שלו. איש לא ניחש כי ראש־ הממשלה הסימפטי, ההומניסט הגדול, הש־ איר מאחריו פצצה אטומית — מושחית.

ר' גאון כספיר היה מסוגל לעשות זאת: בהשקעה של פחות ממיליון ל"י, רכש אוצר השווה עשרות מיליונים. האוצר: הבשחת שתיקתם של בני־מש־ פחתו של משה שרת.

לוא לא היה משיג שתיקה זו, היתה דית בראשות אחד מבני משפחת ברונפמן הנודעת, יצרני ויסקי סיגראם — קבוצה מניו־יורק בראשות יוליוס בלאנקשטיין, מראשי התורמים למגביות, וקבוצה מ־ דטרויט בראשות הרמן ביר וריצ'ארד לאזארוף.

המשקיעים שמו חצי מיליון לירות, ועמי וחיים ניגשו לייצור.

פעולתם הראשונה היתה קבלת מעמד של מפעל מאושר, שהעניק לספיר פטור ממס־הכנסה והקלות נוספות — תמורת התחייבות ליצא את מרבית הייצור. פעו־ לתם השנייה — הקמת מפעל במפרץ חי־ פה, בו עובדים כיום כ־40 איש.

ספיר החלה בייצור שני דגמי מפרש־ יות. הדגם האחד, 420, זכה להצלחה רבה בחו"ל. המכירות זינקו והמפעל הגיע למחזור שנתי של 3.5 מיליון לירות.

עם ההתפתחות, קיבל המפעל הלוואה מהבנק לפיתוח התעשיה בסך 288 אלף לירות. למרות זאת, ככל שגדל המחזור — גדלו החובות וההפסדים.

שמנהלה הוא יהודה גיל.

יהודה גיל הוא נאמנו ומעריצו של פנ־ חס ספיר. זו תכונתו הבולטת ביותר. לש־ עבר פקיד אלמוני באוצר, התמנה גיל בזכות תכונתו הבולטת למנהל רשות ה־ השקעות בארה"ב, הלך בעקבות רבים אחרים, וחזר ארצה כמנהלו של מפעל — שהוקם על־ידי משקיע שאותו הכיר גיל בתוקף תפקידו כמנהל רשות ההשקעות.

גיל החזיק מעמד בתפקידו החדש כ־ שנה, ועבר להיות סגן יושב־ראש מועצת־ המנהלים של ורד־מקורות.

בתפקידו החדש, עשה הרבה להצנעת ההפסדים הכבדים של ורד, המוערכים, עד היום, ב־100 מיליון לירות.

משסיים את תפקידו לשביעות־רצונו של ספיר, קיבל את ניהול החברה למימון תעשיות — כשהוא לוטש עיניים לכיסא המנהל הכללי של הבנק לפיתוח התעשיה.

כיסא זה תפוס עכשיו על־ידי ד"ר אבר־ הם נאמן, האמור לפרוש בקרוב מתפקידו. כאשר הוגשה לראשונה בקשתה של

רים שהיה בהם לפגוע קשות בדמותם של גולדה מאיר ומשה דיין.

היומנים גילו כיצד דיין ובן־גוריון רימו את הממשלה, ליבו מתיחות בגבולות, תוך הפרת החלטות הממשלה. פירסום הדברים היה מצית פצצת ווטרגייט כפולת אלף.

ראשי העבודה נזעקו למשימה דחופה: למנוע את הפירסום — בכל מחיר ודרך.

העובדה שבן אחד של משה שרת, יעקב, עובד במעריב — איפשרה ללחוץ על עו־ רך מעריב לדחות את הפירסום, בהנחה כי הבן ייעתר לנותן עבודתו.

עתה, נראה כי ספיר מיהר לנצל גם את הסתבכותו של הבן השני, חיים, כדי להשיג שיתוף־פעולה מהמישפחה.

התוצאה: כאשר חזר יהודה גיל לתל־ אביב, הוריד הוראה חד־משמעית: לאשר לסנפיר ערבות בסך 353 אלף לירות. במקביל, הורה מי שהורה למישרד המיס־ חר והתעשייה לתת לסנפיר מענק בסך 132 אלף ל"י, לפיתוח המפרשית כביכול.

היומנים לא יפורסמו

קיימת סכנה רצינית כי בני־המשפחה יו־ ציאו לאור את יומניו האישיים של משה שרת — עוד לפני הבחירות.

לוא היו היומנים מתפרסמים, היו גי־ לויהם מנחיתים מכה חמורה ביותר על כמה דמויות־מפתח בצמרת המערך.

כדי לנטרל מכה זו, היה המערך נאלץ להשקיע עשרות מיליונים במערכת פירסום ויחסי־ציבור ושטיפת־מוח, שתשכיח מה־ בוחרים, בחודשים שנותרו עד ההליכה לקלפי, את האמת שגילה שרת על מנהיגיה של ישראל 1973.

את כל זאת, מנע ספיר. לא בהשקעות עשרות מיליונים, אלא ב־600 אלף ל"י.

השר הסנטימנטלי

עיבדות היו פשוטות: בנו של שרת, חיים, עמד לפני זמן מה בסכנת התי־ מוטטות כספית — כאשר התערב ספיר בצורה גסה, בלי הסוואה, והצילו.

בניגוד לכל נוהל מקובל, בניגוד ל־ חוות־דעתם של המומחים, הורה ספיר ל־ בנק ממלכתי להזרים מאות אלפים מכספי משלם־המיסים לחברתו של חיים.

ייתכן שגם מקרה זה היה עובר בשקט, כמו מקרים דומים — לולא יצא הפעם קיצפם של מנהלי הבנק וכלכלניו, שהת־ נגדו בתוקף להענקת ההלוואה — ונאלצו להיכנע לאגרוף־המחץ של שר־האוצר.

עד כאן, העובדות. לגבי משמעותן, יש שתי גירסאות:

האחת, המאמינה כי ספיר עשה זאת בגלל סנטימנטים לזיכרו של משה שרת, לא העלה כלל בדעתו כי הוא קונה בצו־ רה זו את שתיקתם של בניו של שרת.

השנייה, המאמינה כי ספיר, טיפוס סנ־ טימנטלי מפורסם, ידע יפה מאוד כי הוא קונה את אי־פירסומם של היומנים, לפחות עד הבחירות.

תחילתה של הפרשה באפריל 1968, עם הקמתה של חברה לייצור מפר־ שיות בשם סנפיר.

מקימי החברה היו המהנדס הימי עמי־ רם שטיינברג, תושב חיפה שחזר אז מ־ לימודיו בחו"ל ומצא בחיים שרת, שהיה חבר קיבוץ חמדיה, שותף לרעיון.

השניים קיבצו סביבם קבוצת משקיעים זרים, וכן כמה ישראלים. המשקיעים הז־ רים היו אוגוסטו שפירא ממילאנו — בעליו של בנק איטליאנה־ישראל, בו שו־ תפת גם ממשלת ישראל — קבוצה קנ־

לפני כחצי שנה נוכחו שטיינברג ושרת כי לא יוכלו להמשיך. ללא עזרה כספית נוספת. הם האמינו ב־420, חשבו כי הם זקוקים רק לאורך־נשימה נוסף, לעוד שנה שנתיים — עד שההזמנות למפרשית יגי־ עו לכמויות גדולות יותר.

הם החלו לחפש משקיעים — אולם הללו נרתעו, כאשר ראו את המאזן: בארבע שנות קיומה, צברה סנפיר חובות של 1.5 מיליון לירות.

לאחר שנכשלו הנסיונות למצוא משקי־ עים, החלו שני היזמים לחפש הלוואות. מוסדות בנקאיים, המלווים על בסיס שי־ קולים כלכליים — לא באו בחשבון, בגלל מצבה של החברה. הגוף המסורתי המציל כשלונות — הבנק לפיתוח התעשיה — היה מנוטרל בגלל החוב הקודם. נותרה רק דרך אחרונה: החברה למימון תעשיות, חברה־בת של הבנק לפיתוח התעשיה,

סנפיר לחברה למימון תעשיות — לא תפס גיל תחילה במה המדובר, והבקשה עברה את ההליכים הרגילים. כלכלני ה־ חברה בדקו את הבקשה ואת החברה, הח־ ליטו להתנגד למתן ההלוואה. הנהלת ה־ חברה התכנסה, אישרה את ההתנגדות.

כוחות עליונים מתערבים

שבוע זה החלו מתערבים כוחות על־ יוניים בפרשה. גיל הוזעק אל ספיר. היה זה כאשר מישפחת שרת הפעילה לחצים על עורך מעריב, אריה דיסנצ'יק, להוציא־לאור את יומניו של משה שרת מוקדם ככל האפשר. יומנים אלה (העולם הזה 1848) כללו תיאורים מלאים של ישיבות הממשלה בשנת 1953/54. תיאור־

המוצר

מיפרשית מדגם גלית, אחד המוצרים המוצלחים של סנפיר. אולם את רוב סיכוייה תלתה החברה בייצור המיפרשית הגדולה יותר, מדגם 420, שהוכחה כמוצלחת ברחבי העולם, זיכתה אף את צמד שייטיה הישראלים באליפות העולם לפני שנים מיספר. אלא שמוצר טוב איננו תמיד ערובה להצלחה פיננסית.

הנציג

עורך־הדין צבי גרוסמן, נציגם של המשקיעים הז־ זרים, שהסכימו להשקיע בחברה רק לאחר שזכתה בהטבות מופלגות מהאוצר.

העובדה שהמפרשית פותחה זה מזמן, ולמטרה זו כבר ניתנה פעם הלוואה של הבנק לפיתוח התעשייה — לא הפריעה לאיש.

אולם על סנפיר עדיין העיקו כמה חו־ בות נוספים, כמו לדוגמה, 132 אלף לירות לרשות הנמלים ולביטוח הלאומי. המענק לפיתוח המפרשיות אמור היה לכסות חו־ בות אלה — כפי שהוצהר לאחר־מכן ב־ בית־המישפט שדן בפרשת סנפיר.

גם החוב למס־הכנסה הוסדר לפתע ב־ הוראה מלמעלה: הוסכם שישולם בתשלו־ מים ארוכי־מועד ובריבית נמוכה.

לפתע — תנאים קוסמים

עתה, כאשר היתה לחיים שרת הלוואה נוחה של 353 אלף לירות, ב־

(המשך בעמוד 24)

אמנות בתיה קונצמן (20). 1.73 מטר. אמריקאית, הלו־מדת כאן בימוי, קולנוע וטלוויזיה. צבע שיער שאטני, עיניים ירוקות.

השבוע תיערך בחירת מלכת האוניברסיטה - ואלה הן המועמדות

משפטים ליאורה נימרק (21). 1.68 מטר. פקידה ביום, מישפטים שנה א' בערב. שיער שחור.

(המשך מעמוד 23)

תוספת מענק־פיתוח של 132 אלף לירות, ובתוספת הסדר־תשלומים מקסים עם מס־הכנסה — לא היתה עוד בעייה למצוא גם משקיע נוסף. מה גם, שלשרת היתה סוכריה נוספת למשקיע — השקעתו תקבל מעמד של מיפעל מאושר.

וכך, נמצאו כמה אישים טובים ב־בוסטון, שהסכימו, לאור המצב החדש, להשקיע כמיליון לירות בסנפיר — מזה שני שליש בהלוואת בעלים, חנושאת ריבית של 7% לשנה ורק שליש בהשקעה של ממש.

עורך־דינם הממולח, צבי גרוסמן, היתנה את השקעתם בקבלת מעמד מיפעל מאושר, תבע עבורם מחצית הבעלות של סנפיר. הבעלים הקודמים הסכימו לכל.

בניספח לחוזה עם המשקיעים החדשים, שהוגש לאישור לבית־המישפט בת"א — לאחר שהבנק לפיתוח התעשייה ביקש מינוי כונסי נכסים לחברה, נאמר במפרש, כי סנפיר תקבל את מענק־הפיתוח ואת ההלוואת של החברה למימון תעשיות. זה לא הפריע לנציגי המשקיעים מבוסטון לטעון בפני כתב העולם הזה, כי לא ידוע להם דבר על הלוואה של החברה למימון התעשיות.

גם חיים שרת ניסה לטעון כי ההלוואה בעצם לא תמומש, וקבלתה — אינה תנאי

שר ספיר
שתיקה שווה זהב

להשקעתם של המשקיעים החדשים — בניגוד למיסמכי התיק. הוא גם הכחיש כל קשר בין קבלת ההלוואה ושאר החטבות — לבין אי־פירסומם של יומני שרת, לפחות לפני הבחירות.

הצלה ברגע האחרון

ד"ר **מחיר ששיים** פנחס ספיר כדי להציל את עיסקו של בנו של משה שרת: מתנה של 132 אלף ל"י, בתוספת חלוואה לא־מקובלת של 353 אלף ל"י, ב־תוספת דחיית חוב למס־הכנסה בסך 220 אלף ל"י. סך־הכל של ההטבות הלא־מקובלות: 605 אלף ל"י.

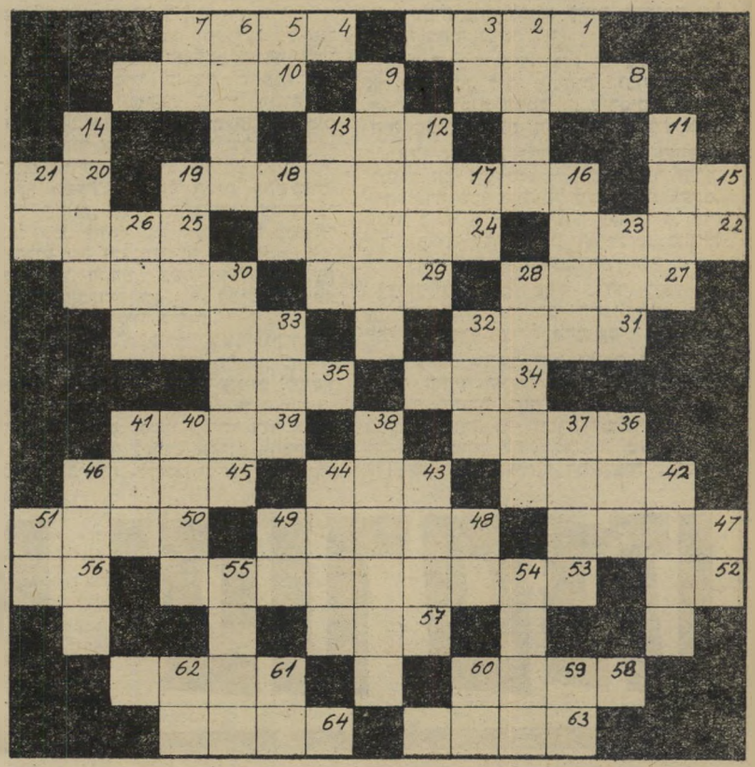
היה זה ללא ספק מחיר זול. במדינה שבה סדרי־הגודל של שערוריות נעים ב־מאות מיליונים, סכום של פחות ממיליון הוא מגוחך ממש.

מה גם, שתמורתו לא תסולא בכל מאות המיליונים של ורד, אוטוקרס ונתיבי־נפט: בנו של שרת ניצל מחורבן כלכלי — וצמרת־השילטון ניצלה מאימת פירסום היומנים, שהיתה עשוייה לפגוע בצורה חמורה ביותר בהצלחתה בבחירות.

נותרה רק השאלה הפעוטה, אם האיש שמכיסו הוצאו 600 אלף הל"י הללו — משלם המיסים — היה מסכים לשלמם, לוא היו שואלים אותו.

אלא שאיש כמובן לא שאל אותו.

תשבץ העולם הזה 1865

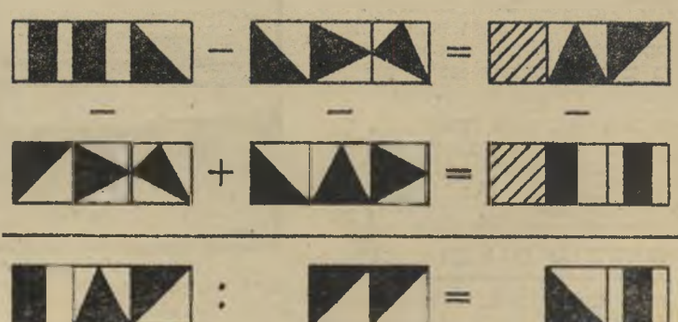

מאוזן: 1) מסודר בסדר קבוע. 4) מלך ישראל. 8) חלול. 10) ספה נמוכה. 12) קומיקאי בריטי שנסטר („צחוק בגן־עדן"). 15) רחמנא ליצלן (ר"ת). 16) סופר צרפתי („בל אמי"). 20) יחידת הספק חשמלי. 22) אבי נביא. 24) מולקולת. 25) תבלין. 27) סנסיטיבי. 29) לכאן. 30) מלון תעופה. 31) אמנות, נשית בעיקר. 33) בורח, משתמט. 34) שבט ללא נחלה. 35) אם ישמעאל. 36) עיסה, תערובת. 39) הפיכת חית בר לחית בית. 40) מעמי כנען. 43) בעל חי נאמן. 45) בית סוהר. 47) קיבוץ בעמק יזרעאל. 48) כינוי לצמח שפרחיו אינם נובלים. 50) כלי מטבח. 52) בעל חי טורף. 53) דו ערכי. 56) שקר. 57) קרן זוית. 58) בזוי, חסר כבוד. 61) סיר, קערה, חרס לבישול. 63) שינוי. 64) כינוי לאשה המשרכת דרכיה.

מאונך: 1) סיגי הקמח. 2) גיבורת מחזמר שחוצג בארץ. 3) שם עמד בית־מקדש יהודי בימי בית שני. 5) שנון. 6) וסל. 7) מנת אוכל. 9) לבוש נשי, ממדינה אסיאתית. 11) תיק לעטים ועפרונות. 12) מדבר אפריקאי. 13) אפנה בלע"ז. 14) שיר תחילה. 15) אל מצרי קדום. 16) אלסטי. 17) שני עמודים. 18) כאן. 19) נביא מתרי עשר. 21) אלוף בצה"ל. 23) גוש אדמה. 26) חלל. 28) קצוות, דפנות. 30) קיבוץ בדרום הארץ. 32) ענף חקלאי בארץ. 33) מין ארבה. 36) קצה הסיגריה. 37) אם לא. 38) עיירה יהודית ביצירות מנדלי מוכר ספרים. 40) מלכה סרבנית באחת המגילות. 41) משבעת המינים. 42) נושא המעסיק את האנושות מאז נוצרה. 43) תואר לשליט העליון בעולם המוסלמי. 44) אגרת אפיסיורית. 46) איזור בעיר. 47) עמוד מים. 48) חודש עברי. 49) חיה לילית. 51) עטין. 54) אחד הרמטכ"לים. 55) נודניק. 59) אויב. 60) מילת הסכמה. 61) פס. רצועה. 62) תו נגינה.

חשבץ 1865

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

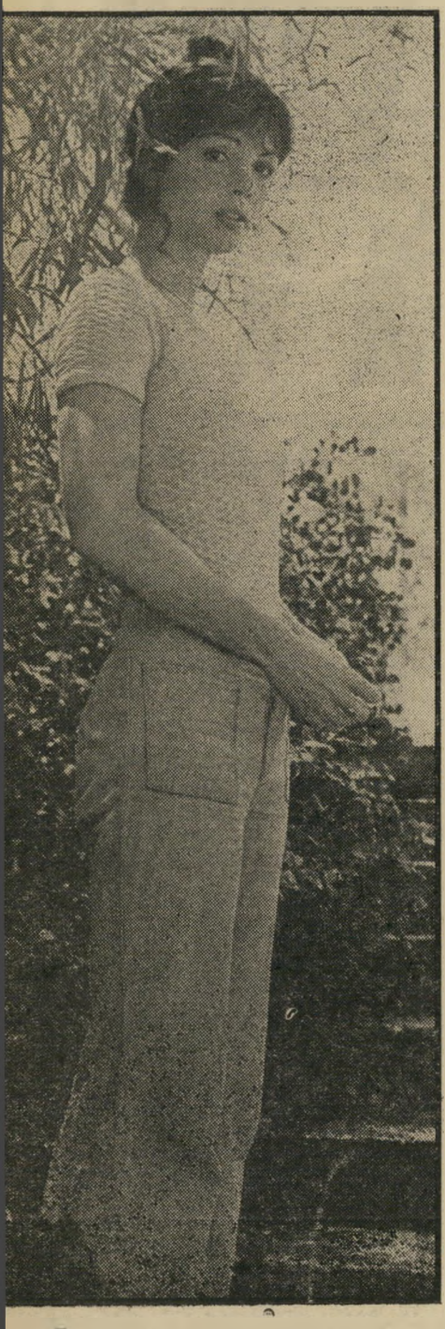

מינהל עסקים נחמה שועה (21), תל־עסקים, לומדת לתואר שני (עיבוד נתונים), שיער שחור.

מדעי החברה רבקה פארי, חיפאית דווקא. 1.74 מטר. נשואה, לסטודנט דווקא. השתתפה כבר בתחרות יופי. שיער ועיניים חומים.

ספרות דליה נובומיאסט (25). ספרות אנגלית ואמריקאית. ילידת חי׳ פה. 1.68 מטר. בלונדית אמיתית. עיניים ירוקות.

פצצות בקפטריה

ב תחרות שנערכה בשבוע שעבר בטכניון בחיפה, היה צורך להתפשט ערום על הבמה, כדי לזכות בכרטיס הטיסה לחו״ל. ביום החמישי השבוע, בתחרות ביום הסטודנט באוניברסיטת תל־אביב, תהיינה הדרישות חמורות פחות: שש היפהפיות תתבקשנה, בסך־הכול, להופיע במיני קצר כדי שמשלמי המיסים יוכלו לבחון את רגליהן.

המנצחת, בתחרות בחירת מלכת־היופי של האוניברסיטה, תזכה בכרטיס.

בהיגיון סטודנטיאלי מיוחד במינו, נב־חרה כל אחת מהמועמדות הסופיות מ־פקולטה אחרת. כאשר תתקיים התחרות בשיאו של ערב גדוש אירועים והשתו־ללויות, כמנהגם של הסטודנטים מידי שנה — מעניין יהיה לראות אם אלפי הצופים, שיריעו למתחרות יזדהו עם הפקולטה — או עם הרגליים.

אם לשפוט לפי מינהגם יום־יום וגישתם לנושא בקפטריה — שם ניתן למצוא את הפצצות ומעריציהן בסביבתן הטבעית — יקבעו הרגליים.

שכן בקפטריה, שהיא מרכז החיים ה־חברתיים והרכילות של הקאמפוס, נהוג להתייחס לגופו של דבר, מבלי להתחשב במוצא וגזע של בעל הגוף.

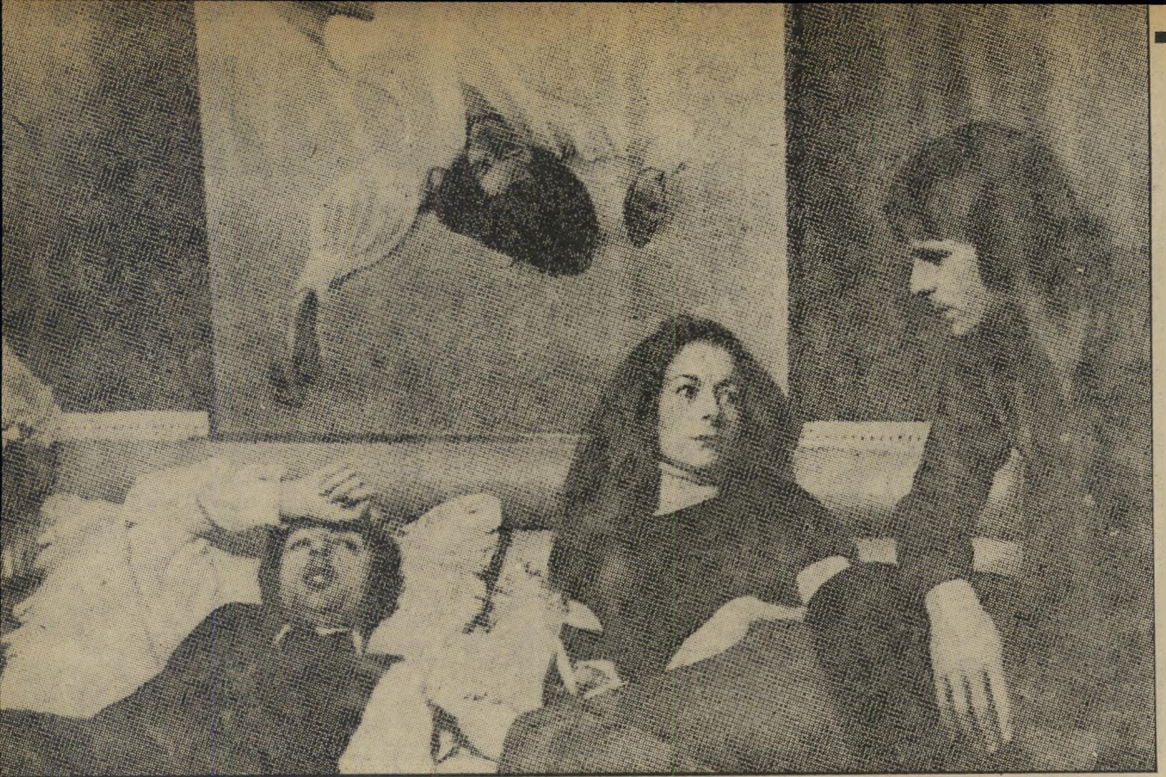
משום כך, לוא היה נערך מישאל בין יושבי הקרנות שם, היה ודאי יבול המר־עמדות הסופיות שונה מאשר זה שנקבע באופן רשמי.

במיספר פקולטאות, לא היו מסתדרים פשוט עם פחות משתיים־שלוש מועמדות סופיות.

אלא שהקפטריה קפטריה, והבימה בי־מה. בקפטריה מותר להסתכל ולדבר בלי כסף. על הבימה — התענוג עולה כרטיס טיסה לחו״ל.

וזה הבדל, לכל הדיעות.

מחמטיקה מיכל שטראוס (22). נבחרה ל־נסיכת ישראל של 1969. ילידת פרדס־חנה.

הלורד הנואף הלורד למבטון בן ה־50, אב לחמש בנות ובן, שהיה שר־המדינה לענייני חיל־האוויר המלכותי, והתפטר, אחרי שתמונות המישגל שלו עם נערות הטלפון הוצאו למכירה בעיתונות.

שני שרים בכירים בממשלת בריטניה נאלצו השבוע להתפטר ולהכות על חטא בפומבי, כאשר התפוצצה אחת משערוריות המין המשעשעות ביותר של המאה.

נדין

במיטה זו בה שוכבת נורמה עם בעלה היהודי (מימין) וידיד שיעשעה נערת־הטלפון את סגן שר־הביטחון לעיני המצלמות ופוצצה שערורית מין המסעירה את העולם

זה לא היה קורה!

גיבור המלחמה הלורד ג'ליקו, שהוא הלורד שומר החותם, גם הוא אב למשפחה מרובת ילדים, נאלץ להתפטר מתפקידו בממשלת בריטניה אחרי שנודע על קשריו ההדוקים עם נערות־הטלפון.

שני הג'נטלמנים הנחמדים, שניהם בראשית שנות החמישים שלהם, הם מרידי סמלי האצולה הבריטית. האחד, הלורד אנטוני למבטון, אב לשישה, הוא סגן שר־הביטחון הבריטי ומחזיק את תיק חיל־האוויר המלכותי בממשלת בריטניה. השני, הלורד ג'ורג' פטריק ג'ליקו, אב לשבעה, הוא מנהיג בית־הלורדים הבריטי והנושא בתואר הרם של הלורד שומר החותם.

והנה, לפתע בשבוע האחרון, מצאו שני הלורדים הנכבדים את עצמם במרכזה של שערוריית מין חסרת־תקדים, שפרטיה נגלו ברעבתנות על־ידי מיליונים ברחבי העולם ואשר נתנו עדות מוחשית לכך כי גם הסמלים האחרונים של עולם העבר נאלצים להסתגל לנורמות המוסריות של העידן החדש.

הנורמות המוסריות של הלורדים התגלמו בנערת־טלפון בשם נורמה. אין ספק שמאות אלפי גברים ברחבי העולם, שהתוודעו השבוע אל נורמה ראסל בת ה־26, הנושאת את השם היהודי האופייני לוי, שאלו את עצמם בתמהון: „מה, לעזאזל הם מצאו בה, שני הלורדים האלה? האם בגלל דבר כזה היה כל העסק כדאי?"

שכן נורמה, בתו של סוחר־בקר אירי, שאחיה ואחיותיה מבלים את מיטב שנותיהם במנזרים קתוליים, אינה טיפוס של נערת־זוהר. שלא כשתי גיבורות שערוריית המין הקודמת שהסעירה את בריטניה לפני עשר שנים, ושנודעה בשם פרשת פרופיומו, היא לא היתה לוליטה, לא אלילת מין שופעת איברים וגם לא יפהפיה באופן יוצא מהכלל. היא בסך הכל אשה ברונטית דקת־גיזרה, המקפידה לתלבש בטעם, והיכולה להזכיר כל דבר בעולם מלבד מין. אלא שהגברת הזאת, כך מסתבר, נמנית עם צמרת נערות־הטלפון של לונדון.

מחיר מוגזם

נורמה, שזכתה בשמה היהודי אחרי שנישאה לקולין לוי, בנו של יצרן נעליים יהודי, נהג־מונית לשעבר שהסתבך בעסקים מפוקפקים, גרה בסביבה יהודית טהורה בלונדון, שם קיבלה את לקוחותיה המכובדים, במחיר המוגזם במיקצת של כ־500 ל"י לבילוי של ערב אחד. ייתכן שאם לוקחים בחשבון את העובדות שהלקוחות הנכבדים נזקקו למידה רבה של דיסקרטיות, ושלפעמים היתה נורמה צריכה להזעיק לעזרתה כמה מחברותיה כדי שיסייעו לה לבדר במיטה את בני האצולה השמרנים, אז אין המחיר מופרז כל כך.

על כל פנים, כאשר התפוצצה הפרשה, היתה התגובה הכללית בלונדון מכוונת בעיקר כנגד הפקעת המחיר ולא כנגד

הנשים הנבגדות נשותיהם של שני הלורדים שחיפשו פורקן בחיקה של נערת־הטלפון האירית. מימין ליידי ג'ליקו, ומשמאל ליידי בלינדה למבטון, שתיהן בנות למשפחות אצולה בריטיות.

הפרמיה של נורמה

עדיין נערה עניה שלא חלמה כלל שחברי הממשלה הבריטית יחלקו עימה את יצועה. נורמה היא בתו של מגדל בקר אירי. היא נישאה לבעלה היהודי בנשואים אזרחיים.

תמונה זו של נורמה צולמה לפני חמש שנים, בעת שנורמה, אז בת 21, היתה

אכסטזה של עליצות פורנוגרפית ושמחה לאיד?

מסתבר כי השניים, בשעות הפנאי שלהם, הסתייעו בשירותי המיטה של תגברת לוי. איש לא היה מוצא אולי בכך כל פגם בבריטניה של שנת 1973, לוליא נוסיפו כמה פרטים נוספים לעובדת יסוד זו.

קודם כל היה משהו לא כל כך אתי בכך שהלורד ג'ליקו, שהיה מיועד לפני עשר שנים לעמוד בראש ועדת־חקירה לבדיקת התגברות מכת הזנות בלונדון, והלורד למבטון, שהיה מראשי המבקרים של שר־המלחמה פרופיומו שנאלץ להתפטר לפני עשר שנים כאשר התגלו יחסיו עם נערת הטלפון כריסטין קילר — דווקא שניהם מתגלים כלקוחות עולם הזנות הלונדוני.

שעשועי מיטה כפתח לסחיטה

אך בריטניה של היום, אינה עוד מה שהיתה לפני 10 שנים. אפילו הפורנוגרפיה הקשוחים ביותר, התרככו. אילו היו השניים רק נתפסים בבית־בושת, לא היה איש מבקר אותם על כך — מה עוד שנשותיהן מבוגרות מנורמה בעשרים שנים טובות.

אבל הסתבר, שתוך כדי ביקוריהם אצל נורמה, זכו השניים בהנצחת עינוגי הגוף שלהם. הם צולמו בסתר והוקלטו. היה זה במיוחד הלורד למבטון שהתגלה כפוטוגני, ותמונות שלו, כשהוא מתמודד במיטה עם נורמה ועם חברתה, יצאנית מוצא ג'מייקאני, הוצעו למכירה לעתונים ברחבי אירופה.

פרט זה, וכן העובדה שקשריהם המיוחדים של הלורדים עם נערות־הטלפון היו ידועים לשורת טיפוסים נכבדה בעולם התחתון הלונדוני, הולידו את האפשרות שהשניים יכלו, באופן תיאורטי בלבד, לחיות נתונים למצבים של סחיטה. כיוון ששניהם נמצאים בעמדות שלטוניות רגישות ויש להם גישה לענייני ביטחון חיוניים של ממלכה הבריטית, הרי קיימת גם האפשרות, שבמצבים גופניים ונפשיים שאין להם שליטה עליהם, הם עלולים להפליט כמה מסודות המדינה לאוזניים שלא תוסמכו לכך.

חקירות הסקוטלנד־יארד ושירותי־הביון הבריטיים, שבדקו היבטים אלה של הפרשה עוד לפני ששערוריית המין התפוצצה בקול תרועה, העלו כי שני הלורדים לא עברו עבירות בטחוניות. אבל עצם האפשרות, שבגלל יחסיהם הדיסקרטיים עם נערות־הטלפון יהיו חשניים נתונים למצב של סחיטה, הביאה כדבר מובן מאליו, שאין עליו כל ערעור, את התפטרותם המיידית של השניים.

אפשר היה לגנות, כפי שעשתה חלק מדעת־הקהל בבריטניה, את החיטוט הפומבי המיותר עד כדי פורנוגרפיה בפוזות המיניות שהעדיפו השניים. אבל איש לא ערער על כך, שעם כל הזכות שיש לשני אנשים מבוגרים אלה לחיות את חיי־המין שלהם כרצונם, הרי אין הם יכולים להמשיך ולהחזיק עוד במישרות ציבוריות.

האם זה יכול להתרחש בארץ?

לשערוריית־המין הבריטית היו השלכות מיוחדות לגבי הציבור הישראלי, ולא רק משום שגיבורת הפרשה נושאת שם יהודי טיפוסי, או מפני שלמרות שאיש בבריטניה אינו מציין בפומבי את מוצאו היהודי של בעלה הסרסור, מתגנבת נימה אנטישמית לפרשה, כאילו יש בה הוכחה שהיהודים הם המשחיתים את מוסר האצולה הבריטית.

כאשר התפוצצה שערוריית ווטרגייט בארצות־הברית, היתה השאלה הראשונה שנשאלה בישראל: האם זה יכול היה להתרחש גם כאן?

היתה הסכמה כמעט כללית שמעשים מסוג ווטרגייט אפשריים בישראל, אבל תגובה ציבורית כה חריפה כזו שהתעוררה בארצות־הברית סביב פרשת האזנה, לא תיתכן בארץ.

כאשר גדשו עתוני ישראל השבוע את עמודיהם בשפע של פרטים ותמונות על נאפוסיהם של הלורדים הבריטיים, שוב צצה השאלה: האם זה יכול יהיה להתרחש גם בישראל?

ושוב היתה התשובה דומה: המעשים אותם ביצעו שני הלורדים, יכולים לקרות גם בישראל, אבל בשום פנים לא ייתכן שהתגובה תהיה אותה תגובה כמו בבריטניה, או בכל מדינה דמוקרטית מסודרת אחרת?

לא היה צריך להרחיק לכת כדי למצוא הוכחה משכנעת לכך. רק לפני שנה וחצי התפוצצה בישראל שערוריית־מין דומה להפליא לשערוריית המין הבריטית, במרכזה עמד שר־הביטחון הישראלי, על סמך הוכחות שאינן ניתנות לערעור, שכללו תמונות, חקלטות ועדויות, גילה אז העולם הזה כי משה דיין קיים במשך תקופה ארוכה, בשיאה של מלחמת ההתשה, יחסים מיניים עם צעירה מיסתורית, בתה של בעלת בית־בושת לשעבר. כך נולדה הפרשה הידועה בשם „פרשת אלישבע" על שמה של גיבורת הפרשה, סילנשו של שר־הביטחון, אלישבע צ'יזם.

דיין, בניגוד לשרי ממשלת בריטניה, לא הסתפק בביקורים דיסקרטיים בדירתה של אלישבע, בילה עימה בבתי־מלון מפוארים על חשבון המדינה; העניק לה מתנות; ואף נכנע לבסוף למעשה סחטנות שלה כלפיו, ונאלץ לשלם לה סכום של עשרת אלפים ל"י.

נערת־הטלפון של משה דיין

קשה לאילו מימדים היתה שערוריית המין הבריטית מתגלגלת לולא הסתבר שסגן שר־הביטחון הבריטי, הלורד למבטון, לא הסתפק רק בבילויים במיטתה של נורמה. מה היה קורה לוא היה נודע כי הלורד למבטון יצא לבלות עם נורמה לוי בבתי־מלון, כשאוצר המלכה נאלץ לפרוע את החשבון? מה היה מתרחש אילו הסתבר שנורמה נהגה להקליט את שיחותיו הטלפוניות של למבטון אליה, והשתמשה בהם לצורכי סחיטה נגדו?

כל זה לא קרה בלונדון. אבל זה קרה בישראל. אלא שבישראל לא רק שגיבור הפרשה, שר־הביטחון משה דיין לא העלה בדעתו להתפטר בגללה, אלא שאפילו אמצעי־התיקשורת, מלבד עתון זה, לא מצאו פסול בהתנהגותו הציבורית ולא תבעו את התפטרותו.

עוד יותר מזאת. אותם עתונים, המורחים עתה על פני עמודים שלימים את סיפור שערוריית־המין הבריטית ומתחרים זה בזה בפירסום פרטים פיקנטיים יותר מתוכה, הטמינו את ראשיהם באדמה כבנות־יענה והתעלמו בכלל מפרשת אלישבע, אפילו כשזכתה לפירסום בינלאומי שלא נפל מזה לו זוכה עתה פרשת נורמה.

התנהגותו של משה דיין ביחסיו עם נערת־הטלפון שלו, היתה חמורה, מבחינה ציבורית, פי כמה, מהתנהגותם של שני השרים הבריטיים עם נערת הטלפון שלהם. כי דיין ניצל את מעמדו כשר־ביטחון כדי להתערב ולהשפיע על ענייניים משפחתיים של נערת־הטלפון שלו, ואף נכנע למעשה סחטנות שלה ושילם לה אלפי לירות כדמי „לא יחרץ".

למרות זאת התעלמו חבריו של דיין בממשלה ממעשיו. גולדה לא תבעה ממנו להתפטר, העתונות חששה מלבקר אותו, ושורה שלימה של אנשי ציבור אף יצאה להגנתו של השר בטענה שאסור לציבור להתערב בעסקי המיטה שלו, אפילו אם יש להם השלכות ציבוריות.

למזלם הרע של הלורדים למבטון וג'ליקו, הם חיים ומתגוררים בבריטניה. אילו היו שרים בממשלת־ישראל, דוגמת משה דיין, זה לא היה קורה להם. בישראל הם היו זוכים ודאי להערכה כללית כגברים ומאהבים למופת — אותה הערכה לה זכת משה דיין בעקבות פרשת אלישבע.

שותפה למיטה

קים פינדר, נערת הטלפון השחומה, בת ה־29, ילידת ג'מאייקה, שהשתתפה יחד עם נורמה במשחקי האהבה עם הלורד למבטון, ואף הצטלמה בחברתם כביום היוולדה.

הבילוי עם הגברת נורמה. „מה היא יכלה לתת להם במחיר של 50 שטרלינג שלא יכולות לתת להם הנשים שיש להם בבית?" שאל את עצמו האיש הבריטי ברחוב.

מה, בסך הכל, עשו שני הלורדים הנכבדים, שסחף את העולם כולו ב־

הנזירה והזונה

אם מיסדר הנזירות הנראית בתמונה היא דודתה של נורמה לוי, היצאנית האירית שנישאה לנהג המונית היהודי מלונדון, הפכה לנערת השעשועים של הלורדים הבריטיים. בתמונה נראית נורמה (משמאל) בחברת דודתה בחתונה שנערכה לקרובת משפחה באירלנד לפני שלוש שנים.

(המשך מעמוד 17)

האם ניסה לעשות משהו? האם ניסה לעכב את רוע הגזירה?

החאג' יורה מבט מאוד בלתי ידידותי: „לעשות? מה לעשות? אין מה לעשות!"

הוא התחיל לפסוע בעצבנות, הלוך ושוב, במישרדו, סב באחת על עקביו: „איך זה ייתכן," הוא מבקש לדעת, „ש־גולדה מאיר מזעיקה את כל העולם, ב־סיסמה ‚שלח את עמי,' למען יהודי רוס־יה, עיראק, סוריה — ויחד עם זה מגרשת ילדים ואלמנות מבתיהם פה בשכם?"

שאלה זו חזרה ונשאלה השבוע בכל חנות, בכל בית־קפה, בכל בית בשכם — בעוד המועמדים לגירוש מחכים בלב רו־טט לגזר־דינם: היגורשו — או יורשו להישאר עם משפחותיהם?

המגורשות הראשונות

ל גבי שני שמות לפחות, היתה הת־שובה ידועה כבר: מרים מוחמד איב־רהים מוצלה, אלמנה, בת 34 ואם לחמי־שה ילדים, ופריאל ווגיה חלואה, בת 35 ואם לשלושה, שבעלה נעלם בערב הסעו־דית — יצאו לרבת־עמון, לא המתינו לנס ברגע האחרון — או להיגרר למשאית על־ידי המישטרה.

מרים הגיעה לשכם לאחר שבעלה נת־רג בתאונת־דרכים, עברה לגור בבית הו־ריה. בקשתה לאיחוד מישפחות נדחתה כבר פעמיים. לאחר שהוזהרה, כי אם לא תעזוב את שכם עד יום השני השבוע, תגורש — קמה ועזבה.

גם פריאל, שהגיעה לבית הוריה ב־שכם לאחר שנותרה בודדה, הגישה מיס־פר בקשות לאיחוד משפחות, לא נענתה, יצאה עם ילדיה לרבת־עמון.

מאחוריה, בשכם, נותרו אלמנת נוספות. שתי היתומות ושלושת האחים הקטנים לא היו היחידים שהמתינו לגירוש.

בבית אחר בשכם, המתינה ראגדה נזמי סאלים בריק, אלמנה בת 25, אם לבן בן חמש ובת בת שבע, שהגיעה לשכם לאחר שבעלה, זידאן, נהרג בתאונת־דרכים לפני שנתיים.

מאז, היא מתגוררת חליפות אצל הורי הבעל והוריה, בשכם. אביה ואביו של בעלה הם אחים, האחד חייט והשני מוכר קפה, וביניהם הם משתפים־פעולה כדי לפרנס את האלמנה ושני היתומים.

בקשות, בקשות, ואין תשובות

א ם תגורש ראגדה, תישאר ללא פת־לחם ברבת־עמון, לא תצליח למצוא שם פרנסה, כשהיא צריכה לגדל את שני ילדיה. ההורים אינם עשירים מספיק כדי לפרנסה מרחוק. המושל הצבאי הקודם, שאול גבעולי, חידש לה מדי פעם את אשרת־השהייה שלה, עד שתתקבל תשובה לבקשתה לאיחוד מישפחות. התשובה לא נתקבלה עד היום — והיום היא מוע־מדת לגירוש.

אם אי־פעם תתקבל תשובה חיובית לבקשתה — היא תוכל לחזור. מה תעשה ביניתיים — זה לא מעניינו של המימשל.

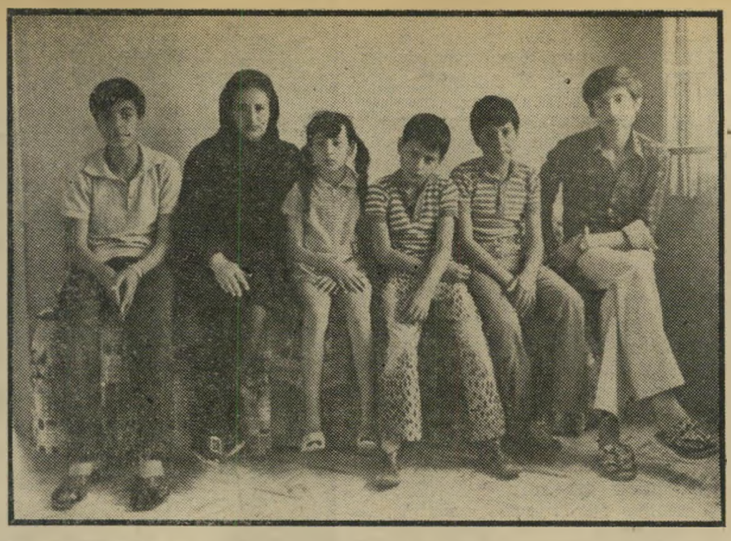
ובבית אחר בשכם המתינה הדיה בת ה־37, אלמנתו של חסאן אל־חלילי, מורה שנפטר מהתקף־לב בערב הסעודית. היא מתגוררת, עם שבעת ילדיה, אצל הוריה ואחיותיה, ממתינה גם היא לתשובה ל־בקשתה לאיחוד מישפחות. מחוץ לשכם, אין לה קרוב ומפרנס בעולם: „לאן אלך עם הילדים?" קוננה השבוע. „אני יושב פה בביתי שלי. למי אני מפריעה? למה יגרשו אותי? אנחנו מסוכנים בשביל מדי־נת־ישראל?"

גם עיוור יגורש

ל א רק אלמנות ויתומים ברשימת המגורשים. גם זוגות נשואים צפויים להיקרע איש מעל אשתו. פתחייה היידר אל־עמודי היא מנהלת בית־ספר בלטה. משפחת בעלה מתגוררת בגדה. פתחייה הגישה לשילטונות המימשל תעודה, כי היא בהריון — אך לא זכתה לקבל תשובה. אם לא תאושר בקשת איחוד המישפחות שלה — ייאלצו בני־הזוג להיפרד.

גם עיוורים אינם חסינים בפני החוק: נג'אד סאלח אבדל עזיז קאעבי (27) הגיע לשכם לביקור בבית הוריו ואחיו, הגיש בקשה להישאר לגור דרך־קבע אצלם. הוא החל לומד בבית־הספר לעיוורים ב־מקום. ממתין לבקשתו לתשובה. השבוע, עמד להיות בין המגורשים.

הגיב על הפרשה רב־סרן רפי הורו־ביץ, דובר המימשל בגדה: „כל מי ששו־הה באיזור לביקור — חייב לצאת בתום תקופת הביקור. לתהליך איחוד מיש־פחות אין כל קשר לשהייה באיזור. בקשות לאיחוד מישפחות נבדקות לגופו של עניין, וללא כל קשר למקום הימצאותו של ה־מבקש."

הדיה, אלמנה בת 37, וחמישה משבעת ילדיה.

מימין לשמאל: סמאר (16), אסמא (14), טארק (13), הוסאם (10), רולאה (9). הילדים שאינם בתמונה: סאמיר (17) וקוסאי (3). האלמנה ושבעת הילדים צפויים לגירוש לירדן, שם אין להם כל קרוב ומפרנס. בתמונה בעמוד 17: ראגדה נזמי וילדיה.

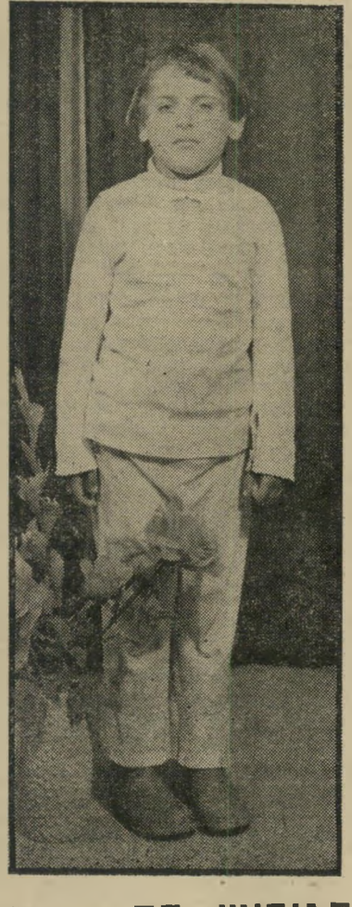
לגירוש: אמא ושבעה בנים

ישראל תובעת מברית המועצות איחוד משפחות - ומפרידה בין ילדים ומישפחות בשטחים המוחזקים

לגירוש: עיוור

נג'אד בן ה־27, עיוור שחזר לשכם כדי לגור עם הוריו, הוא אחד הצפויים לגירוש.

לגירוש: בת 6

עמיאל, שאמה נפטרה, ואביה שלחה מרבת־עמון לשכם, לחיות עם סבה, צפוייה גם היא לגירוש, למרות שהאב נעלם ואין לה לאן לחזור.

סופר סמילנסקי
הגדולים שותקים

במדינה

(המשך מעמוד 22)

אותו יום בו הוענקו האותות האלה לרא־שונה בישראל.

המימשלה — מיכשול. אולם הסערה החמורה נגרמה לא רק בגלל דברים אלה. שאלות פילוסופיות, בייחוד כשהן מועלות בפי פילוסופים, לא גרמו מעולם התרג־שות יתרה לפוליטיקאים. היו אלה דבריו האחרים, של מי שנחשב לאחד מחשובי הסופרים העבריים כיום, שגרמו לזעזוע — שהורגש עד לראש הצמרת: „הממשלה היום, במדיניותה, היא מיכשול לכל שי־נוי, לחיפוש אמיתי אחר מציאת פיתרון שיביא לשלום," קבע יזהר.

ועוד: „אינני רואה היום שום הבדל בין המיפלגות השונות. נוצר מצב שהיחי־דות שעדיין מרימות קול בכנסת, מעזות לתקוף קצת, להצביע על עוולות — הן דווקא הסיעות הזעירות. אנשי הסיעות הגדולות שותקים ויושבים על סיר מלא... ערכים."

קשוחים, אכזריים. טען הסופר: „בארצות־הברית אתה רואה זאת היום. תנועות של אנשים צעירים הצמאים למ־צוא טעם בחיים. בארץ — כמעט ואין מחפשים." הוא לא היסס גם לומר דעתו על האבות המייסדים: „אנשי העלייה ה־שנייה. חבורה של אנשים קשוחים, אכ־זריים, נטולי כל גמישות ורגישות להבין את הזולת. כל ערך שהוחלט לקדשו — לא סטו ממנו ימינה ושמאלה. מאז ועד היום. זה מזכיר לי את הפוריטנים הרא־שונים שיצאו ליישב את אמריקה. סמל של עריצות ודיכוי, קשיחות והשתמרות."

ניתוק־מגע. ס. יזהר לא אמר שהוא מדבר על גולדה וחבריה, אולם הסערה והקצף שיצאו עליו לא הותירו ספק ב־דבר הפגיעה החמורה שפגעו דבריו. מה גם, שדברים אלה יצאו מפיו של מי שהיה ח"כ של רפ"י, אשר הצטרף, כאשר נמוגה רפ"י, לרשימה הממלכתית.

לא פלא שמזכיר ע"מ, יגאל הורוביץ, הזדרז להגיב, בעיקבות הדברים: „כבר מזמן ניתקנו יחסינו עם ס. יזהר."

הוא זכה לשיתוף־פעולה מוזר ביותר דווקא מצד דני רוזוליו, מזכיר הקיבוץ המאוחד, (שבביטאונו, בקיבוץ, התפרסמו הדברים המהרהרים): „הפירסום עורר מו־רת־רוח. זו היתה התחלקות. לא היה צריך לפרסם את הדברים."

רפואה

עגבת - יוק ולא יוק

אחת הסיבות להתפשטות המדי־אינה של מחלות־מין בישראל —

חיסרי־הידע של הריפאים

האשה שאושפזה בבית־החולים הדסה ב־ירושלים היתה בת 50, ילידת פולין וני־צולת־השואה, נשואה ואם לבן אחד. טי־פוס קלאסי של עקרת־בית אפורה. היא הגיעה לבית־החולים לאחר שנתגלתה בה עגבת. כתוצאה מהגילוי, ניסתה להתאבד.

הרווקה בת ה־23, שאושפזה במחלקת־העצבים של בית־החולים לאחר התמוטטות־עצבים, סבלה גם מהתקפות קצרות של אובדן־הראייה. הבדיקות גילו: עגבת.

הגבר בן ה־59, נשוי בלי ילדים, שהו־(המשך בעמוד 30)

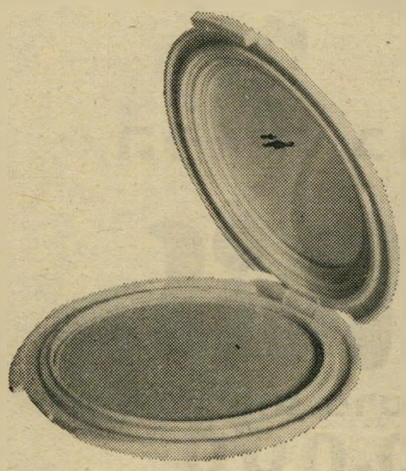

Silk Fashion

Milktone

Ultra-Covering Matte Make Up

מועלה בעזרת ספוג איפור רטוב

מיק-אפ ופודרה דחוסים יחדיו לאבן־איפור.
המיק-אפ החדש המוגש ע"י הלנה רובינשטיין,
שומר על חלקותו ואחידותו,
נשאר מט ורענן גם בימי הקיץ הלוהטים ביותר.
בעל כושר כיסוי רב, מתאים לכל סוגי העור,
ובמיוחד לעור פנים שמן.
מכיל פרוטאינים חלביים המונעים את
ייבוש העור.
לבחירתך: 6 גוונים.

Milktone

Ultra-Covering Matte Make Up

איפור-אבן חדיש. מכסה, אחיד, מט.

הלנה רובינשטיין• היופי בפעולה

יעוץ איפור מיוחד לבנות הנעורים בלבד ינתן חינם בכל יום שלישי בשבוע, בין השעות 3.30 עד 6.00 אחה"צ, במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין, שדרות קק"ל 94 תל־אביב. גם לבנות + 20 ניתנים הדרכה ויעוץ חינם בימי ב' ו־ד' בשבוע בין השעות 3.30—6.00 אחה"צ.

במדינה

(המשך מעמוד 28)

בא גם הוא לבית־החולים, היה בעל היסטוריה רפואית בריאה לגמרי, מלבד אבנים בכליות. לפני שבועות מיספר החל מתקשה בדיבורו, סובל מראייה כפולה. עגבת.

יבוי שיגרתי. היה זה יבול שבועי שיגרתי, בזמן האחרון. מדי שבוע, מתגלים כיום בישראל, בהתאם לנתוני מישרד הבריאות, שלושה מיקרים חדשים של עגבת.

מובן שנתונים אלה אינם מגלים את האמת המלאה. למרות חובת הדיווח החלה על הרופאים, יש מיקרים בהם אינה מבוצעת ההוראה.

העלייה המדאיגה במיספר מחלות־המין בארץ, ובייחוד בחמורה שבהן, הסיפיליס, נובעת ממיספר גורמים, אותם מונה ד"ר חיים כהן במאמרו בגיליון האחרון של הרפואה.

המדהים מבין הגורמים: חוסר־יידע של הרופאים.

צימצום דרסטי. עגבת היא מחלה נוראה, שאם אין מגלים אותה בזמן, עלולה לגרום לשיתוק, עיוורון, שיגעון ומוות. כיצד ייתכן חוסר־יידע של רופאים בנושא כזה?

מסתבר שעם התפשטות האנטי־ביוטיקה, לפני מיספר שנים, השתרשה בבתי־הספר הרפואיים האמונה כי העגבת ומחלות־המין האחרות חדלו להיות בעייה, וכי מנה הגונה של אנטי־ביוטיקה תחסל אותן.

כתוצאה מכך, צומצמו באופן דרסטי — לעיתים עד לכדי שעה אחת בלבד — מיספר שעות הלימוד בנושא זה.

התוצאה: דור של רופאים שאינם מתמצאים בווירונולוגיה, תורת מחלות־המין.

טיפול בלתי מספיק. הסיבות האחרות, שגרמו להתפשטותה המחודשת של המחלה, שהיתה אמורה להיעלם: הגלולה נגד ההריון, שגרמה להגברת כמות המגעים המיניים בקרב ציבור גדול יותר של נשים, וכן לצימצום השימוש בגומי־מניעה. התרבות הזנות הביסקסואלית וההומוסקסואלית. התרבות מיספר בני־הנוער המקיימים יחסי־מין. זרם התיירות. וטיפול בלתי־מספיק, בעת הצורך, בפניצילין.

בעיקבות מימצאים אלה, המגלים שהעגבת עדיין רחוקה מיוק, מקווים עתה החוקרים כי בבתי־הספר לרפואה יתעוררו מחדש לפעולה.

דרכי חיים

יחסים מסוכנים

ריב שכנים שהחל בזריקת אשפה למירפסת — נגמר בפצוע חעזוב למות

הקרב החל כאשר בתו בת ה־12 של אברהם חפץ עלתה אל דירת השכנים שבקומה מלמעלה, צילצלה בדלת.

שלמה גבריאל (16) פתח את הדלת. גם הוא וגם הילדה שעמדה מולו לא ידעו לאלו מימדים טראגיים יתפתח המיפגש ביניהם תוך דקות ספורות.

סטירה מצלצלת. הילדה החזיקה בידה שקית ניילון, וברגע ששלמה פתח את הדלת, השליכה את השקית פנימה לתוך הדירה. היתה זו, כפי שהתגלה, שקית מלאה אשפה — שלדברי מישפחת חפץ נזרקה דקות קודם לכן לתוך מירפסתם מכיוון השכנים שמעליהם.

התוצאה: הילדה חטפה סטירת־לחי מצלצלת, חזרה במורד המדרגות בזעקות־אימים. תוך דקות, הפך חדר־המדרגות לשדה־קרב צפוף.

בקבוק בראש. הצפיפות הפרייעה לשני המחנות, והם יצאו לרחבה שלפני הבית, ליד חנות המכולת שבכפר־שלם. לפתע, עף בקבוק באוויר, נעצר על־ידי ראשו של אליהו גבריאל בן ה־19.

לפי גירסת המישטרה, העיף את הבקבוק ראש מישפחת חפץ, אברהם (55), העובד כנהג במישרד הביטחון. לדברי ה־חשוד, הועף הבקבוק דווקא לעברו, על־ידי אחד הגבריאלים — אולם הוא התכופף בזמן, והבקבוק פגע בגבריאל האחר.

בינתיים, שוכב אליהו בבית־החולים, סובל משטף־דם פנימי בגולגולת, כשמצבו מוגדר על־ידי הרופאים כאנוש. ואילו אברהם חפץ, אב לעשרה ילדים, יושב במעצר, לאחר שגדחתה בקשת עורך־דינו, אהרון בנימין, לשחררו. המישטרה אפילו לא הגישה כתב־אישום נגדו, בהמתינה לראות אם הפצוע ייוותר בחיים.

דרושים(ות)

מוכרים/ות

מנוסים(ות) בענף הלבשת גברים

יום עבודה מפוצל

י. שנידמן ובניו

בתי האופנה

דיזנגוף 128, תל-אביב

השחקן הוא עצלן

שילה מביים

בפעם הראשונה בקאריירה תיאטרלית ארוכה, מביים יצחק שילה את צמד השחקנים גאולה נוני ועוזריאל אשרוב במחזה־מתח בעל משמעות חברתית מאת ריאו פרטי בשם **סליחה טעות ברצח**.

מה פתאום הולך לו שחקן ידוע, מחליט פתאום, אחרי 30 שנה על הבמה, להיות במאי, להסתכן בהעלאת הצגה קאמרית מחוץ לכתליו המגנים של תיאטרון רפרטוארי?

עשה זאת יצחק שילה — שהחליט, באמצע תפקיד ראשי בנוכחים בוונציה בהבימה, שבעצם הוא לא מרוצה מכל העסק, ושהוא רוצה לעבוד לפי דרכו. נטל מחזה לא ידוע ושני שחקנים, והתחיל לעבוד כבמאי.

■ ■ ■

"לשי הרגשה שהתיאטראות שלנו מעלים דברים מכל מיני סיבות," מסביר שילה. הם מעלים מחזה כדי לתת הזדמנות לגברת מסויימת, הם בונים ליהוק שלם של סטאטיסטים בשביל שחקנית קפריזית אחרת, הם מציגים משהו שנדמה להם שנותן צ'אנס לצעירים — ובאותה הזדמנות מפקירים תפקיד שהוא תפקיד־חיים בידי איזה ינוקא מתחיל.

"בקיצור, הם מעלים דברים בתקציבים עצומים — ובגלל סיבות תמוהות למדי.

"השחקנים מקבלים זאת כתעודת־שיחרור מעבודה. השחקן שלנו הפך להיות עצלן כרוני — כי אין לו מה לדאוג. יש פרוספריטי. הוא לא צריך לעבוד קשה. מביאים לו במאי שהוא משכמו ומטה מהשחקן, השחקן מסביר לבמאי מה צריך לעשות, וצ'יק־צ'ק ההצגה מוכנה.

"בחו"ל, אם במאי מעיר לשחקן, אז למחרת הוא בא מוכן מחדש, כולל ההערה שקיבל. הזכרונות מחוץ־לארץ, מעבודתי בברודווי ובהוליבוד, לימדו אותי שצריך לעבוד קשה בתיאטרון. ולכך אני מרגיש שאני מוכן, ואני בשל מספיק כדי לקחת על עצמי אתגר חדש ולהתמודד איתו בכנות. לא לרמות.

■ ■ ■

"לכן, החלטתי לבחור במחזה שיש בו גם עניין פסיכולוגי בנפשם של בני־אדם, וגם שליחות חברתית ישר לתוך חיינו בישראל. במקור נקרא המחזה הקורבן, מצאתי אותו אצל ריו פרטי, אזרח אמריקני ממוצא איטלקי, ביום האחרון לשהותי בניו־יורק.

"חבר פגש אותי ברחוב, ולמרות שמיהרתי מאד, הציע לי לבוא ולראות משהו מעניין. הגענו לביתו של פרטי בגשם שוטף, רטובים מכף רגל ועד ראש. לתמהוני, גיליתי מחזאי צעיר שקיבל שישה פרסים בין־לאומיים, הוצג כבר ברחבי העולם — ומחזה שהתאים במיוחד לבעיות האקטואליות בארץ."

■ ■ ■

ב מחזה מפיע פסיכיאטר העומד בראש מוסד לחולי־רוח, כשהוא עצמו סובל מתסביך קנאה לא נורמלי. הוא חושד באשתו שהיא בוגדת בו, מציע לאחד מחולי המוסד שיחרור — בתנאי שיגלה את האמת על האשה, ואם יוכיח את אשמתה — עליו לרצוח אותה.

הבחור המקבל על עצמו את המשימה איננו חולה־נפש, כי אם טיפוס מתמרד שהחברה פלטה אותו. הוא עוקב אחרי האשה — ומחליט להתנקם ברופא. הוא כופה על האשה את אהבתו תמורת חייה. כך, נשלטת האשה תחת טרור כפול.

שילה מצטלם

השחקן יצחק שילה בגירסה טלוויזיונית של הצגת הדיבוק בבימויו של סידני לומט.

המחזה בנוי כמחזה־מתח, מסתיים בהפתעה. אך המתח משמש כמעטפה צורנית בלבד. הבעייה העיקרית במחזה היא שאלת שפיותם של אלה המפקחים על שפיותה של החברה, מידת האחריות שלהם, ובעיית הכוח שיש בידם להתעלל בחברה שתחת שליטתם.

■ ■ ■

"החלטתי לעבד את מחזהו של ריו פרטי ולאמצו למציאות הישראלית," לם — ומחזה שהתאים במיוחד לבעיות האקטואליות בארץ."

■ ■ ■

ב מחזה מפיע פסיכיאטר העומד בראש מוסד לחולי־רוח, כשהוא עצמו סובל מתסביך קנאה לא נורמלי. הוא חושד באשתו שהיא בוגדת בו, מציע לאחד מחולי המוסד שיחרור — בתנאי שיגלה את האמת על האשה, ואם יוכיח את אשמתה — עליו לרצוח אותה.

הבחור המקבל על עצמו את המשימה איננו חולה־נפש, כי אם טיפוס מתמרד שהחברה פלטה אותו. הוא עוקב אחרי האשה — ומחליט להתנקם ברופא. הוא כופה על האשה את אהבתו תמורת חייה. כך, נשלטת האשה תחת טרור כפול.

שילה משחק

יצחק שילה באחד **מחפ**קידיו האחרונים **בהבימה** כקיסר קליגולה בהצגת קליגולה של אלבר קאמי.

ממשיך שילה. "שיניתי גם את שמו לסליחה, טעות ברצח, כי לקורבן יש בעברית משמעות דתית סמלית.

"בחרתי לשני התפקידים העיקריים בגאולה נוני ועוזריאל אשרוב. שניהם לא שיחקו מעולם תפקידים דומים, ובכך אני רואה אתגר עיקרי בעבודתי: אני מתכוון להוציא את הצד הלא־ידוע שבאישיותם של שני שחקנים אלו. להציגם כפי שאיש לא הכירם עד כה, לשנותם ולצקת מתוכם חיים אחרים. כי לדעתי למרות כל התמורות שחלו בתיאטרון של זמננו, השחקן הוא עדיין העיקר.

"כל האבזרים, הבמה, התפאורה והתלבושת — צריכים לשרתו בלבד.

"לעצמי נטלתי רק תפקיד מהמערכה השלישית. את עיקר מאמצי אני מקדיש לבימוי, ומקווה לקלוע ללבותיהם של אותם בני־נוער בארץ המרגישים עצמם ממורמרים, המנסים להתמרד ולא ללכת בתלם.

"אם אלו יזדהו עם גיבור המחזה — אם הנשים באולם יזדהו עם סירובה של האשה לחיות בטרור — אם אנשים יגיעו למסקנה שהשתיקה וההכנעה אינן תכונות חיוביות של יצורים חברתיים — השגתי את מטרתי."

סיקורת

מפיק של סידרת תכניות בטלוויזיה הצרפתית זעם כאשר נודע לו שוועדת־הביקורת פסלה את אחת מתוכניותיו. הוא ניסה להסביר לעצמו את המעשה כתוצאה ממניעים פוליטיים או אישיים, אבל להבין ממש את הסירוב לא הצליח.

עד אשר פגש, לאחר כמה חודשים, את אחד מחברי הוועדה. "תשמע," אמר לו האיש, "הראו לנו תוכנית שלך, והיא היתה כל כך מבולבלת וחסרת־תוכן והמסכיות, שהיינו צריכים לפסול אותה."

המפיק הנדהם החליט לחקור בפרשה, ולאחר כמה בירורים הסתבר לו בדיוק מה קרה. ועדת־הביקורת לא ראתה את התוכנית, אלא את חומר־הגלם שצולם, לפני שעורכי הסרט נגעו בו.

אז יש להתלונן על הטלוויזיה הישראלית?

תיאטרון

סליחה, טעות בפינטר

תיאטרון "הבימה" מציג "רק אתמול". מאת הרולד פינטר. בימוי ליאונרד שך. עברית רות כסלו. תפאורה ותלבושות אדריאן ווקס.

קשה מאוד היה להכיר את הרולד פינטר בהבימה. לרגע נדמה שבעצם הועלה כאן איזה תרגיל מגמגם ועני של תלמיד שניסה לגנוב רעיון מהמחזאי המפורסם.

פינטר, שטען כי דרכו ממשיכה את קפקא ואת סמואל בקט, כתב למעשה תיאטרון של מצבים אכזריים, מבוכה והתנגשויות בין כוחות שונים בשטחים סגורים של הציביליזציה. אך אם מישהו היה מצליח להאזין למסתתר מאחורי דיקלומיהם הסטריליים והקפואים של שלושת השחקנים אביבה מרקס, מרים זוהר ומישה אשרוב, היה מוצא את המצב הפינטרי הקלאסי: גבר ואשה מתבודדים מחוץ לעיר. אשה מן העבר פורצת את חומת ההסתגרות שלהם, מעוררת זכרונות, דברים שבדמיון, דברים שהיו, דברים שנחזו ודברים שנחשדו.

האם קורה משהו המשנה את העובדות למעשה? אין לדעת. דמיון ומציאות, מדבי־קים את השלושה — ומפרידים ביניהם.

אבל כל זה קורה להלכה. למעשה, עומדים על הבמה שלושה פסלים — שלא קורה ביניהם שום דבר. כל אחד מרצה את הטקסט שלו במקום לדבר אותו.

התפאורה הסטרילית מדגישה עוד יותר את האבסורד שבבימוי. כדי להסביר לי־צופה הסתום בדיוק באיזה מקום ניפסק הזכרון ומתחיל ההווה — דבר האסור בתכלית איסור כשמדובר בסיגנון הפינטרי — מאירים את הבמה באור מיוחד.

כך, במקום מחזה על מתחים בין בני אדם, מתקבלת הצגת פסלים נעים בסלון מרוהט בסיגנון סקנדינבי.

מה שמעורר ספקות יותר מכל, לגבי הצגה זו, היא העובדה שפינטר בעצמו צריך היה להיות נוכח בהצגת הבכורה. ייתכן שאילו היה רואה במו עיניו את התוצאות — היה מחליט שצריך לכתוב גם את המחזה מחדש.

שכן אין זה בדיוק המחזה הטוב ביותר שהוציא מתחת ידיו. העובדה שהתעקב ברומא כדי לריב את ריבו עם ויסקונטי, שלטענותיו עיוות בבימויו, שם, את כוונות מחזהו — מעידה על כך שזהו מלכתחילה מוצר סטרילי וכפוי. חבל שנפלה הבחירה על מחזה זה דווקא.

העולם הזה 1865

תמצית הפרקים הקודמים

לילי סיגל נישאה למשורר דויד אבידן וזמן קצר אחרי נישואיהם הסתבר לה ש־יצועו של המשורר אינו ערוגת שושנים.

אינטרמצו קצר בפרשת יסוריה של צעירה ישראלית ובו יספר „האני מאמין" שלו:

אה, קוראי היקרים והאמיצים — אתם שלא נואשתם עדיין מלצפות ל־מיפנה לטובה וממשיכים לעקוב אחרי נפ־תולי חיי בסבך היצירה האבידנית — לכם אני חייבת היום אינטרמצו קצר.

יום אחד, אחרי שהוצאתי לאור את סי־פור החגיגה שערך בעלי ואלופי לשעבר לרגל נשואינו במועדון מאנדי"ס ז"ל, צילי־צל הטלפון ליד מיטתי. ועל הקו, לא ל־האמין, היה הוא עצמו. היתה לו נקודה כשהיינו נשואים והוא היה רוצה להביא בחורה הביתה — הרי לא היה טורח כלל לבקש רשות ממני. אבל נעזוב את הנקמ־נות הקטנונית שלי ונחזור אל המשורר שבאמרי השפר שלו ובפילוסופיית החיים שלו תעסוק הפעם רשימה זו.

היה מעניין אותו לדעת מהי תדמיתו בעיני העם הישראלי. הוא מספיק נבון כדי לדעת שאין לו תדמית פוליטית. הוא אפילו ניסה להצטנע ולטעון שאינו סבור שיש אנשים רבים המתעניינים בו, ולכן אינו מבין איזה טעם יש לזכרונות שאני מפרסמת אודותיו. הוא, כך הסביר לי, נע עדיין בתחום השמועות ולא בתוך תכנ־יות התעניינות קבועות של הציבור.

אילו היו עושים מחקר סטטיסטי, טען אבידן, היה מסתבר כי שיעור אהדת ה־ציבור אליו הוא כדלהלן: 20% ידרשו את עזיבתו את הארץ לאלתר; 60% יהיו מוכנים לתת לו אורכה של שבוע לנטי־שה ואילו 20% הנותרים יהיו אמיצים כדי לסבול את נוכחותו במדינה עוד שנה אחת לכל היותר.

הוא אישית, ניסה המשורר להסביר לי, מה שלא עשה כל ימי נשואינו, אינו יודע מה יש לו לחפש במדינה כמו ישראל, מלבד חוף שרתון ומרפסת דירת הגג שלו. (הו דויד שלי, מה קרה לכל החיפושים שלך אחרי חתיכות ישראל בקיץ?)

„אני מייצג למעשה יחיד פטריוטי הח־

"מי שונא נשים? אני שונא רק אמהות!"

לילי אבידן מראיינת את דויד אבידן

או, כן, שלא אשכח. אותה נקבה ש־הרשיתי שתשמש לו נספחת. המשורר טרח להבהיר שהוא מבקש את האנונים־יות עבורה לא משום שהוא מתבייש בה חלילה, או שהיא מתבישת בו. בסך הכל, טען, אין הוא מעונין שבתקופה זו של חייו יצמידו אליו שם כלשהו.

איש ביישן חיה

תאמר לי דויד," פתחתי ושאלתי בקול רשמי, „אבל בלוויית רכינה סכסית למחצה, „מדוע יצא לך שם של טי־פוס השונא בני־אדם?"

„אני," פתח המשורר וחשיב, „אוהב לי־עשה את האנושות. אני אוהב אותה עד כדי כך שכל הזמן אני מנסה לעורר אותה. אולם האנושות, למרבה הצער, רואה משום מה בנסיונותי אלה התנכלות לרמתה ה־שכלית..."

גם התדמית כאילו המשורר הוא נוקשה וברוטאלי היא תוצאה של טעות אופטית בלבד. למעשה, טרח והסביר לי, הוא מלא על גדותיו רוך ועדנה. פוטנציאל הרוך שלו הוא אינסופי. ואם לא די בזאת, חק־פיד לציין, הרי הוא גם ביישן מסבעו („אנחנו מוקפים כל־כך הרבה אנשים חסרי בושה שאנו מוכרחים מעט בושה").

את הקומדיה הישראלית, וזאת למרות ש־ישראל אינה הולכת במכנסיים מפוספ־סים..." (אבידן, כמובן, הולך תמיד מכונס בתוך מכנסיים מפוספסים בכל צבעי ה־קשת.)

עיניו של אבידן התמקדו עלי לרגע, כשחיוך שובב של פנישה ראשונה בעיניו, משהו מהמבטים האבידנים האלה שהוא משוכנע שמזקיפים לכל נערה את הפט־מות. בכחכוח קל העיר לי: „מעולם לא נתקלתי במראיינת נחמדה כמוך... יפה, צעירה... זה ממש מרענן אחרי כל הפיפל־צות הזקנות חמוסקות במיקצוע זה. חרץ מזה זה תענוג לפגוש נערה צעירה שחיא גם סקרנית ושואלת שאלות בצורה פסוד־רת ונוסף לזה היא גם מפיקה תועלת אי־שית מכל הענין."

ידי רעדו כשהנצחתי קביעה היסטורית זו על הכתב.

הידיים כמיטען חורג

היה לי חרושם שהוא נהנה מהענין ושאלתי: „תגיד, דויד, האם אתה אוהב להתראיין?"

לחפתעתי היתה תשובתו המיידית: „לא. פשוט לא."

ניסית למשוך אותו לענין שירתו. ניסי־

אבידן: „אני בסך הכל - מילווה קצר־מועד..."

אחת לתקן לי, למען ההיסטוריה ותולדות הספרות העברית. סיפרתי באותו פרק על כך שבאותה חגיגה, כשאני לבושה בבגדי הכלה, קיבלתי יותר הצעות ניאוף מאשר בכל ימי חיי עד אותו יום. והנה, ביקש אבידן לשאול בתמיהה, מדוע לא הקפדתי לציין שגם הוא קיבל באותה הזדמנות חגיגית כמה הצעות לגמרי לא רעות. לא רבות כמו אלה שהוצעו לי, אבל כאלה שאין לבטלן בזילזול.

הבנתי מדבריו שהוא אולי הקורא ה־נאמן ביותר של זכרונות ימי נשואי ועלה בדעתי שאולי יהיה זה רעיון משובב נפש להזמין את המשורר לראיון. סתם כך, לא כדי להגיב על מה שכתבתי וגם לא להאיר את הדברים מהזווית שלו, אלא פשוט לרענן את הזכרון ולהזכיר לי, ולאלה ש־אינם מכירים אותו מקרוב, עם מי יש לנו בסך הכל הכבוד.

מסיבה זו אני נאלצת הפעם לקטוע את מסכת תולדות ההגדה לבית אבידן, אליה נחזור בהמשך הדברים, כדי לספר מעט את סיפור הראיון.

ובכן, קבענו מיפגש על שטח נייטראלי. כחצי שעה לפני שנערך הראיון צילצל אלי דויד וביקש רשות להביא אל מקום המיפגש ידידה, שהוא מבקש שנתחייב ש־תישאר בעילום שם וצורה. והנה, יתרון אחד של הגירושין על פני הנישואין. הלו

תי להעלות את התיזה שספרו החדש שי־רים שיפושיים העומד לצאת לאור, כולל שירים שהם ברובם רכים ובתוליים, בני־גוד לספרי שיריו האחרונים, ויש בהם דמיון מסויים לשיריו הראשונים כמשורר צעיר. אבל דויד התחמק באלגנטיות מ־תשובה תוך טענה שאין הוא יכול לחשוות את שיריו לשום דבר, תוך ציון העובדה שאין לו כלום נגד זה לחזור מדי פעם אל הבתוליות.

עברנו לדבר על עניין המירוץ הגדול של המשורר. כפי שהוא מגדיר זאת הוא

מאת לילי אבידן

„רץ כל הזמן עם הזמן ומשתדל להישאר תמיד בבערה העליונה.“ לטענתו הרי ה־תדירות הגבוהה בתבערה העליונה גורמת לו לרוגע כי האיטיות הרי יש מה חוסר רוגע.

הוא גילה לי בסוד שיש אנשים הסבו־רים שאיני אלא מיפלצת, אחרי שאני חושפת דברים אינטימיים מחיינו המשות־פים ומפרסמת אותם ברבים. אבל הוא, האביר בן דמות היגיון, מגן עלי בחירוף נפש (סוף־סוף הבנתי למה הוא מתאמן בקאראטה!)

הוא הסביר לי כי הוא סבור שמיסתו היא שדה מיזנק מתאים לכוכבניות קול־נוע, דוגמניות ועתונאיות מתחילות, ו־הרמז כלפי היה שקוף ביותר. על ספל קפה ועל מוסיקה מתחנת־השידור של איי־בי נתן שאלתי אותו על המיזנקים. מיזנק מיזנק, אבל מה עם יחסים עמוקים יותר עם מישהי?

דויד הרציין, חזר אל תדמית המוכיח והמטיף ואמר: „אין שום דבר במעמקים. רק בגבהים יש. אבל אם מישהי רוצה להישאר בגבהים, או יותר נכון מסוגלת לכך, או שתישאר לה, אבל בלי תנאים אקסקלוסיביים.“ וכמי שנזכר לפתע בסיוט. הוסיף ואמר: „תארי לעצמך שחייתי מוצא את עצמי עם אשה בת 35. הרי אלה קרני־מוות. אני בסך הכל מילווה קצר־מועד.“

העזתי ושאלתי: „מה נשתנה בחייך דויד, מאז נפרדנו?“

„אני יודע,“ השיב דויד, „אני משתנה כל הזמן. אבל מבחינה טכנית אף אחת אינה גרה איתי עוד ובכלל אינני יוצר עוד קירבה הרגלית.“

לילי אבידן בלי דויד

לילי ודויד אבידן כזוג נשוי

איכשהו הגענו מכאן לדיונים עמוקים על גברים ונשים, על אופנה גברית ועל השעה הקרבה להגיע בה תוקם התנועה לשיחרור חגבר. ועלה בדעתי שאולי בסך הכל האיש הזה שונא נשים.

„חס וחלילה,“ נחרד אבידן לרעיון, „אינני שונא נשים. אני בסך הכל שונא אמהות. אם מישהי רוצה ללדת — אז לא אצלי.“ ונזכרתי בחתולה אחת שכנראה מאשימה את דויד באבהות נסתרת שתמיד היא מנסה, לדאבון ליבו, להמליט את ולדותיה על מרפסת ביתו, והוא כידוע שונא אמהות.

ומה בקשר לאמא שלו?

„עם הורים,“ דברי דויד אבידן, „יש לקיים רק יחסים דיפלומטיים אחרי ש־מגיעים לגיל 16. גם יחסים כלכליים אפש־ריים. בסך הכל הורים הם מיטען חורג ומיותר.“

שלוש מיטות לשבוע

אבידן: פגישה מחודשת

אין לי כוח יותר ואני חשה שאני גם מלאה אותכם קצת. אז, לשם התימ־צות, הנה פסוקיו של אבידן בענייני דיור־מא:

על הכנסת: „אם מישהו היה תורם לי 250 אלף ל״י הייתי מקים סיעה ורץ לבחירות לכנסת. אבל רמת הכנסת היא באיזה שהוא מקום מתחת לכבודי ורצוני. אבל אני מוכן לקבל ראיות סותרות בנו־שא.“

על האושר: „אין לי שום שאיפה ל־אושר. האושר הוא הכושר לחיות ללא אושר. זו שאיפה פרימיטיבית לרצות ל־הגיע לנועם אינסופי. זה כמעט זהה לעצ־לות.“ (הוא מעיד כאן על עצמו שכשהיה ילד היה נועל נעל אחת. כשהיה מגיע ל־נעילת הנעל השניה היה השיעור הראשון נגמר. מצב זה הוא מגדיר כמצב של רוגע.)

על הנצח: הוא רוצה לחיות לנצח. אם אי־אפשר, אז לפחות לעבור בשלום את שנת 2000 כדי שיוכל לראות ולהיר־אות, כיוון שהוא מתאר לעצמו שיהיה כאן די מעניין אז.

על אזרי אבנרי: „מעד מעידה פולי־טית כשהאשים אותי בהצתת העולם הזה, ושכבר הודה בטעותו, לא התנצל*. אבל הוא אינו מטריד אותי. בסך הכל טיפוס משעשע המוסיף רוח נעימה לאווירה ה־ישראלית. אולי יום אחד יתחילו להאזין לו. נראה מה יקרה אז.“

על המתכון לחיים אבידניים מושלמים: „העישון, האכילה, שיגרת־חיי־הנישואין, הביטחון הסוציאלי, האושר האישי והמדיני והרוגע הביתי — כל אלה מקפיצים זיקנה בטרם עת. לכן יש לצום יומיים בשבוע, לקפוץ אל תוך שלוש מי־טות בשבוע, לעשות קצת ספורט, שיעורי קראטה, ולהפסיק לעשן.“ על בטוח שזה מאריך את החיים בעשר או 15 שנים.

עד כאן נאום אבידן.

אז זהו. הייתי מוכרחה לעשות את זה, ולוא רק שתכירו מי זה האיש שעליו אני מספרת בזכרונותי. היה נפלא לחיות יחד איתכם את הפגישה המחודשת שלי עם דויד. זה גם יקל עלי לספר לכם בשבוע הבא את סיפור הפרידה והגירושין.

* אזרי אבנרי לא האשים את דויד אבידן. אחרי ההצתה, הגיש למישטרה, על־פי בקשתה, רשימה של אנשים שהש־מיעו לאחרונה טינה נגד העיתון, ושמו של אבידן נכלל ברשימה זו. משום כך הוא נחקר על־ידי המישטרה שלא מצאה שום מקום לחשוד בו. אבנרי מתנצל ברצון.

צפוי לך שבוע סוער מבחינה ריגשית, מוטב שתהיה ער, יותר מ־תמיד, כדי לא לטעות ברגשותיך האמיתיים כלפי האנשים הקרו־בים אליך. אם תשלוט ברגשותיך, תזכה ל־הצלחה חברתית ותפ־גוש באנשים מעניינים. במקום העבודה — התקדמות איטית, אך בטוחה. הדיכאון שבו אתה שרוי באחרונה יחלוף מהר. אילו היית מקדיש קצת יותר מח־שבה לאדם הטוב — היית יוצא נשכר.

* * *

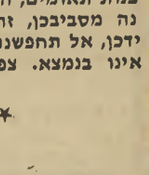
עצבים חזקים! זה מה שאתה צריך השבוע. שב על אחוריך וחכה. השתדל לא לקפוץ מעל לקורקבן. השתמש ב־מה שיש לך. אחרת תגיע למצב ממנו לא תצא בקלות. חסוך ל־שעת צרה. כי היא ער־מדת בפתח. ומי הוא ה־חכם, אם לא זה הרואה את הנולד? בת שור, לך מראים הכוכבים שבוע של אהבה ובילויים רבים. אך המז־נז „אהבה" איננו בהכרח אותו מושג שאת מתכוונת אליו. לכן היזהרי!

* * *

אל תחששי מדברי לעז. ידיים טובות שומרות עליך, את יכולה לסמוך עליהם. דעתם חיובית עליך. בעיות בחיי הנישואין, שצצו בעבר הלא רחוק ייעלמו באותה פית־אומיות בה הופיעו. בנות תאומים, הסתכל־נה מסביבכן, זה מצוי ידכן, אל תחפשנה לשווא את המושלם ש־אינו בנמצא. צפוי סוף שבוע אידיאלי.

* * *

כפות המאזניים מתחי־לות לנטות לכיוונכם. המאבק אותו התחלתם לפני שבועות מיספר — ואשר נראה, כי יזיק לכם, הוכיח את עצמו. דווקא אתם מתחילים לקצור את הפירות. ולא כמו שנראה בהתחלה. אל תהססו להשתמש במרפקים, כדי לפלס את הדרך הנראית לכם כנכונה. במישור הרומנטי, הצלחה. אסור להחמיץ הזדמנויות.

* * *

השותף שלך לא מרמה אותך. הוא פשוט עצ־בני ומרוגז כמוך. לכן החיכוכים. מוטב ש־תנסה להיות יותר ותרן. שום דבר לא בוער. התייחסי בסוב־לות לסובבים אותך והשתדלי לפייס את השכנה שלך, או מי־שהו המקורב אלייך. כל בני אריה הרווקים עשויים להי־תקל השבוע במיכשולים בשטח הרו־מנטי. אל דאגה, העתיד צופן הפתעות.

* * *

גם לך בת מזל בתולה יש יום אהבים — אבל הרבה יותר רציני. היום שלך הוא יום א', דעי להפיק ממנו את המכ־סימום. צרות בעבודה. ליקוי בריאותי קל ש־בקלים. יהיה זה שבוע מלווה התפרצויות עצ־בים בעניינים שונים, אך בסופו יהיה מתוק. בקנותך תכשיטים או דברי ערך, קחי איתך בעל מיקצוע שיוכל לייעץ לך.

עירנות רוחנית תאפשר לך להתגבר על כל מיני התנגדויות צפויות ובלתי צפויות. רע־יון מבריק, אם יבוסס על־ידי תיכנון לעומק, עשוי לעצב את עמדתך הציבורית בצורה ובמי־דה בהן טרם נתנסית. זהו שבוע טוב לביקור אצל התופרת או ב־תצוגות אופנה. על תסמוך על ידידים. עשה את הכל בכוחות עצמך ובמו־ידיך אתה.

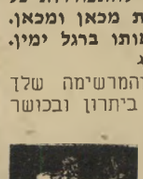
* * *

תקופת־האושר בה את מצוייה נמשכת — אם כי ענני סערה קטנים מופיעים באו־פק, בצורת התחייבו־יות עבודה, פגישות עם נושים או מריבות עם ידידות טובות במיו־חד. אך אל דאגה, עם רצון עז את עשוייה לצאת מכל זה בשלום. אם את עוסקת בשני רומנים מקבילים — דעי לגמור עם אחד מהם, או לפחות להס־וות אותו, כך שלא יגרום להתפוררות כל החבילה ולא תצאי קרחת מכאן ומכאן. חודש מסובך והתחילי אותו ברגל ימין.

* * *

צורת הדיבור הברורה והמרשימה שלך בימים אלה, תזכה אותך ביתרון ובכושר לשכנע אחרים לרעיו־נותיך הבאים עכשיו לידי ביטוי מעשי, ב־תנאי שאתה מאמין בהם בלב שלם. ידידה ממזל תאומים שתפגוש עשויה להיות לך אשת שיחה מעניינת. אתה עלול להיסחף בשיחו־תיך על דת ומוסר ולי־צור בה את הרושם של מטיף דתי, המנסה לחנך את כל הסו־בבים אותו לערכים נעלים. היערכו לעתיד.

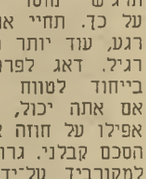

אפילו האימרה האמריקאית אומרת „עסקים לפני תענוג." לכן הגיע הזמן שתבין, בן גדי, כי לא תוכל להמשיך עוד זמן רב את המישחק הכפול. עליך להכריע, לכאן או לכאן: או שתבחר ב־עסקים, או בתענוגות. רק כדאי שתעשה זאת עוד בימים הקרובים. אחרת אתה עלול לחי־קלע למצב לא נעים. צבע לבן הוא ציבעך.

* * *

שבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר כליות על כך. תחיי את ה־רגע, עוד יותר מן ה־רגיל. דאג לפרנסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פיננסי נבון. לבשי לבן.

* * *

היזהר מאש כמו — מאש. זהו שבוע בו השריפות במיצעך הקרובה עלולות להיות יותר מסוכנות מכל דבר אחר. גם תאונות בדרך אל עי־סוקך או ממנו אינן מן הנמנע. בת דגים: תחשבי שהוא מכריח אותך, אך לאמיתו של דבר הוא פשוט יודע להפעיל את רצונך ה־כמוס. אך אשור לו לדעת שאת יודעת.

ווטרגייט בכנסת

(המשך מעמוד 11)

מנחם בגין: כל זה כדי להב־טיח את הפצת העיתון שלך! אתה משחית את הדור בעד בצע כסף.

אורי אבנרי: מר בגין, אל תסיח את הוויכוח לאפיק אחר. ה־שאלה היא: איזה מין אופוזיציה אתם?

מנחם בגין: אתה מדבר על יושר...

היו"ר מרדכי זר: חבר־הכנ־סת בגין, אולי תקשיב לי לרגע.

מנחם בגין: אדוני היושב־ראש, פעם אחת אפשר לומר את האמת.

שר האוצר פנחס ספיר: אין זה ענין לאופוזיציה ולקואליציה, אין זה ענין לוויכוחים. אני חי בתוך מיפלגה בה מתווכחים על כל מיני דברים, ואתם אפילו מנסים לנצל זאת ולשאול: מה אמר פלוני, מה אמר אלמוני.

אורי אבנרי (לבגין): אתם כבר מזמן חדלתם להיות אופוזי־ציה.

שר האוצר ספיר: אבל שניים־שלושה־ארבעה אנשים בכנסת לקחו ל־עצמם מונופול ועלו על כן גבוה של מוסר וצדק. מעולם לא נגעו בענין פרקטי; מעו־לם לא עסקו בענייו מעשי, והנה הם מטי־פים מוסר לכולם. אילו היה מדובר בעניי־נים פוליטיים — מילא; אילו היו לוקחים לעצמם מונופול להטיף לכולם בעניינים פוליטיים — מילא. אבל מה זה? מי הועיד אותם לכך?

מפ"ם וגח"ל למען ספיר

רגע משעשע הגיע כאשר לפתע צעקו ראשי מפ"ם וגח"ל בצוותא על אבנרי, למען פינחס ספיר. מעולם לא היה מע־רך־הכוחות האמיתי של המישטר גלוי כל־כך:

פינחס ספיר: „במשך זמן גיוס ה־תרומות המיוחדות קיבלה ועדת הכספים" — זאת אומרת גח"ל — „אינפורמציה שוטפת על גיוס הכספים והשימוש בהם." זה מנתץ את כל השקרים והעלילות האלה של איזו קרן ספיר!

יעקב חזן: מר ספיר, זה לא יעזור לך. הם ימשיכו לשקר.

אורי אבנרי: מחזן עד בגין, מישפחה גדולה אחת! שבת אחים גם יחד!

במישפט האחרון הציע ספיר להסיר את העניין מסדר־היום. בשעה שירד מן הדוכן, קרא אבנרי: „אם הכל גלוי, ואין מה להסתיר — מדוע אתה מת־נגד לוועדת־חקירה?"

„אבי אבות הטומאה"

הגיע תורו של גח"ל. אנשיו היו במצב־ביש. הם לא יכלו לתמוך בספיר ללא סייג, כי הדבר היה מוכיח סופית שחדלו מזמן להיות אופוזיציה. הם גם לא יכלו לתקוף את ספיר, כי הם שותפים למעשיו ונהנים מהם.

לכן נקטו בטכסיס שקוף. נציגם, ח"כ חיים קורפו, הציע הצעה אופוזיציונית־כביכול (להעביר את הנושא לוועדה) אך נימק אותה בדברי־חנופה לספיר:

חיים קורפו: קשה להצטרף בצורה כלשהי להצעתו של חבר־הכנסת אבנרי, שהצטיינה בלשון מופקרת שרק החסינות שלה יכולה להתיר חרצובותיה במידה כזו. צורם מאד לשמוע מעורך־עיתון, שהוא אבי־אבות הטומאה, שהשחיתות היא המו־טו וסם־החיים שלו, מטיף מוסר ומחשיד כל אדם ואדם בשל חטאו שהעלה תרומה לקרן החינוך, בריאות, סעד וקליטה או התרים להם. אך דווקא בשל כבודם של התורמים — ואומר אפילו, על מנת להסיר לעז מן המתרימים — מן הנכון ומן ה־תבונה להעביר את הנושא לדיון בוועדה מתאימה.

אולם אבנרי, שהקשיב בתשומת־לב לנאום־ההתרפסות, שם לב לסתירה מהו־תית — והזדרז לחשוף אותה בקריאות־ביניים:

חיים קורפו: ...הסקירה של מר ספיר נשאה אופי סיפורי ולא אופי של דיווח. נתונים מיספריים לא ניתנו בה. השר היטיב לתאר בה את הצד הרגשי והאנו־שי של התורמים, וניכר היה בו שהוא מלא התפעלות והערכה לסערת הרגשות שלהם כלפי ישראל, ולמאמץ שהם מוכנים לעשות למענה.

אורי אבנרי: אבל מר ספיר אמר שנתן לכם דיווח מלא. האם זה נכון או לא נכון? האם אישר־תם זאת או לא?

חיים קורפו: הדברים שאני אומר נכונים.

אורי אבנרי: יש כאן סתירה מוחלטת בין דבריך ובין הדברים שאמר זה עתה מר ספיר.

חיים קורפו: ...ב־6 באוקטובר 1972 מסר השר סקירה על נסיעתו לוועידת ה־מטבע הבין־לאומית, ובין היתר סיפר על התרמות שונות שלו, ושוב שלט בהם הצד הציורי. לדוגמה: „הלכתי לחמש סוכות. קרה לי כך שבפעם הראשונה התפללתי בבית־כנסת רפורמי. קוראים בתורה רק חמישה פסוקים. מכרנו בונדס. היה טיפול אינדיבידואלי. בזמן שהייתי שם נמכרו כ־12 מיליון דולר מה שנקרא „ספיישל פרוייקטס" — גנים, בתי־חולים."

או תיאור אחר: „קיבלנו ממנו תרומה של חמישה מיליון דולר. כתבתי לו מכתב והוא הביא את אשתו והיו דמעות בעי־ניה. אנחנו נכין כמה תוכניות ונציע לו אותם."

אורי אבנרי: וזה נקרא ביקורת פרלמנטרית!

■ ■ ■

הצעת אבנרי הועמדה להצבעה, ורק הקומוניסטים הצביעו בעדה. אבל, כאשר דרש אבנרי למנות את הקולות (דבר הגורם לרישום תוצאות ההצבעה בפרו־טוקול) הרים גם בגין את זרועו —

קרגמן מצביע

וידי כל אנשי גח"ל התרוממו בעיקבו־תיה. התוצאה: 17 בעד הצעת אבנרי, 33 נגד.

(בעד: אבנרי, גח"ל, רק"ח, מק"י. נגד: המערך, מפד"ל, ל"ע, אגו"י, פא"י, ע"מ הקפיד להיעדר, יחד עם הח"כים הבודדים.)

בזה נגמר העניין, והאולם התרוקן במהירות. אך זה עוד לא היה הסוף. המרכז החופשי נמנע מהצבעה, ושמואל תמיר קם לנמק הימנעות מוזרה זו מצד סיעה המתיימרת ללחום בשחיתות, במי־לים, „זוהי פרשה שהאור והצל משמ־שים בה בעירבוביה."

לאחר־מכן חזר על כמה מטענות אבנרי. אבל באמצע התרגז ספיר, קרא נגדו קריאת־ביניים בצאתו מן האולם, וכך הייתה סערת־זוטא נוספת.

„הארץ" ו„ידיעות אחרונות" הכתירו את היזיעה בכותרת: „תמיר ואבנרי האשימו את ספיר" — כותרת מזעזעת למדי בסילוף תוכן חישיבה.

קולנוע

סרטים

הסינמטק

בא לישראל

ובכן יש סינמטק בארץ.

לפחות, כך קוראים למה שעתיד להיות, עם הרבה רצון טוב ובעזרת כמה תקציבים שמנים, הסינמטק הישראלי. כרגע, נחנך היצור החדש בבית עובדי העירייה בתל־אביב, והוא ממוקם בצניעות רבה באולם המופעים של הבית, שהוכשר לשם כך וצוייד במכונות־הקרנה חדשות.

החלום על הסינמטק אינו חדש. כל מבקר־קולנוע ועיתונאי, כל משוגע ל־קולנוע וסטודנט שחי פעם תקופת־מה בחו״ל, חלם על סינמטק: אותו מועדון שהוא למעשה מעין משאבה לאוצרות קולנועיים, מוזיאון חי ונושם, שאפשר לראות בו את כל מה שנעשה אי־פעם בתולדות האמנות השביעית.

הסטודנטים יודעים שמוסד כזה מספק להם ידע בלתי־מוגבל אודות כל הסגנונות והתפתחויות האמנות. המשוגעים לקולנוע יודעים שהם יכולים לספק את סקרנותם לגבי הבמאי האהוב עליהם בצורה יסודית ומסודרת. והאחרים יכולים תמיד למלא בו את החור בהשכלתם, לראות את מה שלא ראו בשעתו בקולנוע רגיל.

מובן שסינמטק שיענה על הדרישות האלו צריך להכיל קודם כל אוצר בלום של סרטים, מכל התקופות ומכל התוצרות. הוא צריך ספרייה וארכיון, הוא צריך לפעול על בסיס תוכניות מאורגנות, להציג סדרות לפי נושאים וסדרות לפי סדר כרונולוגי. הוא צריך למעשה להיות חלק בלתי נפרד ממערכת החינוך והתרבות, שהמדינה חייבת לספק לילדיה.

הסינמטק שניפתח בתל־אביב, ביוזמתו של סגן ראש העיר, אליהו שפייזר, אחרי שתי שנות לבטים והפצרות מצד כל המשוגעים לדבר — עדיין רחוק מלמלא את יעודיו המגוונים.

אבל התחלתו מעידה על כוונות טובות. והכוונה הטובה הראשונה היא זו של ליא נאן־ליר — שהארכיון שבידה הוא כרגע מקור התזונה העיקרי של כל מי שלומד או מלמד קולנוע.

כוונה טובה נוספת: שילובם של סרטים ישראליים עם קלאסיים. כן מצאו סוף־סוף יוצרים צעירים את הדרך להראות יצירות מקוריות, שבתי־הקולנוע מסרבים לחקרין אותן לא בשל רמתן הנמוכה, אלא בגלל הסיכון המסחרי.

סינמטק אינו מציג סרטים אמנותיים בלבד. הוא אמור להציג כל סרט שנוצר אי־פעם: כל סרט של ברגמן, וכל מערבון.

כרגע, אין הסינמטק פועל עדיין מדי יום — מה שמקשה מאוד על הקהל הרוצה לעקוב אחרי פעילותו. הוא פשוט מסתפק כרגע במה שיש בו. השבוע לדוגמה הציג את המלאך הכחול, ריצ׳רד ה־3, 2 אנשים וארון. בחירה מקרית זו של סרטים, שכולם מעניינים וראויים בהחלט להצגה בסינמטק — לוקה רק בשל היותה מקרית, חסרת קו מנחה שייקל על הקהל.

לעומת זאת, עשה השבוע הסינמטק צעד ראוי לשבח, אירח את הבמאי האמריקאי הנרי ג׳גלום ואת סרטו מקום בטוח (עם אורסון וולס וטיוסדי וולד) — סרט שלא הוצג כלל בישראל, יוצר בשנת 71׳, והוקרן כבר בפסטיבלים שונים בעולם.

נותר רק לקוות שהרשויות המטפלות בחינוך ותרבות בישראל יכירו סוף־סוף בקיומה של האמנות הפופולארית והמפו־תחת ביותר של זמננו — שכבר מזמן איננה בת־חורגת של התיאטרון — יקדישו יותר תשומת־לב, ובעיקר יותר תמיכה כספית ממשית, לפיתוח האמנות השביעית בישראל.

תדריך

תל־אביב

★★★½ **גברים במכוכדת** (דקל, ארצות־הברית): בעייתון מציין על התפתחותו האדם עם הטבע שמחוץ, והטבע שבפנים. סרט בעל עוצמה רבה, משוחק להפליא. מבויים בידי ג׳ון בורמן.

★★ **מח מעיק על פורטנוי** (אסתר, ארצות־הברית): ארנסט להמן, הבמאי ב־גירסה דלילה ולא־נועזת, בהשוואה למקור של פילים רות.

★★★★ **קברט** (פאר, ארצות־הברית): כל מה שאפשר לצפות מסרט טוב: בימוי מפתיע של בוב פוסה, מישחק מעולה של ליזה מינלי וג׳ואל גריי, ועלילה עוקצנית על ימי עליית הנאציזם בגרמניה, דרך מראת הקברט.

★★★½ **לילה באופרה** (תכלת, ארצות־הברית): האחים מרקס, במה ששייך כבר לקלסיקה הקולנועית.

★★★★ **טנגו אחרון בפריס** (סטודיו, צרפת): התמוטטותו של בורגני מזדקן, הרואה את המוות הקרב — מול צעירה המתייחסת אליו כאל נסיון נוסף לגיוון חייה הבורגניים הזעירים.

★★★★ **סיפורי קנטרברי** (מוגרבי, איטליה): פייר פאולו פאזוליני, מציג את כל חטאי העולם הזה והעולם הבא, בכמה סיפורים שבחר מתוך סיפורי קנטרברי של ג׳ופרי צ׳וסר.

ירושלים

★★½ **הצגת הקולנוע האחרונה** (אורנע, ארצות־הברית): עיירה קטנה, והאנשים הטובים של אז, הנעלמים והולכים על רקע ימיה הראשונים של הטלוויזיה. הבמאי פיטר בוגדנוביץ׳ מפתיע ב־שליטה נפלאה בכל הסגנונות שהיו וגם בצוות השחקנים המעולה שעמד לרשותו.

★★★½ **פיניי־רומא** (סמדר, איט־ליה): רומא, חלום ומציאות, חיי־רחוב ו־חיי־מינהרות, עתיקות ופקקי־תנועה, ב־אחת החינגות הקולנועיות הגדולות שנוצרו אי־פעם.

חיפה

★★★★ **מיני ומוסקוביץ׳** (עממי, ארצות־הברית): ג׳ון קאסאבטס וכמה מבני משפחתו — כולל אשתו, השחקנית ג׳ינה רולנדס — בסיפור־אהבה מקסים, על רקע בדידותם של אנשים בחברה המודרנית.

שברי נוציאות ועודפי דמיון

פריי, מונטאן, שניידר — המשולש

סזאר ורוזאלי (צפון, תל־אביב, צרפת) — קלוד (אלה הם החיים) סוטה, הוא במאי צרפתי המיטיב לצייר בסיפורים אינטימיים רגישים מאוד, את הלכי־רוח של בני דורו הצרפתיים, הנעים בין שאיפות לאידיאלים נשגבים לבין עובדות החיים הפשוטות, והמציאות היום־יומית שאף אחד אינו יכול להימלט ממנה. עם כל החערכה שעוררו סרטיו הקודמים, נדמה כי מעולם לא הצליח לבטא את עצמו בצורה מוצלחת יותר מאשר ב־סרט זה.

רוזאלי היא אשה מודרנית, נאת־מראה, חופשית וללא תסביכים מוסריים. היא עזבה את בעלה הראשון, שהיה צייר, וחיה עם סזאר, איש־עסקים ממולח ומלא חיוניות, המעוגן היטב בתוך המציאות ואינו חש כל צורך בכנפי דמיון. לתוך חיי השניים פורצת דמות מן העבר, דויד, צייר סידרות־קומיות בעיתונים, מי שאהב את רוזאלי עוד לפני נישואיה הראשונים, ואשר יחד עם הופעתו הוא מחזיר לתוך חייה מושגים של רומנטיקה ענוגה, החסרים לה בחייה עם סזאר, למרות האהבה הכנה שהיא רו־חשת לו.

למעשה, זה חומר גלם לסיפור על המשולש הנצחי חישן נושן, אולם סוטה יודע לטפל בחומר שלו בצורה מפוקחת, ברגישות בלתי רגילה, ותוך חימנעות מתגזמה. המשבר הפוקד את השלושה ואשר אין מוצאים לו פיתרון עד לסוף הסרט, הוא משבר אמיתי וכנה, ובעזרת מישחק בלתי רגיל של איב מונטאן (סזאר), הופעה משכנעת של רומי שניידר (רוזאלי) וסאמי פריי (דויד), נוצר קשר בלתי אמצעי בין הדמויות על הבד וחצופת באולם.

לקראת הסוף מתמשך תרומן קצת יותר מדי, אבל אין זה אלא מחיר קטן שצריך לשלם עבור חווייה קול־נועית אמיתית, המאפשרת לחכיר מקרוב אנשים בשר ודם ולא פלאקטים או קלישאות, כפי שמקובל במוצרים קולנועיים מודרניים רבים.

תסבולו של שוטר

שון קונרי — מהלומות היסטריות

החקירה (אופיר, תל־אביב, אנגליה) — זהו סרט על אלימות מדבקת. על סמל מישטרה בריטי, אשר לאחר 20 שנות שירות, בחן ראה כל־כך חרבה זוועות, הפך לסכיזופרני, חלקו דוחה את המעשים, חלקו האחר מתאווה לחקותם. כל זה בא לביטוי בעימות בינו לבין חשוד בביצוע סידרת מעשים מגונים בקטינות.

זה יכול היה להיות מעניין, אם כי לא מקורי ביותר, שהרי מיקרים של אלימות מישטרתית אינם עוד בגדר חי־דוש. אלא שבמיקרה דנן, המקוריות אינה אלא אחת מלי־קויים רבים.

הבמאי סידני (השוד המוקלט) לומט, חידוע כחסיד שיאים דרמטיים בעלי גוון חיסטרי, כמעט ואינו טורח בסרט זה לבנותם.

או: כבר בשלבים החתחלתיים, נחשפים מרבית קלפי העלילה, ובצורה מוגזמת למדי, בעזרת חילוף איטי של דמויות מרחפות כביכול, מהלומות ומוות. מבטים חשדניים מופנים אל עבר סמל המישטרה (שון קונרי) כאשר אין עדיין שום סיבה לכך. אשתו אינה עזר כנגדו, למרות שהיא מתאמצת. וממוניו הם בובות חסרות־לב, שאינן מוכנות לרדת לשוף תיסכוליו, למרות שהם תוצאה ישירה של ח־עבודה שהטילו עליו.

מה שנוגע לצד החזותי, חרי שלומט, כדרכו בקודש, נשאר צמוד ככל האפשר לפניהם של שחקניו. צילומי ח־קלוז אפ, שצריכים להוות הדגשות בכתב הקולנועי, הופ־כים אצלו לשיגרה, כאילו היה סופר רושם סימן־קריאה לאחר כל מילה.

שילוב הבזקי־העבר הקצרצרים, לתוך סצינה המתרחשת בהווה, היא שיטה שהושאלה. על ידו מאלן רנה כבר במשכונאי. חשימוש שחוא עושה בהבזקים אלח כאן, חוא מעל ומעבר לדרוש.

עם כל החערכה לשון קונרי, טרבור חוארד (מפקדו), ויויאן מרצ׳אנט (אשתו) ויאן באנן (החשוד) — קשה לחתפעל מחסרט.

האם את מנשקת בפה פתוח או סגור?

לומר את האמת - לנו זה לא משנה
אנו מעוניינים רק לחת לך ולפיך חחושה נעימה ורעננה
אנו מעוניינים שגם ברגעים הקרובים. הקרובים
באמת לא תחושי במבוכה בגלל נשימתך או שיניך.
למענך פיתחנו וייצרנו משחת שיניים מהפכנית
KISS ME.

KISS ME הינה משחת שיניים שקופה. כחולה
טעמה מנטה והיא מיוצרת ממיטב המרכיבים
הרפואיים
KISS ME תעניק לך נשימה רעננה ושיניים בריאות.
כשתנשקי בפעם הבאה - חשבי על **KISS ME**.

עץ הזית

משחת השיניים
KISS ME
מחירה
1.65 ל"י
בלבד

KISS ME משחת השיניים השקופה -
הכחולה מעתה, להשיג בכל הארץ!

רחל מרחלת על כל העולם

חנן גולדבלט התגרש

גולדבלט —

כשחזרו **חנן גולדבלט** ואשתו **רו־ניט**, לשעבר רוזנשטיין, מניו־יורק, לפני כחודשיים — הבחינו רק מעטים שהם לא חזרו לאותו בית.

חנן חזר לביתם — ואילו רונית חזרה לבית־הוריה.

כן, הם התגרשו. עוד בניו־יורק. למה? ככה. פשוט לא הלך להם ביחד. לא, שום רומן צדדי, שום כלום.

בניגוד לגרושות אחרות, יצאה רונית מהחווייה הקצרה, אך העשירה כנראה, כשהיא במצב הרבה יותר משוכלל מא־שר קודם. כשהיא נכנסה לחופה, היא היתה סתם יפה. היום, היא ממש יפה־פייה.

מה שבעל טוב יכול לגרום לאשה.

— וגרושתו

המליונרים הצנועים

במה ניכר אדם, אפילו הוא מיליונר? בכיסו, בבת־זוגו ובצניעותו. לפעמים, קשורים השלושה הא־בהא קשר אמיץ ביותר.

כמו לדוגמה בקבלת־הפנים המפוארת שנערכה למוזמני ועידת־המיליונרים בבנייני־האומה בירושלים.

בכניסה לאולם ניצבו גולדה מאיר ופנחס ספיר בכבודם ובעצמם, לחצו בחמימות את ידיו של כל אחד מהמוזמנים.

צבא צלמים דאג להנצחת הלחיצה ההיסטורית, לחלק את התמונות למוזמנים.

ואז לפתע, התגלתה תופעה מוזרה של צניעות. אחדים מהמוזמנים, שראו מראש את המתרחש, נסוגו בדיסקרטיות, נמנעו מללחוץ את ידיהם של גולדה וספיר, נכנסו מהצד.

לא, הם לא כעסו. לא על גולדה ולא על ספיר. הם פשוט הגיעו לטקס המרשים בלוויית בנות־זוגם הלא־רשמיות — והעדיפו שההיסטוריה תפסח על פרט זה בקאריירה רבת־הפעלים שלהם.

ורצונו של אדם כבודו, כידוע.

סגול מזעזע

הזוג האחרון, הגורם להרמת גבות בעיר הגדולה, הם זוג סגולים צעירים ונחמדים, שניהם גרושים טריים.

האחד הוא **פז סגל**, שבגיל 26 הצליח להתגרש מאשתו, **שרון**, ולגדל את ה־שיער הארוך ביותר בעיר — עובדה הגורמת לכל המרובעים הנתקלים בו זע־זוע קשה.

לצידו, בשיער קצת קצר יותר, הנע בין ערמוני לג׳ינג׳י לאדום, מטופפת **לילי פיגל**, הידועה יותר כ**לילי אבידן**. כן, לא אחרת מאשר האקס של המשורר הלאומי.

מאחר ששני הסגולים זכו זה עתה, מי קודם מי אחר כך, בתעודת־השיחרור ה־נכספת, לא נראה שהם יחזרו להשתעבד במהרה, גם לא זו לזה או זה לזו. מה עוד, שלגברת כבר שתי טבעות־נישואין על צווארה, זכר לשתי יציאות מצריים.

אבל — ימים יגידו. לילות, ליתר דיוק.

העופרת זרקה את רני הירש!

עופרים

רק זמן קצר אחרי שנפרדה מבעלה, **אבי עופרים**, נותרה **אסתר עופ־רים** ללא גבר. הצעיר שצץ לצידה, הע־ריץ אותה והפך תוך זמן קצר למנהל העסקים שלה, היה **רני הירש**, ישרא־לי בעל עבר עשיר בעסקי שעשועים, שני־הל בשעתו את הופעותיה של הזמרת **נחמה ליפשיץ** בארצות־הברית והיה גם אמרגנו של הטלפאט־הנוכל **אורי גלר**.

רני הירש נצמד כה חזק לאסתר עופ־רים, עד שהיו כאלה שניבאו שלא יעבור זמן רב והשניים ינשאו במזל טוב.

אלא שנבואות אלה היו מוקדמות מדי. מסתבר כי אסתר פשוט פיטרה את רני הירש מניהול עסקיה, הפסיקה את יחסיה האישיים עימו ומנערת עתה את חובקה ממנו.

לידידים גילתה העופרת: „אני לא רוצה שיריצו אותי כמו סוס־מירוץ. הח־לטתי לברוח מהר מהמסחטה הזאת!״

רני, המתגלה תמיד כנלהב יותר מדי, הכין לאסתר עופרים לוח־הופעות גדוש ומלא, שכלל הופעות בגרמניה, הקלטות לאין־ספור, וסיבוב בארצות־הברית, אי־רופה ויפאן.

אבל כבר אחרי כמה הופעות דחוסות בגרמניה, החליטה אסתר לבטל את כל ההופעות שלה שם. „אם לא אנוח מהר — אני גמורה!״ אמרה. מסתבר שהקצב בו הריץ אותה רני מהופעה להופעה, לא היה לרוחה.

לא היה לה גם אותו עניין, כמו לרני, במהירות של צבירת הכספים. לפני אחת מהופעותיה במינכן קיבלה אסתר הת־מוטטות־עצבים, ביטלה את הקונצרט וברחה לישראל.

עכשיו היא עומדת לצאת לחופשה ב־מקסיקו עם ידיד־נעורים שלה. שום דבר רציני, סתם ידיד. הוא יעזור לה גם בעסקים. רק שלא יעיז להריץ אותה כמו סוס־מירוץ. היא בסך־הכל עופרת.

של מי הטוסיק הזה?

„של מי הטוסיק הזה? ושל מי הטוסיק הזה? וזה?״

זה היה כבר השיא. כאשר הגיעה הסצינה לשלב זיהוי ישבנים, לא יכול היה, הדייל הבכיר של אל־על להתאפק יותר.

בזעף, לבש חלוק מעל הפיג׳מה שלו, ירד בסערה במדרגות הרויאל־מונסון, המלון שבו התאכסן צוות המטוס בפאריס, תבע מפקיד־הקבלה לברר מה מתרחש שם, בחדר שמעבר לחדרו, ומי זה בעל הבאסו הלחשני, העוסק בזיהוי בחצות־הלילה ושל מי באמת הישבנים הללו, לכל הרוחות.

התעלומה נפתרה במהירות, ולדייל הנדהם התגלה כי הרביעייה העליזה, בשכנותו, היו לא אחר מאשר קברניט באל־על — לא של מטוסו שלו — ושלוש דיילות — שתיים בכלל לא של אל־על.

הדייל הזועף הגיש תלונה לחברה, טען שאי־אפשר לעבוד ככה, כשלא נותנים לו לישון בלילה.

והחבר׳ה באל־על מוכנים עכשיו להישבע, שבגללו הועברו הצוותים להתאכסן במלון מרידיאן, בעיר האורות.

הקירות שם, מסתבר, עבים הרבה יותר.

דווקא כן צנועה

החתונה, אני מתכוונת. זו של **יפתח**, בנו של **יגאל אלון**, עם **שושנה ברנד־שטיין**.

בניגוד גמור ומהופך למה שדיווחתי לכם בשבוע שעבר, לא יערוך סגן ראש־הממשלה שום הוא־הא, לא גדול ולא קטן, וכל העסק ייתקיים אצל משפחתו של אלון בבנימינה, בהשתתפות לא יותר מ־150 קרובי משפחה — ותו לא.

וזה, אם לא איכפת לכם, בהסכמה פה אחד של החתן, של הכלה, של אבי הכלה, **יעקב**, ושל אבי החתן.

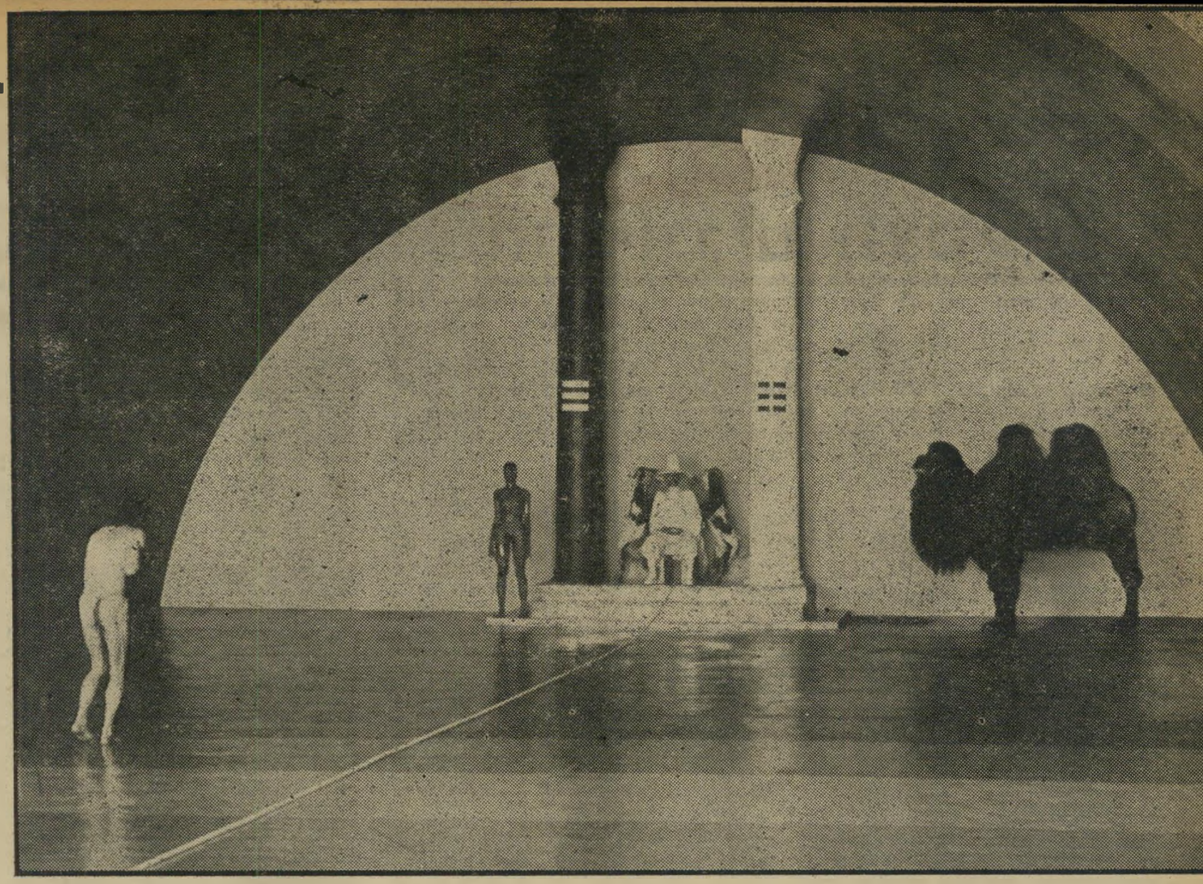
יפתח ושושנה, שנפגשו בצה״ל, שם שירתה הכלה המיועדת כקצינת־תרבות, יוצאים כבר יותר משנתיים. מתוך שנ־תיים אלו, מבלה יפתח כבר יותר משנה בחו״ל, לאחר שעזב את קיבוץ הולדתו, גינוסר, בגלל נזלת כרונית שלא נרפאה באוויר הרטוב של הכינרת.

אולם המרחק לא היווה בעייה להמשך הרומן מאחר ששושנה סידרה את עבודו־תה, כדיילת באל־על, בצורה כזו, שהם המשיכו להתראות לעיתים מזומנות — פשוט בפאריס במקום בארץ.

שליח
העולם הזה

דן פיינרו

מדווח מפסטיבל הסרטים בקאן

בנו של יהודי אדוק

צ׳ילי, נדד לצרפת, בייס במקסיקו וחי היום באמריקה, הצליח להדהים את פסטיבל הסרטים ה־26 בקאן. אביו — היה יהודי שחי אלחסנדרו חודורובסקי יהודי אדוק. סירטו של חודורובסקי **ההר הקדוש** שם ללעג את כל הדתות. כל־אדם, הגיבור, מגיע להיכלו של אלכימאי היושב בראש מיגדל, מוקף גמל וכושית ערומה, שגופה מכוסה כתובות עבריות. כאפיקורס כל ימיו, החליט לעלות לישראל בגיל 60, והיום הוא

האדם בבהמה

ו״א נודד בצ׳ילי. הוריו ממוצא רוסי. אביו יהודי, אמו שום דבר. כך, בכל אופן, הוא מגדיר זאת.

אביו לא האמין בבנקים, החזיק בכיסו רק כסף מזומן. אמו אהבה כסף, יום אחד שמה עליו את ידה וברחה לפרו. למחרת, עמד אביו ברחוב ומכר בובות.

בגיל 60, אחרי שחי כל חייו כאפיקורס מוחלט, החליט האב להפוך ליהודי אדוק. נשא לו אשה בת 40, הוליד שלושה ילדים, ועלה לארץ הקודש, בה הוא חי עד היום.

הבן, לעומת זאת נדד בכל העולם. בצרפת, במקסיקו, ולאחרונה בארצות־הברית. בכל מקום, הוא מעיד על עצמו, הרגיש כזר. באף מקום לא נשאר אלמוני.

בצרפת הוא הקים תנועה סוריאליסטית בשם פניקה, יחד עם פרננדו (ארכיטקט וקיסר) אראבל ורולנד טופור, הצייר ש־את סרטו כוכב הלכת הפראי הציגו השנה בקאן (העולם הזה 1864). במקסיקו הוא ביים סרט בשם אל טופו — גירסה פרועה גרוטסקית ואכזרית על גילגולי דמות משיחית הרוצחת עצמה במערב הפרוע — עד שלפני שנתיים הוא זכה להילה מיוחדת, כאשר כבש את פסטיבל קאן.

הוא כותב בעצמו את התסריטים שלו, מצייר את התפאורות ההתלבושות, בוחר את השחקנים, מלחין את המוסיקה, ומ־ביים. בקיצור — תופעת־טבע לא רגילה. שמו אלחסנדרו חודורובסקי. וסרטו הח־דש, ההר הקדוש, הוא סנסציה של פס־טיבל הסרטים הנוכחי בקאן.

צפרדעים חמושות

ז׳תי סנסציה במלוא מובן המילה. בעולם הסרטים של 1973, בו נדמה כאילו אין עוד אפשרות להגזים, להדהים או להוציא מן הכלים — מצליח חודורובסקי לעשות זאת.

כבר בפתיחה, למשל, הוא מספיק להר־אות:

צפרדעים חמושות מתהלכות לצילי־קי. התפאורה מתפוצצת על כל הצפרד־עים שעליה, באלגוריה על מסעי־הצלב, מלחמות ואי־סובלנות. תיירים מצלמים ב־צימאון רב טבח המוני. תיירת משתגלת בעמידה, שעה שבני־משפחתה מנציחים את הארוע על הצלולואיד; תהלוכת גוויות של כבשים שעורם הופשט ואחר־כך ניצ־לבו (יש שם עשרות רבות של צלבים מסוג זה הנישאים כדגלים בידי חיילים). עגלה מלאה גוויות אדם ערומות. בית־חרושת לייצור דיוקני ישו בהמוני עות־קים. אוסף יצאניות בחולצות שקופות, אחת מהן עם קוף, מתפללות לבתולה ה־קדושה בכנסיה. גברים שמנים עד כדי בחילה חוזרים על מעמד צליבת ישו, ואחד מהם, המגעיל במיוחד, משחזר את הסצינה המפורסמת של הבתולה עם הצלוב בזרועותיה. דמות של אפיפיור השוכב אחר כך על הצלוב. ולבסוף, דמותו של אותו הצלוב, עולה השמימה כשהיא קשו־רה לבלונים צבעוניים.

זו ההתחלה הצנועה. וההמשך הולך מ־חיל אל חיל.

כנרית ערומה

ד׳ דמות שכפתיחה, המשמשת דגל לצלוב — אינה אלא כל־אדם, אותו גיבור של החזיונות הדתיים מימי־הביניים, הממשיך ומחפש עד היום את חיי־הנצח ואת דרכו בחיים.

לאחר הפתיחה המשעשעת, מגיע כל־אדם להיכלו של האלכימאי הגדול, ה־יושב על ראש מיגדל גבוה במקום מדהים מבחינה ארכיטקטונית, כשמצד האחד גמל, ומצדו השני נערה כושית עירומה, שגופה מכוסה כתובות עבריות — מעין ארון־קודש על שתיים.

לאחר שכל־אדם מתמרד, מפיל את אלי־ליו של האלכימאי, מוכיח האלכימאי את כוחו הגדול בהושיבו את אורחו על סיר־לילה שקוף. לאחר שכל־אדם עושה בו את צרכיו, הופך האלכימאי את התוצרת לזהב.

כל זה — בצילום ריאליסטי מקרוב, מעבדה ופולחן מוזר. תהליך המעבר של הצואה לזהב, המצולם בצבעים טבעיים, שומר על החוקיות העתיקה של לוח־הצבעים שקבעו אלכימאי ימי־הביניים.

ברכה רבעל נואף

בסירטו של רובר לאפוד׳אד, החיוך המאונך, מדמה היסטוריון וחבר־פרלמנט את הער־לם כולו כמערכת של בוגדים ונבגדים, באנדרלמוסיה מוסרית מוחלטת. באחד מחז־יונותיו הוא רואה אשה המברכת את בעלה — המתעלס עם אשה אחרת.

כשמיפגן־היכולת מאחריו, מכניס האלכימאי את כל־אדם לרזי הפולח־נים המיסטיים השונים, לסודות הכישופים ולכוכבי־המזל. לבסוף, הוא מציגו בפני שבעת האנשים החשובים בעולם: שליט ונוס, המספק את כל צרכי האהבה של העולם, ויופיטר, סמל הריקבון הקפיט־ליסטי, המשגל מכונה ענקית בעזרת פין בגודל של תותח כבד.

טות המהלך אחרי מוכר־סמים.

לאחר שכל־אדם מצליח לגבור על כל המיבחנים שבדרך, ולהבחין בפסול שב־חבריו למסע, שאינם אלא סמל לכל ה־חולשות האנושיות — רק אז תופס הוא, שלסודם של חכמי ההר הקדוש אין כל ערך.

ואז, הוא ישא לו לאשה את היצאנית בעלת הקוף, שפגש בתחילת הסרט בכנ־סיה, ואשר בכוח האהבה הצליחה ללכת של ימינו, כדי להגיע למשהו נישגב יו־תר, זוכה לתאורים גראפיים מדהימים, כמו סירנות הימים מתערבבות עם סיפור הבן האובד, או צלב עשוי תרנגולות שחר־

שליח לחופה

מ״ה שקורה להם במסע זה, בו הם עוברים את כל הדיסציפליות הדתיות והכספים, החי בחברת אשה תאוותנית ו־שתלטנית. ישנו גם שר המישטרה, הרוצח למען הסדר, ושרת־הילדים המכינה אותם מן העריסות למלחמות.

לאחר שהציג את גבורותיהם של ה־שבעה בשורה של מעשים בהמיים וברו־טליים, המסוגלים לגרום להתקפת־לב גם לצנזור הסלחן ביותר — יוצא איתו ה־אלכימאי למסע, בלוויית הכרושית המקוע־קעת וכל־אדם. הם יוצאים אל ההר הק־דוש שם יושבים תשעה חכמים בני 30,000 שנים, שגילו את סוד חיי־הנצח. זהו הסוד שכל־אדם וחבריו נכספים אליו.

היגיע המינשר הפילוסופי־דתי הזה של חודורובסקי לקהל הרחב?

ייתכן מאוד שצופים רבים ייתקפו גו־על־נפש, או יסונוורו מעודף הרעיונות ה־נידחסים בטירוף קדחתני מבולבל.

חודורובסקי לא חסך באמצעים כדי ל־המם את צופיו: בעזרת איש־העסקים ה־אמריקאי אלן קליין — שמסר־ההכנסה ה־אמריקאי עדיין מתדיין איתו במישפט על כמה מיליוני דולרים, ובין שאר עסקיו מעורבים גם החיפושיות — גייס חודו־רובסקי ארבעה מיליון דולר, להפקת ה־סרט. זהו סכום־ענק — בהתחשב בעוב־דה שאין כאן אפילו כוכב אחד.

חודורובסקי עצמו מגלם את האלכימאי, וכל שאר השחקנים שייכים לצוות שעבד עם הבמאי באל־טופו. הכסף הושקע בתפ־אורות — והן מדהימות בצורתן ובצבעיהן.

חודורובסקי מודה שזכה בחרות מוח־לטת בעבודתו, רואה בחרות זו סמל לשי־נוי בעקרונותיה של תעשיית הסרטים. מסביר שזו דרכו להצמיח בתעשייה זו, שאינה אלא צואה, את פרח האמנות.

שעורייה במסיבה

סיכת **העיתונאים** שערך כאן ב־קאן הסתיימה בשעוריה קטנה, כצ־אחת — אבל הדרך בה מטפלים בעלילה, היא זו שמבדילה בין רומיאו ויוליה ל־סיפור אהבה.

הנה, למשל, גרעין שיגרתי לחלוטין לסיפור: אשה עובה את בעלה החוקי, וברחה עם מאהבה. לא מקורי ביותר. ואף על פי כן, זה הבסיס לאחד הסרטים המ־קוריים והבלתי־שגרתיים ביותר שהוצגו כאן בקאן. אמנם לא במסגרת התחרות, אלא בין מיבחר הסרטים שמציג איגוד הבמאים הצרפתי לצד התחרות.

הסרט, החיוך המאונך, נעשה בידי ה־במאי רובר לאפוז'אד, מן החשובים בין הבמאים הצעירים בצרפת.

בסרטו של לאפוז'אד הבעל המרומה הוא מרצה להיסטוריה, איש השמאל וחבר פרלמנט. הוא מחזיק במחיצתו משרת, ש־הוא כביכול שיא האדיבות וההכנעה — אבל למעשה הינו האדון האמיתי בבית.

אשתו של ההיסטוריון־הפוליטיקאי עו־זבת את בעלה, האוהב אותה עד כדי שגעון, כדי לחיות עם משורר.

הסרט מתחיל ברגע שהבעל מקבל הת־מוטטות־עצבים, ומנסה לשחזר לעצמו מה קרה. הוא מנסה לקשור את קורות־חייו עם ההיסטוריה, המהווה חלק בלתי נפרד ממנו. בתוך בליל של סיוטים — שכדרך כל סיוט אין בהם כל המשכיות, וקשה ל־הבדיל בין דמיון למציאות — מנסה ה־היסטוריון להבין את עצמו, הפוליטיקאי — להצדיק את עמדותיו, והבעל — לת־פוס את שקרה סביבו.

הבתולה המטומטמת

ז'אן דארק בפני שופטיה. פניה של ויולן דוסי מביעים באותה מידה קדו־שה וטימטום, תמימות וגסות־רוח. בחזיונותיו, רואה הגיבור חיילים אונסים אותה.

ארבעה אונסים בתולה

היות **ונים** זה עתה כתיבת ספר על ז'אן ד'ארק, בשם ז'אן ד'ארק האשה, חולפות במחשבתו תמונות מן המישפט הקדום, בתוך ניצנוצי מעמדים משפטיים מודרניים לגמרי. השופטים דורשים מז'אן לחשוף את חזה, כדי להוכיח את נשיותה. תשובותיה מזכירות כרוזות של התנועה לשיחרור האשה.

מאחר וז'אן היא סמל האשה המשתח־ררת, ומאחר ואשתו פגעה בו — רואה ההיסטוריון כיצד אונסים ארבעה חיילים אנגלים את הבתולה מאורליאן.

ברגעים אחרים רואה ההיסטוריון את אשתו מתעלסת עם מאהבה, בתקופות שו־נות, ובתנאים מבזים שונים. לעיתים, על רקע לניון הזרים בצפון־אפריקה, ברפש ובבוץ, על שולחן. בפעם אחרת, היא זו המכה על גב מאהבה בשוט. העבר זה־הווה מתנגשים בהזיותיו ללא הרף.

פנים מטורפות

בשני **הקצוות** נמצא האדם בהת־נהגותו הקיצונית ביותר. יצורים ערו־מים ומזהמים מתגלגלים בהבעת־פנים בה־מית על חוף מונטה. הם מתעלסים בפר־אות, בזוגות, בשלשות, ברביעיות, רוצ־חים זה את זה כחיית־טרף. זהו האדם בהתגלמותו הבהמית.

בקצה השני, סוף העולם. לאפוז'אד עצ־מן מודה שתמונותיו של בוש השפיעו עליו בסצינות אלו.

מבעד לכל ההזיות האלו, יוצא ההיס־טוריון, שסקר את עצמו ובדק את תורו־תיו ואת מרכיביו הנפשיים, כמו לאחר מרחץ תורכי, שבו הוציא את כל הרע־לים מגופו. בסוף הסרט, מתכונן לכתוב את סיפורו הבא: היסטוריה ללא תרבות.

יש להניח שהצנזורה תעמיד גם היא את מיכשוליה. בצרפת, למשל, אחרי מא־מצים רבים, הותר הסרט לבני 18 ומעלה. בישראל היו חכמי ציון מירושלים מזדעז־עים עד עומק נשמתם מן התמונות של סוף העולם, או האדם כבהמה, המבויי־מות בהעזה של סרט פורנוגרפי: השחק־נית המגלמת את האשה בסרט, פרנסואז בריון, מצולמת בכמה סצינות שהטאנגו האחרון נראה חלש וחיוור לעומתן.

אבל אם לזכור שפרנסואז בריון היא היום אחת מכוכבות הבמה הצרפתית, ה־מופיעות בקביעות ברפרטואר קלאסי, — יכול הדבר רק להצביע על ההבדלים ב־הגדרת המוסר והאמנות בחו"ל — ובארץ.

סוף העולם

במוחו הקודח של המרצה להיסטוריה, שאשתו בגדה בו, הוא רואה את קורותיו ניקשרים במאורעות היסטוריים מכל התקו־פות, חוזה בין הייתר את קץ העולם, כשאנשים רוצחים זה את זה, קוברים את הגוויות.

שלושה בחב"ת אחת

על חוף עזוב מיזדווגים זוגות, שלי־שיות ורביעיות, באורגיה חסרת־רסן, שגרמה לכך שהצנזורה הצרפתית הגבילה את הקרנות הסרט בפני מבוגרים לבני 18 ומעלה.

שנה 37 כ"ח אייר תשל"ג 30.5.73 המחיר: 2.50 ל"י מספר 1865

העולם הזה

"פרשת אלישבע" האנגלית

היצאנית שסיבכה את סגן שר הביטחון